

1926.

პროლეტარებმა ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

სამართლებელ მუშათა და მოს-
თა მთავრობის

Собрание
— Указаний и
Распоряжений —

კანონთა
და განკარგულებების
პრებული

1926 წ.
იუსტიციის სახალხო კომისარა-
ტის გამოცემა

РАБОЧЕ-КРЕСТ. ПРАВИТ. ГРУЗИИ
1926 г.
Издание Народного Комиссари-
та Юстиции

1926 წ. ივნისის 2	№ 1	ნაწ. პირველი	1926 г. 2 июня	№ 1	Отд. ПЕРВЫЙ
----------------------	-----	--------------	-------------------	-----	-------------

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

СОДЕРЖАНИЕ:

ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის და სახალხო კომისარ-
თა საბჭოს დადგენილებანი.

Постановления Центрального Ис-
полнительного Комитета и Совета
Народных Комиссаров.

1. დადგენილება № 1 ც. ა. კ. და
ს. კ. ს. „სისხლის სამართლის კოდექ-
სის 66 მუხ. შეცვლისა და ამ კოდექსი-
სათვის 66¹ მუხ. დამატების შესახებ“.

1. Постановление № 1 ВЦИК и
СНК „Об изменении 66 ст. Уголов-
ного Кодекса и дополнении его 66¹
статьей“.

2. დადგენილება № 2 ც. ა. კ. და
ს. კ. ს. „სახლის პატრონთა, სახლის
გამგებლობათა და ბინის პატრონთა
პასუხისმგებლობის შესახებ საქართვე-
ლოს ს. ს. რ. საზღვრებში უცხოელ მო-
ქალაქეთა შემოსვლისა და იმავე საზ-
ღვრებიდან გასვლის თაობაზე ცნობების
შეთუცობინებლობისათვის“.

2. Постановление № 2 ВЦИК и
СНК „Об ответственности домохозяев,
домоуправлений и квартирохозяев за
несообщение сведений о прибытии и
выбытии в пределы ССР Грузии ино-
странных граждан“.

3. დადგენილება № 3 ც. ა. კ. და
ს. კ. ს. „სამოქალაქო სამართლის სა-
პროცესო კოდექსის 210 მუხლის დამა-
ტების შესახებ“.

3. Постановление № 3 ВЦИК и
СНК „О дополнении 210 ст. Граж-
данского Процессуального Кодекса“.

4. დადგენილება № 4 ც. ა. კ. „სა-
ქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის
ეკონომიურ საბჭოსთან საარბიტრაჟო
კომისიის მოწყობის შესახებ რესპუბ-
ლიკის სახელმწიფო დაწესებულებათა
და საწარმოთა შორის აღძრული ქონებ-
რივი დავის გადასაწყვეტად“.

4. Постановление № 4 ВЦИК
„Об учреждении при Экономиче-
ском Совете ССР Грузии Арбитраж-
ной Комиссии для разрешения иму-
щественных споров между государ-
ственными учреждениями и пред-
приятиями ССР Грузии“.

5. დადგენილება № 5 ც. ა. კ. „სა-
ქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის
მუშათა და გლეხთა მთავრობის კანონთა
და განკარგულებათა ძალაში შესვლის
დროის შესახებ“.

5. Постановление № 5 ВЦИК „О
времени вступления в силу указани-
й и распоряжений Рабоче-Бре-
стьянского Правительства ССР Гру-
зии“.

6. დადგენილება № 6 ც. ა. კ. და

6. Постановление № 6 ВЦИК и
СНК „Об ответственности за нару-
шение законов о земле“.

7. Постановление № 7 ВЦИК и

ს. კ. ს. „მიწის კანონთა დარღვევისათვის პასუხისმგებლობის შესახებ“.

7. დადგენილება № 7 ც. ა. ქ. და ს. კ. ს. „სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 323 და 335 მუხლის შეცვლის შესახებ“.

8. დადგენილება № 8 ც. ა. ქ. „მოქალაქეობის უფლება-ჩამორთმეულ პირთა ქონების შესახებ“.

9. დადგენილება № 9 ც. ა. ქ. „სამოქალაქო სამართლის საპრ. კოდ. 291 მუხლის „ა“ პუნქტისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ“.

10. დადგენილება № 10 ც. ა. ქ. „მიწის კოდექსის 127 მუხლისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ“.

11. დადგენილება № 11 ც. ა. ქ. „იმ ქალთა ხეფლის შემსუბუქების შესახებ, რომელთაც დანაშაული ჩაიდინეს 1926 წ. მარტის 8 დღემდე“.

12. დადგენილება № 12 ც. ა. ქ. „ქალთა ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ“.

13. დადგენილება № 13 ც. ა. ქ. და ს. კ. ს. „საადგილ-მამულო სამართლო კოლეგიებისა და მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის საადგილ-მამულო საბჭოში საადგილ-მამულო დავის განხილვის წესისათვის ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ“ [ინსტრუქციით].

14. დადგენილება № 14 ც. ა. ქ. და ს. კ. ს. „გირავენობის მოწმობის გაცემისა და სარგებლობის წესების დამტკიცების შესახებ“ [წესები].

15. დადგენილება № 15 ც. ა. ქ. „განათლების სახალხო კომისარიატის საწერი მასალის წარმოებისა და საკანცელარიო საგნების საწარმოს „საწერ-კალამი“-ს დებულების დამტკიცების შესახებ“ [დებულებით].

16. დადგენილება № 16 ც. ა. ქ. „სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 187¹ მუხლის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ“.

17. დადგენილება № 17 ც. ა. ქ. „სისხლის სამართლის კოდექსის მე-100 მუხ. „გ“ პუნქტ., 105, 111 მუხ., 171¹ მუხ. მე-2 ნაწ., 187 მუხ. შენიშვნისა და 204 მუხლის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ“.

18. დადგენილება № 18 ც. ა. ქ. „ქალაქებში ღარიბთა დამხმარე საზოგადოებების მოწყობის შესახებ“.

19. დადგენილება № 19 ც. ა. ქ. „სათადარიგოდ გადარიცხულ წითელ-

სხე „Об изменении ст. 323 и 335 Гражданского Кодекса“.

8. Постановление № 8 ВЦИК „О судьбе имущества лиц, лишенных прав гражданства“.

9. Постановление № 9 ВЦИК „О дополнении п. „а“ ст. 291 Гражданского Процессуального Кодекса“.

10. Постановление № 10 ВЦИК „О дополнении ст. 127, Земельного Кодекса примечанием“.

11. Постановление № 11 ВЦИК „Об облегчении участи женщин, ввавших в преступление до дня 8-го Марта 1926 года“.

12. Постановление № 12 ВЦИК „О мероприятиях по улучшению быта женщин“.

13. Постановление № 13 ВЦИК и СНК „Об утверждении инструкции о порядке рассмотрения земельных споров Земельно-Судебными Коллегиями и Земельным Советом Наркомзем‘а“ [с инструкцией].

14. Постановление № 14 ВЦИК и СНК „Об утверждении правил выдачи залоговых свидетельств и пользования ими“ [правила].

15. Постановление № 15 ВЦИК „Об утверждении положения о предприятии Народного Комиссариата Просвещения по писчебумажному производству и торговле канцелярскими принадлежностями, под названием „Сацер-Калами“ [с положением].

16. Постановление № 16 ВЦИК „Об изменении грузинской редакции ст. 187¹ Гражданского Процессуального Кодекса“.

17. Постановление № 17 ВЦИК „Об изменении грузинской редакции п. „в“ ст. 100, ст.ст. 105, 111, 2-ой ч. 171¹, примечания к ст. 187 и ст. 204 Уголовного Кодекса“.

18. Постановление № 18 ВЦИК „Об организации в городах обществ помощи неимущим“.

19. Постановление № 19 ВЦИК „О мероприятиях по объединению помощи увольняемым в запас красноармейцам“.

20. Постановление № 20 ВЦИК и СНК „Об утверждении Положения о службе по местам заключения ССР Грузии“ [с Положением].

არმიელთათვის გაერთიანებული დახმარების ღონისძიებათა შესახებ“.

20. დადგენილება № 20 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის საპატიმრო ადგილებში სამსახურის დებულების დამტკიცების შესახებ“ [დებულებით].

21. დადგენილება № 21 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „საპატიმრო ადგილების სადისციპლინო წესდების დამტკიცების შესახებ“ [წესდებით].

22. დადგენილება № 22 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდ. 210 და 212 მუხლების შევსების შესახებ“.

23. დადგენილება № 23 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „იმ ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ, რომლითაც საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის მუშათა და გლეხთა წითელი არმიისა და წითელი ფლოტის სამხედრო მსახურთ და მათ ოჯახებს უნდა შეეფარდოს შეღავათი შრომითი მიწათსარგებლობისა და სოფლის მეურნეობის სფეროში“ [ინსტრუქციით].

24. დადგენილება № 24 ც. ა. კ. „ამნისტიის შესახებ“.

25. დადგენილება № 25 ც. ა. კ. „საქართველოს გეოლოგიური საკვლევო ინსტიტუტის დებულების დამტკიცების შესახებ“ [დებულებით].

26. დადგენილება ს. კ. ს. „საბინაო კოოპერაციისათვის ხე-ტყის მასალის საშეღავათო წესით მიცემის შესახებ“.

27. დადგენილება ს. კ. ს. „წყალში დაღუპვისაგან გადამრჩენ საზოგადოებათათვის შეღავათების მინიჭების შესახებ—მათ განკარგულებაში შენობების გადაცემით, მათთვისვე ხე-ტყის მიცემით, შენობებისათვის მიწის ხაკვებებისა, ბაჭანებისა და სხვა ამისთ. რამის მიჩენით“.

28. დადგენილება ს. კ. ს. [ვ. ი. ულიანოვი—ლენინის გარდაცვალების დღეს სპ. სოც. საბჭ. რესპ. ტერიტორიაზე გასართობების აკრძალვის შესახებ].

29. დადგენილება ს. კ. ს. „პოლიგრაფიული მრეწველობის კომიტეტის დაარსების თაობაზე გამოცემული დადგენილების 1-ლი და მე-2-ე მუხლის შეცვლის შესახებ“.

30. დადგენილება ს. კ. ს. „თემებისა და სოფლების შეიღწლიან და ცხრაწლიან შრომის სასწავლებლებში სწავლის ფუ“.

21. Постановление № 21 ВЦИК и СНК „Об утверждении дисциплинарного устава службы работников мест заключения Соц. Сов. Респ. Грузии“ [с уставом].

22. Постановление № 22 ВЦИК и СНК „О дополнении ст.ст. 210 и 212 Гражданского Процессуального Кодекса ССРГ“.

23. Постановление № 23 ВЦИК и СНК „Об утверждении инструкции по применению льгот для военнослужащих Рабоче-Крестьянской Красной Армии и Рабоче-Крестьянского Красного Флота Союза и их семей в области трудового землепользования и сельского хозяйства“ [с инструкцией].

24. Постановление № 24 ВЦИК „Об амнистии“.

25. Постановление № 25 ВЦИК „Об утверждении Положения о Геологическом Исследовательском Институте Грузии“ [с положением].

26. Постановление СНК „Об отпуске в льготном порядке лесного материала жилищной кооперации“.

27. Постановление СНК „О предоставлении Добровольным О-вам Спасения на водах льгот в отношении передачи в их распоряжение зданий, отпуска им лесного материала, отвода земельных участков под здания, площадок и т. д.“.

28. Постановление СНК [о воспрещении увеселений в день смерти В. И. Ульянова-Ленина].

29. Постановление СНК „Об изменении ст.ст. 1 и 2 Постановления об учреждении Комитета по делам Полиграфической промышленности“.

30. Постановление СНК „О приостановлении взимания платы за правоучение в темских и сельских трудовых школах (семилетки и девятилетки).“

31. Постановление СНК „О предоставлении семьям слушателей Советских партийных школ, Рабфаков и Коммунистического Университета некоторых льгот“.

32. Постановление СНК „О дополнении Положения о строительнотехническом Комитете статьей 5^{1а}“.

33. Постановление СНК „Об утвер-

ლის გადახდევინების შეჩერების შესახებ“.

31. დადგენილება ს. კ. ს. „საბჭოთა პარტიული სკოლებისა, მუშათა ფაკულტეტებისა და კომუნისტური უნივერსიტეტის მსმენელთა ოჯახებისათვის ზოგიერთი შეღავათის მინიჭების შესახებ“.

32. დადგენილება ს. კ. ს. „საალმშენებლო-სატეხნიკო კომიტეტის დებულებისათვის მე-5¹ მუხლის დამატების შესახებ“.

33. დადგენილება ს. კ. ს. „საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. ფსიქონევროლოგიურ ინსტიტუტის სასამართლო-ფსიქიატრული ექსპერტიზის განყოფილების დებულების დამტკიცების შესახებ“ [დებულებით].

34. დადგენილება ს. კ. ს. „მაღარიის საწინააღმდეგო კომპანიის განხორციელების დღის დაწინაურების შესახებ“.

35. დადგენილება ს. კ. ს. „საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. დაწესებულებათა და საწარმოთათვის, სათანადო ნებართვის გარეშე, ყოველგვარი იუბილეს გამართვის აკრძალვის შესახებ“.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისართა საბჭოს განკარგულებანი.

36. ცირკულარი ც. ა. კ. [სასამართლოში სახალხო მსჯელებად დაბარებულ მუშა-მოსამსახურეთა სავალდებულო გამოცხადების შესახებ].

37. ცირკულარი ც. ა. კ. [სოციალურ უზრუნველყოფის ადგილობრივი ორგანოების სახსრიდან გაჭირვებულთა დაკმაყოფილების შესახებ].

38. ცირკულარი ს. კ. ს. № 387 [უწყებათა მიერ იუსტიციის სახალხო კომისარიატის საკანონმდებლო განყოფილების საკოორდინაციო-სავაგონო-სამართლებრივი ნაწილისათვის ხელის შეწყობისა და ზოგადი ხასიათის განკარგულებათა ასლების გადაცემის შესახებ].

39. ცირკულარი ს. კ. ს. № 404 [სახელმწიფო დაზღვევის სამმართველოს ორგანოებისათვის საჭირო დაზღვრების აღმოჩენის შესახებ ადგილებზე სავალდებულო სახელმწიფო დაზღვევის გატარების საქმეში].

40. ცირკულარი ს. კ. ს. № 667 [თემის აღმასკომებისათვის ბიუჯეტით გაუთვალისწინებელი სამუშაოს აკრძალვის შესახებ].

ждении и введении в действие Положения об отделении Судебно-Психиатрической экспертизы при Психо-Неврологическом Институте ССР Грузии“ [с положением].

34. Постановление СНК „О дне проведения противоязырийной кампании“.

35. Постановление СНК „О воспрещении празднования учреждениями и предприятиями ССР Грузии юбилеев без соответствующего разрешения“.

Распоряжения Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров.

36. Циркуляр ВЦИК [об обязательной явке рабочих и служащих, приглашенных в суд в качестве народных заседателей].

37. Циркуляр ВЦИК [об удовлетворении немущих из средств местных органов социального обеспечения].

38. Циркуляр СНК № 387 [об оказании ведомствами содействия Кодификационно-Издательской части Наркомюста и о сообщении ей копий распоряжений общего характера].

39. Циркуляр СНК № 404 [об оказании содействия органам Госстраха в деле проведения обязательного окладного страхования на местах].

40. Циркуляр СНК № 667 [о воспрещении темским исполкомам производства работ, не предусмотренных их бюджетом].

41. Циркуляр СНК № 1136 [об оказании содействия сотрудникам местных агентств Госстраха при выполнении ими возложенных на них обязанностей].

42. Циркуляр СНК № 1427 [о помещении объявлений государственных учреждений и предприятий только в официальных органах печати].

43. Циркуляр СНК № 1804 „Об исполнении законов о подрядах и поставках“.

44. Циркуляр СНК № 2883 [о проведении кампании по сборанию с-х. налога в текущем 1925/26 году].

45. Циркуляр СНК № 3220 [об

41. ცირკულარი ს. კ. ს. № 1136 [საველდებულო დაზღვევის ადგილობრივ სააგენტოების თანამშრომლებისათვის დახმარების აღმოჩენის შესახებ მათთვის დაკისრებული მოვალეობის ასრულების საქმეში].

42. ცირკულარი ს. კ. ს. № 1427 [სახელმწიფო საწარმო-დაწესებულებათა მიერ განცხადებების მხოლოდ ოფიციალურ ორგანოებში დაბეჭდვის შესახებ].

43. ცირკულარი ს. კ. ს. № 1804 „ნარდად მუშაობისა და გაყიდვა-მიწოდების შესახებ არსებული კანონის შესრულების თაობაზე“.

44. ცირკულარი ს. კ. ს. № 2883 [1925/26 წ. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის აკრეფის კომპანიის ჩატარების შესახებ].

45. ცირკულარი ს. კ. ს. № 3220 [სახელმწიფო დაწესებულებათა აპარატის გაჯანსაღება-გამოცოცხლების შესახებ].

46. ცირკულარი ს. კ. ს. № 3758 [სახალხო კომისარიატების და ცენტრალურ დაწესებულებათა მიერ კვარტალური, სამთვითური ანგარიშების წარდგენის შესახებ].

47. ცირკულარი ს. კ. ს. № 4042 [„სახელმწიფო სათბობის“ განკარგულებაში არსებული ნავთსაცავების შესახებ].

ეკონომიური საბჭოს დადგენილებანი.

48. დადგენილება დამატებითი რენტის განაკვეთების შესახებ.

оздоровлении и оживлении аппарата государственных учреждений].

46. Циркуляр СНБ № 3758 [о представлении наркоматами и центральными учреждениями квартальных трехмесячных отчетов].

47. Циркуляр СНК № 4042 [о нефтехранилищах, находящихся в распоряжении Гостоплива].

Постановления Экономического Совета.

48. Постановление „О ставках доплатительной ренты“.

1. დადგენილება № 1

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი

სისხლის სამართლის კოდექსის 66 მუხ. შეცვლისა და ამ კოდექსისათვის 66¹ მუხ. დამატების შესახებ.

თანახმად საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. აგვისტოს 14 დადგენილებისა, რომელიც გამოცემულია საბჭ. სოც. რესპ. კავშირისა და მოკავშირე რესპუ-

1. Постановление № 1

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров Социалист. Сов. Респ. Грузии

Об изменении 66 ст. Уголовного Кодекса и дополнении его 66¹ статьей.

На основании постановления Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Союза ССР от 14 августа 1925 г., изданного согласно 3 ст. Основных Начал уголовного законодательства Союза ССР и Союзных Республик,

ბლკების სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძველთა მე-3 მუხლის მიხედვით, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭო ა დ გ ე ნ ე:

I.

სისხლის სამართლის კოდექსის 66 მუხლი შეიცვალოს შემდეგნაირად:

მუხ. 66. ჯაშუშობა, ესე იგი უცხო სახელმწიფოსა, კონტრ-რევოლიუციონური ორგანიზაციისა ან კერძო პირისათვის გადაცემა, აგრეთვე გადაცემა ან შეგროვება გადაცემის მიზნით ისეთი ცნობისა, რაც თავისი შინაარსით სპეციალურად დასაცავი სახელმწიფო საიდუმლოებაა, გამოიწვევს

თავისუფლების აღკვეთას არა ნაკლებ სამი წლისა.

ხოლო იმ შემთხვევაში, როდესაც ჯაშუშობას მოჰყვა ან შეიძლება მოჰყოლოდა განსაკუთრებით მძიმე შედეგი სახელმწიფო ინტერესებისათვის, — სოციალური დაცვის უმაღლეს ღონისძიებას.

შენიშვნა 1. სპეციალურად დასაცავთ სახელმწიფო საიდუმლოებად ჩაითვლება საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ დამტკიცებულ და საყოველთაოდ გამოქვეყნებულ განსაკუთრებულ ნუსხაში ჩამოთვლილი ცნობები.

შენიშვნა 2. სამხედრო ჯაშუშობისათვის ძალაში რჩება საბჭ. რესპ. კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1924 წ. ოქტომბრის 31-ს დამტკიცებული სამხედრო დანაშაულთა დებულების მე-16 მუხლი (სსრ კავშირის კან. კრ. 19 4 წ. № 24, მუხ. 207 — ამა კოდექსის დანართი).

II.

სისხლის სამართლის კოდექსს დავატოს 66¹ მუხლი შემდეგი შინაარსისა:

მუხ. 66¹. შეგროვება იმ ეკონომიური ხასიათის ცნობებისა, რაც თავისი შინაარსით სპეციალურად დასაცავი სახელმწიფო საიდუმლოება არ არის (მუხ. 66 შენიშვნა), ხოლო რომლის გახმაურებაც პირდაპირ აკრძალულია კანონით ან უწ-

ვსეგუზიისკი ცენტრალნი ისპოლნიტელნი კომიტეტი სოვეგოვ ი სოვეტ ნაროდნიხ კომისაროვ სსრ გუზიი პოსტანოვლიაუტ:

I.

66 ст. Уголовного Кодекса изменить следующим образом:

Ст. 66. Шпионаж, т. е. передача, похищение или собиране с целью передачи сведений, являющихся по своему содержанию специально охраняемой государственной тайной, иностранным государством, контрреволюционными организациями или частным лицам, влекут за собой в качестве меры социальной защиты лишение свободы на срок не менее трех лет,

а в тех случаях, когда шпионаж вызвал или мог вызвать особо тяжелые последствия для интересов государства —

высшую меру социальной защиты.

Примечание 1. Специально охраняемой государственной тайной считаются сведения, перечисленные в особом перечне, утверждаемом Советом Народных Комиссаров Союза ССР и опубликовываемом во всеобщее сведение.

Примечание 2. В отношении военного шпионажа сохраняет силу ст. 16 Полож. о воинских преступлениях, утвержденного Центральным Исполнительным Комитетом Союза ССР 31 октября 1924 г. (Собр. Зак. Союза ССР 1924 г. № 24, ст. 207; приложение к сему Кодексу).

II.

Дополнить Уголовный Кодекс статью 66¹ следующего содержания:

Ст. 66¹. Собиране экономических сведений, не составляющих по своему содержанию специально-охраняемой государственной тайны (ст. 66, примечание), но не подлежащих оглашению по прямому запрещению закона или по распоряжению руководителей ведомств, учреждений и предприятий, и передача их за вознагражде-

ყებისა, დაწესებულებისა და საწარმოს ხელმძღვანელის განკარგულებით, და გადაცემა — სასყიდლოთ თუ უსასყიდლოთ — ნ მუხლში აღნიშნულ ორგანიზაციისა და პირისათვის გამოიწვევს თავისუფლების აღკვეთას სამ წლამდე სასტიკი იზოლაციით ან უამისოდ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. სასქ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წლის იანვრის 25.

ტფილისი — სასახლე.

2. დადგენილება № 2

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი

სახლის პატრონთა, სახლის გამგებლობათა და ბინის პატრონთა პასუხისმგებლობის შესახებ საქართველოს სსრ საზღვრებში უცხოელ მოქალაქეთა შემოსვლისა და იმავე საზღვრებიდან გასვლის თაობაზე ცნობების შეუტყობინებლობისათვის.

ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა. კ. ს. ფ. ს. რ. სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ უცხოელთა რეგისტრაციისა და უცხოელზე სარეგისტრაციო წესების დარღვევისათვის და დაწესებული საცხოვრებელი დოკუმენტის უქონლად ცხოვრებისათვის — სასჯელის დადების შესახებ 1925 წლის თებერვლის 16-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების № 4 კარის თანახმად (ა. კ. სფსრ კან. კრებ. 1925 წ. მე 2 №-რი, მუხ. 369), სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. დაევალოს ყველა სახლის პატრონს, შენობის მოიჯარადრეს, შენობის კომენ-

ნიე или безвозмездно организации и лицам, указанным в ст. 66, влекут за собой в качестве меры социальной защиты

лишение свободы со строгой изоляцией или без таковой на срок до трех лет.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. января 25.

Тифлис—Дворец.

2. Постанова № 2

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии

„Об ответственности домохозяев, домоуправлений и квартирохозяев за несообщение сведений о прибытии и выбытии в пределы ССР Грузии иностранных граждан“.

На основании разд. Б. Постановления Закавказского Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров ЗСФСР от 16 февраля 1925 года „О регистрации иностранцев и паложении взысканий на иностранцев за нарушение правил о регистрации и за проживание их без установленных видов на жительство“ (С. Ув. ЗСФСР 1925 г. № 2, ст. 369), Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют:

1. Обязать всех домовладельцев, арендаторов строений, комендантов и заведывающих зданиями, управляющих домами, содержателей и управляющих гостиниц, меблированных комнат и постоялых дворов и дру-

დანტას და გამგეს, სახლის გამგეს, სასტუმროს გასაქირავებელ მებელთან ოთახებისა და ბაჟების პატრონთა და გამგეთა და სხვა პირთ, ვინც-კი სახლის გამგებლობაში პასუხისმგებელია მოქალაქეთა ჩაწერისათვის:

ა) შეატყობინონ ხოლმე მუშათა და გლეხთა მილიციის სათანადო ორგანოებს, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრიის მიერ დადგენილ ვადაზე დაწესით, ცნობა ყველა იმ უცხოელთ მოქალაქის შესახებ, რომელიც-კი მათ გამგებლობაში ქონებულ საცხოვრებელ სადგომში სცხოვრობს მუდმივ თუ დროებით, აგრეთვე ამ უცხოელთ მოქალაქის წასვლის შესახებ;

ბ) მოსთხოვონ მილიციის ორგანოებისათვის წარსადგენად მათ სადგომებში მცხოვრებ უცხოელ მოქალაქეს შინაგან საცხოვრებელი დოკუმენტი ან სარეგისტრაციო მოწმობა, რაც ვათვალისწინებულა ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა.კ. სფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. თებერვლის 16-ს დადგენილებით;

გ) წარუდგინონ ხოლმე მილიციის სათანადო ორგანოებს, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრიის მიერ დადგენილ ვადაზე და წესით, ცნობები მათ გამგებლობაში ქონებულ საცხოვრებელ სადგომებში მცხოვრებ მოქალაქეთა შესახებ, რომელთაც არა აქვთ შინაგან საცხოვრებელი დოკუმენტი ან სარეგისტრაციო მოწმობა.

2. დაევალოს ბინის პატრონთ შეატყობინონ ხოლმე დაუყოვნებლივ სახლის პატრონთ, შენობათა მოიჯარაბრეთ და სახლის გამგებლობათ ამა დადგენილების 1-ლი მუხლის „ა“ 3. აღნიშნული ცნობები მათ მიერ დაქვრივ ბინებში უცხოელი მოქალაქის დადგომისთანავე და აგრეთვე ამ ბინებიდან გასვლისათანავე.

3. 1-სა და მე-2 მუხ. აღნიშნულ პირთა შორის ის, ვინც ამა დადგენილებას არ შესრულებს, დაჯარიმებულ უნდა იქნეს 100 მანეთამდე ან თავისუფლება-აღკვეთილ ვადით ორ თვემდე; ის ჯარიმა და სასჯელი დაიდება აღმინისტრაციული წესით, თანახმად სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1923 წ. მაისის 4-ს დეკრეტით დამტკიცებული დებულებისა „სავალდებულო დადგენილებათა გამოცემის წესისა

გისა, ответственных в домоуправлениях за прописку граждан:

а) сообщать подлежащим органам Рабоче-Крестьянской милиции в сроки и порядке, устанавливаемым Народным Комиссаром Внутренних дел о всех прибывающих в заведываемые ими жилые помещения на жительство как постоянное, так и временное, иностранных граждан, а равно и о выбытии их;

б) требовать для представления органам милиции от прибывающих на жительство иностранных граждан внутренних видов на жительство или регистрационных удостоверений, предусмотренных постановлением ЗакЦИК-а и СНК ЗСФСР от 16 февраля 1925 года;

в) представлять подлежащим органам милиции в сроки и порядке, устанавливаемым Народным Комиссаром Внутренних Дел, сведения о проживающих в заведываемых ими жилых помещениях иностранных граждан, не имеющих внутренних видов на жительство или регистрационных удостоверений.

2. Обязать квартирохозяев сообщать сведения, указанные в п. „а“ ст. 1 сего Постановления, домохозяевам, арендаторам строений и домоуправлениям немедленно по прибытии на жительство в занимаемую ими квартиру иностранных граждан, а равно по выбытии их.

3. Указанные в ст.ст. 1 и 2 лица, виновные в неисполнении настоящего Постановления, подлежат денежному штрафу до 100 рублей или лишению свободы на срок до двух месяцев, налагаемым в административном порядке, согласно „Положению о порядке издания обязательных постановлений и наложения за их нарушение взысканий“, утвержденному декретом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов от 4 мая 1923 года (С. Уз. ССРГ 1923 г. № 1 ст. 17).

4. Народному Комиссару Внутренних Дел в 2-хнедельный срок со дня опубликования настоящего Постановления издать инструкцию о порядке

და მათი დარღვევისათვის აღმინისტრატული წესით დასჯის შესახებ.“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1923 წ. 1-ლი №-რი, მუხ. 17).

4. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარმა, ორი კვირის განმავლობაში დღიდან ამა დადგენილების გამოქვეყნებისა, უნდა გამოსცეს ინსტრუქცია უცხოელ მოქალაქეთა მოსვლისა და წასვლის თაობაზე ცნობების შეტყობინების წესის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრაია

1926 წ. იანვრის 25
ტფილისი—სასახლე.

сообщения сведений о прибытии и выбытии иностранных граждан.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. января 25.
Тифлис—Дворец.

3. დადგენილება № 3

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოსი

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 210 მუხლის დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მიწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წ. მარტის 10 დადგენილების მე-2 მუხლის თანახმად, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 210 მუხლს დაემატოს „ზ“ პუნქტი შემდეგი შინაარსისა:
„ზ“. დაზღვევის ხელშეკრულებაზე, რაც დადებულია სახელმწიფო სავალდებულო არა-საგადასაცემო დაზღვევის გამო, —უკეთუ სახელმწიფო დაზღვევის

3. Постановление № 3

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии

О дополнении 210 ст. Гражданского Процессуального Кодекса.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров, руководствуясь ст. 2 Постановления 2 сессии II созыва Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов от 10 марта 1924 г., постановляют:

Дополнить 210 ст. Гражданского Процессуального Кодекса пунктом „ж“ следующего содержания:

„ж) на договоре страхования по государственному обязательному неокладному страхованию в случае не-

ორგანოს სასარგებლოდ დაზღვევის პრემია გადახდილ არ იქნება.“

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდუა.

1926 წ. იანვრის 25 ტელისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-32 №-ში 1926 წ. თებერვლის 10.

4. დადგენილება № 4

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ეკონომიურ საბჭოსთან საარბიტრაჟო კომისიის მოქოების შესახებ რესპუბლიკის სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთა შორის აღძრული ქონებრივი დავის გადასაწყვეტად.

დროებით, ვიდრე სსრკ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1924 წ. ოქტომბრის 29-ს დადგენილებით (სსრკ კან. კრებ. 1924 წ. № 23, მუხ. 201 და 203) დამტკიცებულ სასამართლოს წყობილების საფუძველთა 22 მუხ. ძალით გადასინჯულ იქნებოდეს მომქმედი დებულება სსრკ შრომისა და თავდაცვის საბჭოსთან არსებული საარბიტრაჟო კომისიის შესახებ (კან. კრ. 1924 წ. № 62, მუხ. 618) და დებულება აკსტერ ფარგლებში არსებულ სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთა შორის ქონების გამო აღძრულ დავათა გადაწყვეტის წესის შესახებ (აკსტერ კან. კრებ. 1923 წლ. № მე-4, მუხ. 42 და № მე-7, მუხ. 92), სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. მოეწუოს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ეკონომიურ საბჭოსთან 1926 წ. მარტის 1-თვის საარბიტრაჟო კომისია საქართველოს სსრ სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოთა შორის

уплаты страховой премии в пользу Госстраха“.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. января 25. Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 32 от 10 февраля 1926 г.

4. Постанобლება № 4

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об учреждении при Экономическом Совете ССР Грузии Арбитражной Комиссии для разрешения имущественных споров между государственными учреждениями и предприятиями ССР Грузии.

Временно, впредь до пересмотра, в силу ст. 22 Основ судоустройства, утвержденных Постановлением Центрального Исполнительного Комитета Советов Союза ССР от 29 октяб. 1924 года (С. З. СССР 1924 г. № 23 ст.ст. 201 и 203), действующих Положения об Арбитражной Комиссии при Совете Труда и Обороны Союза ССР (С. З. 1924 г. № 62 ст. 618) и Положения о порядке разрешения споров между находящимися в пределах ЗСФСР государственными учреждениями и предприятиями (С. Уз. ЗСФСР 1923 года № 4 ст. 42 и № 7 ст. 92), Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Образовать при Экономическом Совете ССР Грузии к 1 марта 1926 года Арбитражную комиссию для разрешения имущественных споров между государственными учреждениями и предприятиями ССР Грузии в составе председателя, назначаемого Советом Народных Комиссаров ССР

აღძრული ქონებრივი დავის გადასაწყვეტად. კომისია შესდგება საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ დანიშნული თავმჯდომარისა და ორი წევრისაგან, რომელთაც აირჩევს საქართველოს სსრ ეკონომიური საბჭო.

2. საქართველოს სსრ ეკონომიურ საბჭოსთან მოწყობილმა საარბიტრაჟო კომისიამ თავისი მოქმედებისათვის უნდა იხელმძღვანელოს „დებულება აქ სფსრ ფაგლებში არსებულ სახელმწიფო აწესებულებათა და სწარმოთა შორის ქონების გამო აღძრულ დავათა გადაწყვეტის წესის“ (აქ სფსრ კან. კრებ. 1923 წ. № 4, მუხ. 42), ამ დებულების შესაცვლელად და შესავსებად აქ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1923 წლ. აპრილის 23-ს გამოცემული დადგენილება (აქ სფსრ კან. კრებ. 1923 წ. № 7, მუხ. 92) და აქ სფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1923 წ. ივლისის 10-ს თარიღისა და 63 ნომრის დადგენილებით (აქ სფსრ კან. კრებ. 1923 წ. № 9, მუხ. 149) დამტკიცებული წესები უმაღლეს საარბიტრაჟო კომისიასა და რესპუბლიკანურ საარბიტრაჟო კომისიებში საქმეთა წარმოების შესახებ (აქ სფსრ კან. კრებ. 1923 წ. № 9, მუხ. 149).

3. ყველა საქმე საქართველოს სსრ სახელმწიფო დაწესებულებათა და სწარმოთა შორის აღძრული სამოქალაქო დავის შესახებ, რაც კი სასამართლო დაწესებულებათა წარმოებაშია და 1925 წ. დეკემბრის პირველისათვის არ დამთავრებულა, და რაც ამა დადგენილების ძალით ექვემდებარება ეკონომიურ საბჭოსთან მოწყობილ საარბიტრაჟო კომისიას, გადასაწყვეტად ამ უკანასკნელს გადაეცემა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წლ. თებერვლის 1.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-36 №-ში 1926 წ. თებერვლის 14, კ. ა. კ-ის და ს. კ. ს-ოს „მოამბის“ მე-3-4 №-ში.

Грузии и двух членов, избираемых Экономическим Советом ССР Грузии.

2. Арбитражной Комиссии при Экономическом Совете ССР Грузии в деятельности своей руководствоваться „Положением о порядке разрешения имущественных споров между находящимися в пределах ЗСФСР государственных учреждений и предприятиями“ (С. Уз. ЗСФСР 1923 г. № 4 ст. 42), Постановлением Закавказского Центрального Исполнительного Комитета от 23 апреля 1923 г. об изменении и дополнении названного Положения (С. Уз. ЗСФСР 1923 г. № 7 ст. 92) и „Правилами о производстве дел в Высшей Арбитражной Комиссии и Республиканских Арбитражных Комиссиях“, утвержденными Постановлением Совета Народных Комиссаров ЗСФСР от 10 июля 1923 года за № 63 (С. Уз. ЗСФСР 1923 года № 9 ст. 149).

3. Все находящиеся в производстве судебных учреждений и неоконченные к 1 декабря 1925 года дела по гражданским спорам между государственными учреждениями и предприятиями ССР Грузии, подсудные на основании настоящего Постановления Арбитражной Комиссии при Экономическом Совете ССР Грузии, передавать на разрешение последней.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. февраля 1.

Тифлис - Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 36 от 14 февраля 1926 г. и „Моამბე“ ВЦИК и СНК № 3-4.

5. დადგენილება № 5

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მთავრობის კანონთა და განკარგულებათა ძალაში შესვლის დროის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი, თავისი 1923 წ. ოქტომბრის 10 თარიღითა და 64 ნომრით გამოცემული დადგენილებისა და 1923 წ. მაისის 26 თარიღითა და 41 ნომრით გამოცემული დადგენილების მე-7 მუხლის ვასაუქმებლად ადგენს:

1. სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა, მისი პრეზიდიუმისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს ყველა კანონი და განკარგულება, აგრეთვე ეკონომიური საბჭოს დადგენილებანი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა განკარგულებანი (დადგენილება, ინსტრუქცია და სხვ.), რაც გამოქვეყნებულ იქნება სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს „მოამბე“-სა, „საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მთავრობის კანონთა და განკარგულებათა კრებულსა“ და აგრეთვე გაზეთ „კომუნისტსა“ და „ზარია ვოსტოკა“-ში, ძალაში შედის: ქ. ტფილისში დღიდან გამოქვეყნებისა ერთ-ერთ ზემოაღნიშნულ გამოცემაში, სოხუმისა, ბათუმისა და ცხინვალში—იმ დღიდან, რა დღესაც ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი მიიღებს ერთ-ერთ აღნიშნულ გამოცემის სათანადო ნომერს, ხოლო სხვა ქალაქსა და სოფელში—იმ დღიდან, რა დღესაც ნომერს მიიღებს მანის აღმასრულებელი კომიტეტი.

2. ის კანონი და განკარგულება, რომელშიაც აღნიშნულია მისი სამოქმედოდ შემოღების ვადა, ყველგან ძალაში შედის თვით კანონსა და განკარგულებაში აღნიშნული ვადიდან.

3. ის კანონი და განკარგულება, რომელშიაც აღნიშნულია, რომ იგი სამოქ-

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

О времени вступления в силу узаконений и распоряжений Рабоче-Крестьянского Правительства С.С.Р. Грузии.

В отмену постановления своего от 10 ноября 1923 г. № 64 и 7 ст. Постановления от 26 мая 1923 г. за № 41, Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

1. Все узаконения и распоряжения Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета, его Президиума и Совета Народных Комиссаров ССРГ, а также постановления Экономического Совета и распоряжения (постановления, инструкции и т. п.) Народных Комиссаров ССР Грузии, опубликованные в „Вестнике“ Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров ССР Грузии („Моамбе“), в „Собрании Узаконений и Распоряжений Рабочего и Крестьянского Правительства ССР Грузии“, а также в газетах „Коммунист“ и „Заря Востока“, считаются вступившими в силу: в Тифлисе—со дня опубликования в одном из этих изданий, а в городах Сухуме, Батуме и Пхинвали в день получения соответствующего номера одного из вышеуказанных изданий в Центральном Исполнительном Комитете, а в других городах и селениях—в день получения номера в Уездном Исполнительном Комитете.

2. Узаконения и распоряжения, в которых указан срок введения их в действие, вступают в силу повсеместно с указанного в них срока.

3. Узаконения и распоряжения, в которых указано введение их в действие по телеграфу или радио, вступают в силу со дня получения их органами, перечисленными в ст. 1 сего Постановления.

4. Постановления, не подлежащие опубликованию, имеют обязательную силу с момента получения их учреждениями, которым они сообщаются.

მედოდ შემოღებულია დეპეშით ან რადიოთი, ძალაში შედის იმ დღიდან, როდესაც მას მიიღებენ ამა დადგენილების 1 მუხლში აღნიშნული ორგანიზაცია.

4. არაგამოქვეყნებულ დადგენილებას ძალა აქვს იმ მომენტიდან, რა მომენტშიაც მას მიიღებს ის დაწესებულება, რომელსაც იგი ეცნობება.

5. აღმასრულებელი კომიტეტები სისწორით აღნუსხავენ ამა დადგენილების 1 მუხლში აღნიშნულ ოფიციალურ გამოცემათა ნომრებისა და მე-3 მუხლში გათვალისწინებულ დეპეშების და რადიოების მიღების დროს.

6. ყველა ის კანონი და განკარგულება, რაც 1924 წ. იანვრიდან დაწყებული ამა დადგენილების გამოქვეყნებამდე დაიბეჭდა მხოლოდ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს „მოამბე“-ში, ძალაში შესულად ჩათვლება იმ თვის 1 რიცხვიდან, რომელიც მოსდევს „მოამბის“ სათანადო ნომერზე აღნიშნულ თვეს.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე**.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ს. თოდრაია**.

1926 წლ. თებერვლის 1 ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. „კომუნისტის“ მე-34 №-ში 1926 წ. თებერვლის 12, ც. ა. კის და ს. კ. ს-ოს „მოამბის“ მე-3—4 №-ში.

6. დადგენილება № 6

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი

მიწის კანონთა დარღვევისათვის პასუხისმგებლობის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო აღგვინებ:

5. Исполнительные Комитеты ведут точный учет времени поступления номеров официальных изданий, указанных в ст. 1 настоящего Постановления, а также получаемых ими телеграмм и радиотелеграмм, предусмотренных в ст. 3 настоящего Постановления.

6. Все узаконения и распоряжения, напечатанные с января 1924 г. до опубликования настоящего Постановления только в „Вестнике“ ВЦИК'а и СНК ССРГ („Моамбе“), считать вступившими в силу с 1 числа месяца, следовавшего за месяцем, который был датирован соответствующий номер „Вестника“ („Моамбе“).

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **Ф. Махарадзе**.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **С. Тодрия**.

1926 г. февраля 1. Тифлис—Дворец.

Республиковано в газ. „Коммунист“ № 34 от 12 февраля 1926 г.; в „Моамбе“ ВЦИК и СНК № 3—4.

6. Постанокვლე № 6

ვეგრუზინსკო ცენტრალური იმპლენიტელური კომიტეტი სოც. საბჭოთა რესპუბლიკის სახალხო კომისაროვ სოც. საბჭოთა რესპუბლიკის გრუზიის

ობ ობთვესთენი ვა ნარუშენი ვაკონოვ ო ზემლე.

ვეგრუზინსკი ცენტრალური იმპლენიტელური კომიტეტი სოც. საბჭოთა რესპუბლიკის სახალხო კომისაროვ სსრ გრუზიის პოსტანოვლენო:

1. Граждане, виновные в наруше-

1. ის მოქალაქე, რომელიც დაარღვევს მიწის კოდექსის 25 მუხლს, ე. ი. გაჰყიდის, გააჩუქებს, დაავიარაუებს ან ანდერძით გადასცემს იმ მიწას, რაც მის სარგებლობაშია, პასუხს აგებს სასამართლოს წესით, როგორც განსაზღვრული მიზნით მიცემული ქონების მითვისებისა და გაფლანგვისათვის; ამასთანავე დამნაშავეს, გარდა იმისა, რომ სისხლ. სამ. კოდ. 192 მუხლში გათვალისწინებული ერთ-ერთი სოციალური დაცვის ღონისძიება შეეფარდება, ჩამოერთმევა აგრეთვე სარგებლობისათვის გადაცემული მიწა, ხოლო თვით გარიგება გაუქმებულად ჩაითვლება.

2. ის მოქალაქე, რომელიც იყიდის, მიიღებს საჩუქრად, ანდერძით ან გირაოდ ამა დადგენილებების 1 მუხლში აღნიშნულ მიწას, პასუხს აგებს, როგორც იმავე დანაშაულებრივი ქმედობის მონაწილე.

3. გაუქმებულ იქნეს 1922 წლის დეკემბრის 20-ს თარიღითა და 27 №-რის დადგენილება „მიწის კანონთა დარღვევისათვის სისხლს სამართლის წესით პასუხისმგებლობის შესახებ“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წ. თებერვლის 1.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. კომუნისტის“ მე-36 №-ში 1926 წ. თებერვლის 14; ც.ა.კ.-ის და ს.კ.ს.-ის „მოამბის“ მე-3—4 №-ში.

7. დადგენილება № 7

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 323 და 335 მუხლის შეცვლის შესახებ.

თანახმად სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური

ნის правил, означенных в ст. 25 Земельного Кодекса, т. е. в продаже, в дарении, в закладе или в завещании земли, предоставленной им на праве пользования, подлежат ответственности по суду, как за присвоение и растрату вверенного им для определенной цели имущества и, кроме применения к ним одной из мер социальной защиты, означенной в ст. 192 Угол. Кодекса, лишаются земли, предоставленной в их пользование, при чем самая сделка признается недействительной.

2. Граждане, виновные в покупке, в принятии в дар, по завещанию или же в заклад земли, означенной в п. 1 настоящего Постановления, подлежат ответственности как участники того же преступного деяния.

3. Постановление от 20 декабря 1922 года за № 27—„Об уголовной ответственности за нарушение законов о земле“—отменить.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров С.С.Р. Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. февраля 1.
Тифлисе—Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 36 от 14 февраля 1926 г.; в „Моამბე“ ВЦИК в СНК № 3—4.

7. Тოსტაქობლეკი № 7

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии

Об изменении ст. 323 и 335 Гражданского Кодекса.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет На-

აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის მიერ 1924 წ. მარტის 10 თარიღითა და 77 ნომრით გამოცემული დადგენილების მე-2 მუხლისა, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და სახალხო კომისარია საბჭო ადგენენ:

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 323 და 335 მუხლის რედაქცია შეიცვალოს შემდეგნაირად:

მუხ. 323. სააქციო საზოგადოება (საპაიო ამხანაგობა), რომლის ძირითადი თანხა ბუთასი ათას მანეთს (500.000 მან.) არ აღემატება და რომლის გამოვლობაც, წესდების ძალით, უნდა იყოფებოდეს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, დაარსდება იმ წესდების თანახმად, რაც ამიერ-კავკასიის შინა და საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარის რწმუნებულის (საქართველოს სსრ-ში) მეშვეობით წარედგინება დასამტკიცებლად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ეკონომიურ საბჭოს.

შენიშვნა. უკეთუ სააქციო საზოგადოების წესდებით ვათვალისწინებულა რაიმე გამონაკლისი საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მოქმედ კანონებისა, წესდება, ამა მუხლის თანახმად, დამფუძნებლებმა უნდა წარუდგინონ დასამტკიცებლად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარია საბჭოს.

მუხ. 323¹. წესდების დამტკიცების შემდეგ სააქციო საზოგადოებას რეგისტრაცია უნდა გაუკეთდეს ამიერკავკასიის შინა და საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარის რწმუნებულის სამართველოში (საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკაში).

მუხ. 323². საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ეკონომიური საბჭო სააქციო საზოგადოების (ამხ-ბის) წესდების დასამტკიცებლად არ მიიღებს:

1) უკეთუ საზოგადოების (ამხ-ბის) დამფუძნებელთა შორის არის საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის ან ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახელმწიფო დაწესებულება ან ისეთი საწარმო, რომელსაც აქვს საერთო-საკავშირო ან საფედერაციო (ა/კ. სფსრ) მნიშვნელობა;

2) უკეთუ საზოგადოების (ამხ-ბის) დამფუძნებელთა შორის არიან რამდე-

როდნის Комиссаров С.С.Р. Грузия в порядке ст. 2 Постановления 2 сессии II-го Созыва ВЦИК'а от 10 марта 1924 г. за № 77 о порядке изменения Кодексов, постановляют:

1. Изменить ст.ст. 323 и 335 Гражданского Кодекса, изложив их в следующей редакции:

Ст. 323. Акционерные Общества (паевые товарищества), основной капитал коих не превышает пятистот тысяч руб. (500.000 р.) и местопребывание Правлений коих по уставу определено на территории ССР Грузии, учреждаются на основании уставов, представляемых на утверждение Экономического Совета ССРГ через Уполномоченного Закавказского Народного Комиссариата по внешней и внутренней торговле в ССРГ.

Примечание. В случае, если устав Акционерного Общества допускает изъятие из действующих законов ССРГ, то он представляется учредителями в порядке, установленном настоящей статьей, на утверждение Совета Народных Комиссаров ССРГ.

Ст. 323¹. Акционерные Общества по утверждению их уставов подлежат регистрации в Управлении Уполномоченного Закавказского Народного Комиссариата по внешней и внутренней торговле в ССРГ.

Ст. 323². Экономический Совет ССРГ не принимает к утверждению уставов Акционерных Обществ (т-в) в следующих случаях:

1) если среди учредителей О-ва (т-ва) имеются государственные учреждения Союза ССР или ЗСФСР или государственные предприятия общесоюзного или федеративного значения (ЗСФСР);

2) если среди учредителей О-ва (т-ва) имеются государственные учреждения или предприятия нескольких Союзных Республик или нескольких республик, входящих в состав ЗСФСР;

3) если основной капитал О-ва (т-ва) превышает пятьсот тысяч руб. (500.000 р.);

4) если в уставе О-ва (т-ва) содержатся отступления от действующих

ნიმე მოკავშირე რესპუბლიკის სახელმწიფო დაწესებულებანი და საწარმონი ან ამიერკავკასიის სოც. საბჭ. რესპუბლიკაში შემავალი რამდენიმე რესპუბლიკის სახელმწიფო დაწესებულებანი და საწარმონი;

3) უკეთუ საზოგადოების (ამხ-ბის) ძირითადი თანხა აღემატება ხუთას ათას მანეთს (500.000 მან.);

4) უკეთუ საზოგადოების (ამხ-ბის) წესდებაში არის რაიმე გამონაკლისი იმ წესდებისა, რაც საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის შრომისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილებით შემოღებულია სააქციო საზოგადოებისათვის;

5) უკეთუ საზოგადოების (ამხ-ბის) დაარსებაში მონაწილეობას იღებს უცხოეთის კაპიტალი, ან საზოგადოების (ამხ-ბის) წესდების თანახმად აქცია შეიძლება უცხოელის ხელში გადავიდეს;

6) უკეთუ საზოგადოების (ამხ-ბის) წესდების საკონცესიო ხასიათი აქვს, თუნდაც უცხოეთის კაპიტალი საზოგადოებაში (ამხ-ბაში) მონაწილეობას არ იღებდეს;

7) უკეთუ საზოგადოების (ამხ-ბის) წესდებაში არის რაიმე გამონაკლისი საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს მოქმედი დადგენილებისა.

შენიშვნა. ამა მუხლში აღნიშნულ სააქციო საზოგადოებათა (ამხ-ბათა) დამტკიცებისა და რეგისტრაციის წესი განისაზღვრება საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. აპრილის 24-ის დადგენილებით (სსრ. კავშირის კანონთა კრებული 1925 წ. № 30) და აქ. სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. ნოემბრის 9 დადგენილებით — კუთვნილებისამებრ.

მუხ. 323³. ყველა სააქციო საზოგადოებას (ამხ-ბას), რომელიც დაარსებულ და რეგისტრაციაში გატარებულ იქნა დადგენილი წესით (323 და 323²), უფლება აქვს იმოქმედოს მთლად საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის ტერიტორიაზე (სსრ კავშირის კან. კრებ. 1925 წ. № 30. მუხ. 195).

მუხ. 335. უკეთუ აქციონერთა და-

ვ отношении Акционерных Обществ постановлений Совета Труда и Общества Союза ССР;

5) если в учреждении О-ва (т-ва) принимает участие иностранный капитал или если уставом О-ва (т-ва) допускается переход акций в руки иностранных граждан;

6) если устав О-ва (т-ва), хотя бы и учрежденного без участия иностранного капитала, имеет концессионный характер и

7) если в уставе О-ва (т-ва) содержится отступления от действующих постановлений ЦИК'а и СНК Союза ССР.

Примечание. Порядок утверждения и регистрации указанных в настоящей статье Акционерных Обществ (т-в) определяется постановлением ЦИК'а и СНК Союза ССР от 24 апреля 1925 г. (Собр. Законов Союза ССР за 1925 г. № 30) и постановлением ЗакЦИК'а и ЗакСНК от 9 ноября 1925 г.

Ст. 323³. Все Акционерные О ва (т ва) учрежденные и зарегистрированные в установленном порядке (ст. 323 и 323²), имеют право действовать на всей территории Союза ССР (Собр. Законов Союза ССР за 1925 г. № 30 ст. 195).

Ст. 335. Если учредительское общее собрание акционеров признает общество состоявшимся, то Правление обязано в течение двух недель подать заявление о регистрации в Управление Уполномоченного Закавказского Народного Комиссариата по внешней и внутренней торговле в ССРГ. О состоявшейся регистрации О-ва (т-ва) публикуется в официальном органе периодической печати.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов *Ф. Махарадзе.*

Председатель Совета Народных Комиссаров С.С.Р. Грузии *Ш. Элиэва.*

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов *С. Тодрия.*

1926 г. февраля 1.

Тифлис — Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 39 от 18 февраля 1926 г.; в „Мрамბა“ ВЦИК и СНК № 3—4.

ფუნქციონირების სავსებით სრულად, რომ საზოგადოება შემდგარი, გამგეობა ვალდებულია ორი კვირის განმავლობაში შეიტანოს განცხადება საზოგადოების რეგისტრაციის შესახებ ამიერკავკასიის შინა და საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოში (საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკაში); საზოგადოების (ამხ-ბის) რეგისტრაცია გამოქვეყნებულ უნდა იქნეს ოფიციალურ პერიოდულ ბეჭდვითი ორგანოში.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. შანარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატის საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წ. დეკემბრის 1.
ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-39 №-ში 1926 წ. თებერვლის 18; ც.ა. კ-ის და ს.კ.ს-ის „მომამბის“ მე-3—4 №-ში.

8. დადგენილება № 8

სრულიად საქ. საბჭ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

მოქალაქეობის უფლება - ჩამორთმეულ პირთა ქონების შესახებ.

რადგანაც „საკავშირო მოქალაქეობის დებულების“ მე-12 მუხლის „ა“ პუნქტისა (სსრკ კან. კრებ. 1924 წ. № 23, მუხ. 202) და ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კ. სფსრ სახალხო კომისარიატის საბჭოს 1923 წ. მაისის 1-ს დეკრეტის (ა/კ. სფსრ კან. კრებ. 1923 წ. № 8, მუხ. 116) ძალით მოქალაქეობის უფლება ჩამორთმეულ პირთ ეკარგებათ ქონებრივი უფლება, აგრეთვე იმავე „საკავშირო მოქალაქეობის დებულების“ მე-12 მუხ. „ბ“ პუნქტის თანახმად, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრა-

8. Постановление № 8

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

О судьбе имущества лиц, лишенных прав гражданства.

В виду утраты имущественных прав лицами, лишенными прав гражданства в силу п. „а“ ст. 12 Положения о Союзном Гражданстве (С. 3. Союза ССР 1924 г. № 23, ст. 202) и декрета Закавказского Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров ЗСФСР от 1 мая 1923 года (С. Уз. ЗСФСР 1923 г. № 8, ст. 116), а равно на основании п. „б“ ст. 12 того же Положения о Союзном Гражданстве, Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

ლური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. იმ პირთა ქონებას საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. ტერიტორიაზე, რომელთაც ზემოაღნიშნული საკანონმდებლო აქტების ძალით დაკარგეს მოქალაქეობის უფლება, შეეფარდოს განხილვი მემკვიდრეობის წესები.

2. მემკვიდრეობის გახსნის დღედ ამა დადგენილების 1 მუხლში აღნიშნულ ქონებისათვის ჩითვალოს: ა) იმ პირთა ქონებისათვის, ვინც მოქალაქეობა დაკარგა ა/კ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კ. სუსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1923 წ. მაისის 1 თარიღის დეკრეტის ძალით—1923 წ. დეკემბრის 1-ლი, და ბ) იმ პირთა ქონებისათვის, ვინც მოქალაქეობა დაკარგა „საკეშირო მოქალაქეობის დებულების“ მე-12 მუხ. „ბ“ პუნქტის ძალით,—ქონების პატრონის საზღვარგარედ ლეგალურად ყოფნის ვადის გასვლის დღე.

3. უკეთუ წინა მუხლში აღნიშნული ქონება, ექვსი თვის განმავლობაში დღიდან მემკვიდრეობის გახსნისა არ ჩაიბარეს მოქალაქეობა-ჩამორთმეული პირის იმ მემკვიდრეებმა, რომელნიც საქართველოს სსრ სამოქ. სოც. კოდ. 418 მუხლში არიან ჩამოთვლილნი, იგი უნდა ჩითვალოს ბეითალმან ქონებად და გაეაიციეს სახელმწიფოს სათანადო ორგანოთა განკარგულებაში.

4. დაევალოს სსრ კავშირის საზღვრებიდან გასულ ყველა მოქალაქეს, ან იმ პირს, ვისაც საზღვარგარედ წასულმა მიანდო თავისი, საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული, ქონების გამგებლობა, წარუდგინოს 1926 წ. მაისის 1 სათვის იმ მაზრისა თუ ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტს, სადაც აღნიშნული ქონებაა, სსრ კავშირის სათანადო დიპლომატიური ან საკონსულო დაწესებულების მოწმობა, რომ ქონების პატრონი საზღვარგარედ ლეგალურად იმყოფება.

5. ზემოაღნიშნული საკანონმდებლო აქტების ძალით მოქალაქეობის უფლება-ჩამორთმეულ პირთა მემკვიდრენი, რომელთაც ამა დადგენილების მე-2 მუხლში გათვალისწინებულ ვადაზე ფაქტიურად მიიღეს თავისი განკარგულებაში ხსენებულ პირთა ქონება, ვალდებულ არიან წარუდგინონ იმ ვადაზე და იმ დაწესებულებას, რაც წინა მუხლშია აღნიშნული, თავიანთი მემკვიდრეობის

1. К имуществу, принадлежавшему лицам, утратившим право гражданства в силу указанных выше законодательных актов и находящемуся на территории ССР Грузии, применить правила об открывшемся наследстве.

2. Моментом открытия наследования на имущество, указанное в ст. 1-ой сего Постановления, считать: а) в отношении имущества лиц, утративших гражданство в силу декрета ЦИК и СНК ЗСФСР от 1 мая 1923 года—1 декабря 1923 года и б) в отношении имущества лиц, утративших гражданство в силу п. „б“ ст. 12 Положения о Союзном Гражданстве—время истечения срока легального пребывания владельца имущества за границей.

3. Указанное в предыдущей статье имущество, не принятое перечисленными в ст. 418 Гражд. Кодекса ССРГ наследниками лиц, лишенных прав гражданства, в шестимесячный со дня открытия наследства срок, признать выморочным и подлежащим передаче в распоряжение соответствующих органов государства.

4. Обязать выбывших из пределов Союза ССР граждан или лиц, снабженных доверенностями на управление их имуществом, находящимся на территории ССР Грузии, представить к 1 мая 1926 года в уездные или городские Исполнительные Комитеты по месту нахождения имущества удостоверение подлежащих дипломатических или консульских учреждений Союза ССР о легальном пребывании владельцев имущества за границей.

5. Обязать наследников лиц, лишенных прав гражданства на основании вышеуказанных законодательных актов, фактически принявших в свое распоряжение в упомянутой в ст. 2-ой сего Постановления срок их имущество, представить в указанный в предыдущей статье срок и в те же учреждения подтверждающие их права на наследство свидетельства Народного Суда, предусмотренные ст. 434 Гражд. Кодекса ССРГ.

6. Имущество, по коему не будет представлено к 1 мая 1926 года требуемых ст.ст. 3 и 4 сего Постановле-

უფლებების დამამტკიცებელი მოწმობა, სახალხო სასამართლოს მიერ, საქართველოს სსრ სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 434 მუხლის თანახმად, მიცემული.

6. ის ქონება, რომლის შესახებაც 1926 წ. მაისის 1-სათვის წარდგენილ არ იქნება ამა დადგენილების 3 და 4 მუხლით გათვალისწინებული ცნობები, სახალხო სასამართლომ უნდა სცნოს ბეითალიმან ქონებად და გადაიციეს სათანადო სახელმწიფო ორგანოთა განკარგულებაში.

7. დევალოს იუსტიციის სახალხო კომისარს, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისართან შეთანხმებით, გამოსცეს ინსტრუქცია ამა დადგენილების განსახორციელებლად.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1925 წ. თებერვლის 1.
ტიფლისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-37 №-ში 1926 წ. თებერვლის 16; ც.ა.კ-ის და ს.კ-ს-ის „მოამბის“ მე-3—4 №-ში.

9. დადგენილება № 9

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

სამოქალაქო სამართლის საპრ. კოდ. 291 მუხლის „ა“ პუნქტისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში, თანახმად სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე 2 სესიის 1924 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 ნომრის დადგენილების მე-2 მუხლისა, ადგენს:

სამოქ. სამ. საპრ. კოდ. 291 მუხლის „ა“ პუნქტს დაემატოს შემდეგი შენიშვნა:

ნია сведений, признается, по определению Народного Суда, выморочным и поступает в распоряжение подлежащих государственных органов.

7. Народному Комиссару Юстиции по соглашению с Народным Комиссаром Внутренних Дел издать инструкцию по применению настоящего Постановления.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. февраля 1.
Тифлис—Дворец.

9. Постановления № 9

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

О дополнении п. „а“ ст. 291 Гражданского Процессуального Кодекса.

Согласно 2 пункта постановления второй сессии второго созыва Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов от 10 Марта 1924 г. за № 77, Президиум Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета постановляет:

Пункт „а“ статьи 291 Гражданского Процессуального Кодекса дополнить примечанием следующего содержания:

„На сумму, получаемую застрахо-

იმ თანხას, რომელსაც დაზღვეული შრომის უნარის დროებით დაკარგვის გამო დაზღვევ სალაროდან მიიღებს, როგორც დახმარებას, შეიძლება მიეჭეს გადახდევინება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც გადასახდევინებელია სასამართლოს მიერ ამ დაზღვეულის ოჯახის წევრთა შენახვისათვის გადაწყვეტილი სარჩო (ალიმენტი)“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ნ. თოდრაძე.

1926 წ. თებერვლის 10.

ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-50 №-ში 1926 წ. მარტის 4.

10. დადგენილება № 10

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

მიწის კოდექსის 127 მუხლისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-III მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1925 წ. ივლისის 18-ის დადგენილების შესასრულებლად სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

მიწის კოდექსის 127 მუხლს დავამატოს შემდეგი შენიშვნა:

„ყველა ის სოფელი, სადაც მიწათმოწყობა ხდება, ვალდებულია თავისი ხარჯით მისცეს მიწისმზომელ — მიწისმომწყობს:

ა) საცხოვრებლად და სამუშაოდ გამოსადეგი ბინა გათბობით და განათებით;

ბ) მასალები გეოდეზიურ მუშაობისა და მიწის ნიშნებისათვის;

გ) არანაკლებ სამი მუშისა ყოველი სამუშაო დღისათვის;

დ) გადასაზიდი საშუალება (ცხენი, ურემი და სხვ.) მიწების გამიჯვნისა და გაზომვის დროს.

ვანნიმ из Страховой Кассы в качестве пособия за временную утрату трудоспособности, разрешается обращение взыскания лишь алиментов, присужденных на содержание членов семьи застрахованного“.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. февраля 10.

Тифлис — Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 50 от 4 марта 1926 г.

10. Постанова № 10

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

О дополнении ст. 127 Земельного Кодекса примечанием.

Во исполнение постановления 2-ой сессии III-го созыва Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов от 18 июля 1925 г. Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

Статью 127 Земельного Кодекса дополнить нижеследующим примечанием:

„Селение, где происходит землеустройство, обязано предоставить за свой счет землемеру-землеустроителю:

а) годное для жилья и занятий помещение с отоплением и освещением;

б) материалы для геодезических работ и межевых знаков;

в) не менее трех рабочих на каждый рабочий день;

г) перевозочные средства (лошадей, арбы и т. д.) на время размежевания и замеры работ.

Расходы эти Темский Исполком

ყველა ამისათვის გაწეული ხარჯი თემის აღმასრულებელმა კომიტეტმა უნდა გაანაწილოს სოფლის მცხოვრებთა შორის მათი შეძლებისადა მიხედვით“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. შახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. თებერვლის 10 ტვილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-51 №-ში 1926 წ. მარტის 5.

11. დადგენილება № 11

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

იმ ქალთა ხვედრის შემსუბუქების შეხახებ, რომელთაც დანაშაული ჩაიდინეს 1926 წლ. მარტის 8 დღემდე.

ა-კ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1926 წლის მარტის 4-ს დადგენილების შესასრულებლად და საერთაშორისო ქალთა დღესასწაულის „მუშა ქალის მარტის 8 დღის“ აღსანიშნავად სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. ის ქალი, რომელსაც სოციალური დაცვის ღონისძიება შეეფარდა სასამართლოს განაჩენით ან ადმინისტრაციული ორგანოს დადგენილებით საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის მე-3, მე-5 (152 მუხლის გამოკლებით), მე-6 და მე-8 თავში გათვალისწინებული დანაშაულის გამო, უკეთეს მის მიერ ჩადენილი დანაშაულისათვის სოციალური დაცვის ღონისძიებად კანონით დაწესებულია ფულადი ჯარიმა, იძულებითი მუშაობა ან ერთ წლამდე თავისუფლების აღკვეთა, განთავისუფლებულ იქნეს სოციალური დაცვის ღონისძიების იმ ნაწილისაგან რომელიც ჯერ არ მოუხდია.

შენიშვნა. 1-ლ მუხლში აღნიშნული შეღავათი არ გავრცელდება:

распределяет между жителями селения сообразно их состоянию.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. февраля 10
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 51 от 5 марта 1926 г.

11. Постанокლება № 11

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об облегчении участи женщин, ввавших в преступление до дня 8-го Марта 1926 года.

Во исполнение Постановления Закавказского Центрального Исполнительного Комитета от 4 Марта 1926 года, в ознаменование международного женского праздника „дня работницы 8-го марта“ Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Освободить от дальнейшего применения меры социальной защиты женщин, к которым применяются таковые по судебным приговорам или по постановлениям административных мест за преступления, предусмотренные в главах третьей, пятой (за исключением ст. 152), шестой и восьмой Уголовного Кодекса ССРГ, если за совершенное ими преступление законом определена мера социальной защиты в виде денежного штрафа, принудительных работ или лишения свободы сроком до одного года.

Примечание. Льготы, означенные в ст. 1, не распространяются: а) на всякого рода имущественные взыскания, за исключением денежного штрафа,

ა) სხვა და სხვა ქონებრივ გადახდევინებაზე, გარდა ფულადი ჯარიმისა, რაც გადაწყვეტილია სოციალური დაცვის ღონისძიების სახით.

ბ) ფულად დაჯარიმებაზე, უკეთუ იგი მოყვანილია სისრულეში და გ) სისხლ. სამ. სამართ. მიერ გამოქალაქო სარჩელის გამო გადაწყვეტილი გადახდევინებაზე.

2. მოსპობილ იქნეს წარმოებით ისეთი საქმე, რომლითაც ქალს ბრალდება წარედგინა სისხლ. სამ. სამართ. ან ადმინისტრაციულ წესისამებრ, ამა დადგენილების პირველ მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულისათვის, უკეთუ ეს საქმე წინასწარი გამოძიების საფუძველზე ან განხილულია, ხოლო განაჩენი კი ჯერ კანონიერ ძალაში არ შესულა.

3. განმანაწილებელ კომისიებს უფლება მიეცეთ ვადამდე განათავისუფლონ ის ქალი, რომელიც მშრომელთა წრეს ეკუთვნის იმ შემთხვევაშიაც, როდესაც მას არ მოუხდია იძულებითი მუშაობისა ან თავისუფლების აღკვეთის ნახევარი ვადაც, უკეთუ მის მიერ ჩადენილი დანაშაული არ არის გათვალისწინებული ამა დადგენილების პირველ მუხლში (სისხლის სამართლის კოდ. 58—73, 76, 116, 146 მუხ., 176 მუხლის „გ“ პ., 187 და 191 მ. მ. გამოკლებით), და მისი ვადამდე პირობითი განათავისუფლება არ წარმოადგენს საფრთხეს სახელმწიფოებრივი წესწყობილებისა და საზოგადოებრივი წესრიგისათვის.

4. ყველა სხვა დანაშაულისათვის, რაც აღნიშნული არ არის 1 მუხლში გარდა სისხლ. სამ. კოდ. 58-73, 76, 116, 146 მუხ., 176 მ. მ. „გ“ პ., 187 და 191 მუხლებში აღნიშნული დანაშაულისა, სასამართლოს და სხვა სათანადო დაწესებულებას უფლება ეძლევათ საქმის განხილვის შემდეგ შეუმციროს ნახევარამდე თავისუფლების აღკვეთის ვადა მსჯავრდებულ ქალს, რომელიც მშრომელთა წრეს ეკუთვნის, უკეთუ იგი სოციალურად საშიშარი არ არის და მისი მოქმედება საზოგადოებრივ წესრიგისათვის საფრთხეს არ წარმოადგენს.

5. მოკავშირე აფხაზეთის სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის ცენტრალურმა აღმასრულებელმა კომიტეტმა გამოსცეს სათანადო ამნისტიის აქტი ამა დადგენილების საფუძველზე, ხოლო აქა-

ოპределенного в виде меры социальной защиты, б) на денежный штраф, приведенный уже в исполнение, и в) на взыскания по гражданскому иску, определенному уголовным судом.

2. Прекратить дальнейшим производством дела, находящиеся в стадии предварительного производства, или уже рассмотренные, по коим приговоры не вступили еще в законную силу, по обвинению женщин, возбужденному в уголовном или административном порядке, за преступления, предусмотренные ст. 1 настоящего постановления.

3. Предоставить Распределительным Комиссиям право досрочного освобождения и до отбытия половины срока принудительных работ или лишения свободы в отношении женщин из среды трудящихся за преступления, непредусмотренные в ст. 1 настоящего постановления за исключением ст. ст. 58—73, 76, 116, 146, 176, п. „в“, 187 и 191, условно-досрочное освобождение которых не представляет опасности для государственного строя и общественного порядка.

4. За все иные, кроме означенных в п. 1, преступления, за исключением ст. ст. 58—73, 76, 116, 146, 176 п. „в“, 187 и 191 Уголовного Кодекса судебным и др. подлежащим учреждениям предоставляется право, по рассмотрении дела, сократить срок лишения свободы на половину тем приговоренным женщинам из среды трудящихся, которые не являются социально опасными и деятельность коих не угрожает общественному правопорядку.

5. Центральному Исполнительному Комитету Договорной ССР Абхазии издать на основе сего постановления соответствующий акт об амнистии, а ЦИК'ам Автономной Республики Аджаристана и Автономной Области Юго-Осетии, в порядке применения настоящего постановления об амнистии, дополнить его соответствующими статьями, вытекающими из местных бытовых условий.

6. Народному Комиссару Юстиции

რის ავტონომიურ სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკისა და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქის ცენტრალურმა აღმასრულებელმა კომიტეტებმა ამა და დღენილების შეფარდების დროს შეავსონ იგი სათანადო მუხლებით ადგილობრივი პირობების მიხედვით.

6. ოუსტიციის სახალხო კომისარმა ამა და დღენილების სისრულეში მოყვანისათვის შეიმუშაოს სათანადო ინსტრუქცია და თვალყური ადევნოს ამ და დღენილების განხორციელებას.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1925 წ. მარტის 6.
ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-53 №-ში 1926 წ. მარტის 7.

выработать инструкцию по исполнению настоящего постановления и иметь наблюдение за проведением его в жизнь.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 6.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 53 от 7 марта 1926 г.

12. დადგენილება № 12

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

ქალთა ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ.

სოც. საბჭ. რესპ. კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1925 წ. სექტემბრის 5-ს თარიღითა და 396/12 ნომრით გამოცემული ცირკულიარის შესასრულებლად სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. მიწადმოქმედებას სახალხო კომისარიატმა მიიღოს ღონისძიება გლეხქალთა უფლებების უზრუნველსაყოფად მიწათმოწყობის განხორციელების დროს და, კერძოდ, დაუტოვოს ხოლმე მიწა, კომლის გაყრის წესისამებრ, ქმართან გაყრილ გლეხ-ქალს, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, უკეთეს მას შეიღები ჰყავს.

2. შრომის სახალხო კომისარიატმა გადასინჯოს კანონმდებლობა ქალის

12. Постановление № 12

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

о мероприятиях по улучшению быта женщин.

Во исполнение циркуляра ЦИК Союза ССР от 5-го сентября 1925 г. за 396/12—Президиум Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов постановляет:

1. Народному Комиссариату Земледелия принять меры к обеспечению прав женщин-крестьянок при проведении землеустройства и в частности закреплять землю в порядке раздела дыма за крестьянкой разводной, особенно при наличии у нее детей.

2. Народному Комиссариату Труда пересмотреть законы о женском труде в смысле расширения его применения в тех отраслях производства, в которых он до сих пор мало или вовсе не применялся.

შრომის შესახებ იმ მიზნით, რომ ეს შრომა უფრო ფართოდ იქნეს გამოყენებული წარმოების ისეთ დარგებში, სადაც იგი დღემდე ნაკლებ ან სრულიად არ იყო გამოყენებული.

3. შინაგან საქმეთა სახ. კომისარიატმა და სამაზრო აღმასრულებელმა კომიტეტებმა გააფართოონ მუშაობა მშრომელი ქალის საბჭოთა აღმშენებლობის ყოველ დარგში ჩასაბმელად და სისტემატურად მიანდონ ზოლმე უფრო საპასუხისმგებლო სამუშაო ისეთ ქალებს, რომელნიც საკმაო აქტივობასა და ნიქს გამოიჩინენ.

4. დაევალოს სახალხო კომისარიატებს და სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტებს ყოველწლიური ნარჯთ-აღრიცხვის შედგენის დროს შეიტანონ ამ ნარჯთ-აღრიცხვაში საჭირო თანხა ქალთა კლუბებისა, კუთხეებისა, ბაგეებისა, საბავშვო ბაღებისა, საბავშვო მოედნებისა, საბებიო პუნქტებისა, კონსულტაციებისა და აგრეთვე წარმოებითი და სასოფლო-სამეურნეო არტელების შესანახად.

5. განათლების სახალხო კომისარიატმა, ქალთა კვალიფიკაციური მუშა-ძალის შესაქმნელად, მიიღოს საჭირო ღონისძიება, რათა მუშა-ქალებისათვის, განსაკუთრებით-კი ახალგაზრდებისათვის, უზრუნველყოფილ იქნეს ადგილები პროფესიონალურ-ტექნიკურ სკოლებში, სპეციალურ ტექნიკუმებში და საქარხნო-საფაბრიკო სკოლებში.

6. სათანადო სახალხო კომისარიატებმა გამოსცენ ინსტრუქციები ამა დადგენილების განსახორციელებლად.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ნ. თოდრია.

1926 წ. მარტის 6.
ტფილისი—სახალხო.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-53 №-ში 1926 წ. მარტის 7.

3. Народному Комисариату Внутренних Дел и Уездным Исполнительным Комитетам расширить работу по вовлечению трудящихся женщин во все виды Советского строительства, систематически выдвигая зарекомендовавших себя с лучшей стороны наиболее активных и способных женщин на более ответственную работу.

4. Народным Комисариатам и Уездным Исполнительным Комитетам вменяется в обязанность при ежегодном составлении смет, включать в них необходимые суммы по содержанию женских клубов, уголков, яслей, детских садов, детских площадок, акушерских пунктов, консультаций, а также производственных и сельскохозяйственных артелей.

5. Народному Комисариату Просвещения в целях создания квалифицированной женской рабочей силы принять необходимые меры для бронирования мест в профтехнических школах, светтехникумах и фабзавучах для работниц, особенно, для молодых работниц.

6. Соответствующим Народным Комисариатам издать инструкции для проведения в жизнь настоящего Постановления.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 6.
Тифлис—Дворец.

Распублковано в г. „Коммунист“ № 53 от 7 марта 1926 г.

13. დადგენილები № 13

13. Постановление № 13

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров ССР Грузии

საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიებისა და მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის საადგილ-მამულო საბჭოში საადგილ-მამულო დავის განხილვის წესისათვის ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ.

Об утверждении инструкции „о порядке рассмотрения земельных споров Земельно-Судебными Коллегиями и Земельным Советом Наркомзем“а.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитетов и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют:

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მიწის კოდექსის 161—166 მუხლის განსავითარებლად დამტკიცებულ იქნეს ამასთანავე დართული ინსტრუქცია საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიებისა და მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატის საადგილ-მამულო საბჭოში საადგილ-მამულო დავის განხილვის წესისათვის.

В развитие 161—166 статей Земельного Кодекса ССР Грузии утвердить прилагаемую к настоящему постановлению инструкцию „о порядке рассмотрения земельных споров Земельно-Судебными Коллегиями и Земельным Советом Наркомзем“а.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов *Ф. Махარидзе*.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии *Ш. Элиава*.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Совета *С. Тодрия*.

სრ. საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიდიანს ს. თოდრია.

1926 г. марта 6.
Тифлис — Дворец

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 60 от 17 марта 1926 г.

1926 წ. მარტის 6.
ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. „კომუნისტის“ მე-60 №-ში 1926 წ. მარტის 17.

ИНСТРУКЦИЯ

о порядке рассмотрения земельных споров Земельно-Судебными Коллегиями и Земельным Советом Наркомзема.

ინსტრუქცია

Общие положения,

საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიებისა და მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატის საადგილ-მამულო საბჭოში საადგილ-მამულო დავის განხილვის წესისათვის.

1. Все споры о земле, а также все споры о правах на землепользование, как-то: групповое или индивидуальное землепользование, выделы земли из общества, переделы общинных земель и пр., подлежат разрешению в районных и уездных Земельных Судебных Коллегиях и в Земельном

ზოგადი დებულებანი.

1. ყველა საადგილ-მამულო დავა, აგრეთვე ყველა დავა, რაც კი მიწათ-სარეგებლობის უფლებას შეეხება, რო-

გორც მაგ. ჯგუფურ ან სამარტოხელო მიწისარგებლობას, საზოგადოებრივ მიწის გამოყოფას, სათემო მიწის გადაწილებას და სხვ., გადაწყვეტა რაიონისა და მაზრის საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიებსა და მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის საადგილ-მამულო საბჭოში.

შენიშვნა. საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიების შემოღებისათვის, ამ კოლეგიებზე გადადის მაზრის საადგილ-მამულო კოლეგიების ყველა ის ფუნქცია, რაც კი გათვალისწინებულია მიწის კოდექსით.

2. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სამოქ. სამ. საბროც. კოდექსში აღნიშნული სამოქალაქო პროცესის წესი სავალდებულოა საადგილ-მამულო სასამართლო ორგანოებისათვის იმ გამოჩენისით, რაც მიწის კოდექსის 161—166 მუხლებით არის დაწესებული.

3. საადგილ-მამულო სასამართლო ორგანო, როდესაც იგი პირველი ინსტანციის სახით მოქმედობს, საქმეს საჯარო სტომაზე განიხილავს მხარეთა დაბარებით. ამასთანავე მხარის გამოუცხადებლობა, თუ კი მან თავის დროზე მიიღო უწყება, საქმის განხილვას ვ რ შეაჩერებს.

4. მაზრის საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიებია და მიწათ-მოქმედების სახ. კომისარიატის საადგილ-მამულო საბჭოში, როდესაც ისინი მოქმედობენ მეორე ინსტანციის სასამართლოს სახით, საქმე მხარეთა საჩივრის გამო გაიჩევა მხარეთა დაუბარებლად, მაგრამ ამასთანავე განსახილველად დანიშნული საქმეების სია მხარეთა საცნობლად უნდა გამოიკიდოს მაზრის საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიების შენობაში ორი კვირით ადრე მაინც სასამართლოს სტომაში, ხოლო საადგილ-მამულო საბჭოს შენობაში — ერთი კვირით ადრე სასამართლოს სტომაში.

ამას გარდა, მაზრის სასამართლო კოლეგია საქმეების სიას გაუგზავნის სათანადო თემის აღმასკომს, იმ ვარაუდით, რომ იგი თემის აღმასკომის შენობაში გამოიკიდოს ორი კვირით ადრე მაინც სასამართლოს სტომაში.

5. რაიონისა და მაზრის საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიებთან გან-

Совете Народного Комиссариата Земледелия.

Примечание. С введением Земельных Судебных Коллегий к ним переходят все функции Уездных Земельных Коллегий, предусмотренные Земельным Кодексом.

2. Правила гражданского процесса, изложенные в Гражданском Процессуальном Кодексе ССР Грузии, обязательны для Земельных Судебных органов с теми изъятиями, какие установлены в ст. 161—166 Земельного Кодекса ССР Грузии.

3. Земельно-Судебные органы, рассматривая в качестве первой инстанции дела, разбирают их в публичных заседаниях, с вызовом сторон, причем неявка стороны, получившей своевременно повестку, не приостанавливает рассмотрения дела.

4. В уездных Земельных Судебных Коллегиях и в Земельном Совете НКЗ рассмотрение дел в качестве суда второй инстанции по жалобам сторон на решения производится без вызова сторон, но с извещением таковых путем вывешивания списка дел, назначенных к слушанию в здании Уездной Земельной Судебной Коллегии не позже, чем за две недели, а в Земельном Совете не позже, чем за месяц до судебного заседания.

Кроме того, копии списка Уездной Земельной Судебной Коллегией посылаются в соответствующие Темские Исполкомы с таким расчетом, чтобы списки эти были вывешены в Темских Исполкомах не позже, чем за две недели до судебного заседания.

5. При районных и уездных Земельных Судебных Коллегиях состоят секретари, которые заведуют канцелярией под общим наблюдением Народного Суда. Канцелярия Коллегии помещается при канцелярии Народного Суда.

6. В случае признания Высшим Земельным Судорганом жалобы заслуживающей уважения, решение отменяется полностью, либо в части и дело возвращается для нового рас-

წესებულია მდივანი, რომელიც განაგებს კანცელარიას სახალხო მოსამართლის საერთო ხელმძღვანელობით. კოლეგიის კანცელარია მოთავსებულია სახალხო სასამართლოს კანცელარიასთან.

6. უკეთუ უმაღლესი საადგილ-მამულო ორგანო სცნობს, რომ საჩივარი საფუძვლიანია, გააუქმებს გადაწყვეტილებას სრულიად ან ნაწილობრივ და საქმეს დააბრუნებს ხელახალ გასარჩევად. ამასთანავე აღნიშნავს, კანონი რომელი მუხლია დარღვეული პირველი ინსტანციის საადგილ-მამულო სასამართლო ორგანოს მიერ განხილვის დროს.

უმაღლეს ინსტანციას შეუძლიან თვითვე შესცვალოს პირველი ინსტანციის გადაწყვეტილება საქმის ხელახალი გარჩევისათვის გადაუცემლად მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ ესა თუ ის კანონი სწორედ არ არის შეფარდებული და უკეთუ ამით გადაწყვეტილება არსებითად არ შეიცვლება.

7. კანონიერ ძალაში შესული საადგილ-მამულო სასამართლო ორგანოს გადაწყვეტილება ისეთ საჩივარზე, რაც მიწათმოწყობის წესით არის აღძრული, და მთლად წარმოებული საქმე გავგზავნება აღსასრულებლად სათანადო მხარის საადგილ-მამულო განყოფილებას; ხოლო გადაწყვეტილება ყველა სხვა საადგილ-მამულო დავის გამო, რაც აღძრულია მიწათმოწყობის წესის გარეშე, სისრულეში მოიყვანება საერთო წესით მხარეთა თხოვნისამებრ.

8. ისეთი გადაწყვეტილების აღსრულებით გამოწვეულ ხარჯს, რაც მიწათმოწყობის წესის გარეშე აღძრულ საადგილ-მამულო დავის გამო იქნება გამოტანილი (დღიური, გზის ხარჯი, მუშების დაქირავება და სხვ.), გადაიხდის ესა თუ ის მხარი, თანახმად საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიის დადგენილებისა, საერთო წესისამებრ.

სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგია.

9. სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგია იმოქმედებს სათანადო სახ. სასამართლოს უბნის ფარგლებში და გაარჩევს ყველა იმ საქმეს, რაც აღნიშნული უბნის ფარგლებში მდებარე მიწებსა და ამ მიწების სარგებლობას შეეხება.

10. სარაიონო საადგილ-მამულო სა-

სмотрения, с указанием на те статьи закона, которые были нарушены при рассмотрении Земсудорганом первой инстанции.

Высшая инстанция может и сама изменить состоявшееся решение, не передавая дела на новое рассмотрение лишь в том случае, когда изменения касаются неправильного применения того или иного закона, отнюдь не являясь изменением решения по существу.

7. Вступившие в законную силу решения земельных судебных органов по жалобам в порядке землеустройства со всем производством препривождаются подлежащему Уездному Земельному Отделу для исполнения; решения же по прочим земельным спорам, вне порядка землеустройства, приводятся в исполнение на общем основании по просьбе сторон.

8. Расходы по исполнению решений, состоявшихся по земельным спорам вне порядка землеустройства (суточные деньги, путевые расходы, наем рабочих и пр.), несет одна или другая сторона по определению Земельных Судебн. органов на общем основании.

Районная Земельная Судебная Коллегия.

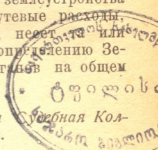
9. Районная Земельная Судебная Коллегия действует в границах участка соответствующего Народного Суда и разбирает дела, касающиеся землепользования и земель, расположенных на территории названного участка.

10. В райземсудколлегии председательствует Народный Судья, членами же состоят: председатель сельско-хозяйственной секции того Темского Исполкома, в пределах коего расположена спорная земля, и член по назначению того же Темского Исполкома.

11. Делопроизводство в канцелярии ведется также, как и в Нарсуде.

12. Народный Судья назначает по мере надобности заседания районной Земельной Судебной Коллегии.

13. Землемеры - землеустроители

სამართლო კოლეგიაში თავმჯდომარეობს სახალხო მოსამართლე, ხოლო წევრებად არიან: პირველი—იმ თემის აღმასკომის სასოფლო-სამეურნეო სექციის თავმჯდომარე, რომლის ფარგლებშიაც სადავო მიწა მდებარეობს და მეორე—ამავე აღმასკომის მიერ წვერად დანიშნული პირო.

11. კოლეგიის კანცელარიაში საქმის წარმოება ისეთივეა, რაც სახ. სასამართლოში.

12. სახალხო მოსამართლე სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიის სხდომას დანიშნავს საქიროებისა და მიხედვით.

13. მიწისმზომელ-მიწათმომწყობი წარუდგენს სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიას ყველა იმ სადავო პროექტს, რაც კი მიწათმოწყობას შეეხება.

14. უკეთუ სარაიონო საადგილ-მამულო კოლეგია იხილავს მიწისმზომლის მიერ წარდგენილ ისეთ სადავო პროექტს, რაც მიწათმოწყობას შეეხება, ან და მიწათმოწყობის ნიადაგზე აღძრულ სადავო პროექტს, ამ შემთხვევაში მიწისმზომლის მონაწილეობა საქმის განხილვაში სავალდებულოა.

სხვა დანარჩენი საქმის გარჩევის დროს სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიას შეუძლიან მიიწვიოს მიწისმზომელი მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ ამას ერთ-ერთი მოდვე მხარე მოითხოვს, და ისიც იმ პირობით, უკეთუ აღნიშნული მხარე თავის დროზე წარადგენს, სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიის დიდგნილების თანახმად, მიწისმზომლის მიწვევისათვის საქირო ფულს (საგზაოს და დღიურს).

15. უკმაყოფილო მხარეს შეუძლიან სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიის გადაწყვეტილება განასაჩივროს სამაზრო საადგილ მამულო სასამართლო კოლეგიაში ორი კვირის განმავლობაში დღიდან გადაწყვეტილების გამოცხადებისა.

საჩივრო შეტანილ უნდა იქნეს იმ სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლოს კოლეგიაში, რომელმაც ეს საქმე გადასწყვიტა.

16. სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგია შეტანილ საჩივარს

представляют в райземсудколлегию спорные проекты по землеустройству.

14. Спорные проекты по землеустройству, представленные землемером, или спорные дела, возникшие в связи с землеустройством, райземсудколлегия рассматривает с обязательным участием землемера.

По прочим же делам райземсудколлегия может пригласить землемера на разбор дела лишь в том случае, если этого требует одна из спорящих сторон и если этой стороной заблаговременно будут представлены согласно определению райземсудколлегии необходимые средства для оплаты расходов по вызову землемера (суточные деньги и путевые расходы).

15. На решения райземсудколлегии недовольной стороной может быть подана жалоба в Уездную Земельную Судебную Коллегию в двухнедельный со дня об'явления срок.

Жалоба подается в райземсудколлегию, поставившую решение.

16. Райземсудколлегия прерождает поданную жалобу и все производство по делу в Уездную Земельную Судебную Коллегию не позже, как через три дня со дня получения жалобы.

Уездная Земельная Судебная Коллегия.

17. Уездная Земельная Судебная Коллегия образуется из Заведывающего Земельным Под'отделом Уисполкома, представителя местного Уисполкома и Уполномоченного Областного Суда Народного Судьи, под председательством последнего. Уполномоченный Областного Суда Народный Судья одновременно состоит председателем райземсудколлегии, действующей в границах участка ответствующего Народного Суда, а посему при рассмотрении в Уземсудколлегии в качестве второй инстанции жалоб на решения райземсудколлегии, в каковой председательствовал Уполномоченный Обсуда Народный Судья, обязанности председателя в Уездной Земсудколлегии

და მთლად წარმოებულ საქმეს გაუგზავნის სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიას არა უგვიანეს სამის დღისა ამ საჩივრის მიღებიდან.

სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგია.

17. სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიას შეადგენენ: მაზრის ალმასკომის საადგილ-მამულო განყოფილების გამგე, ადგილობრივი მაზრის ალმასკომის წარმომადგენელი და ოლქის სასამართლოს რწმუნებული სახალხო მოსამართლე, ამ უკანასკნელის თავმჯდომარეობით. ოლქის სასამართლოს რწმუნებული სახალხო მოსამართლე ერთსა და იმავე დროს თავმჯდომარეობას ეწევა სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიაშიც, რომელიც მოქმედობს სათანადო სახ. სასამართლოს უბნის ფარგლებში; ამიტომ, უკეთეს სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგია მეორე ინსტანციის სახით იხილავს საჩივარს სარაიონო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიის ისეთ გადაწყვეტილებაზე, რომლის გამოტანის დროსაც ამ კოლეგიაში თავმჯდომარეობდა ოლქის სასამართლოს რწმუნებული სახალხო მოსამართლე, ამ შემთხვევაში თავმჯდომარის მოვალეობას სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიაში შეასრულებს იმავე მაზრის ერთ-ერთი სახალხო მოსამართლე.

18. სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიის სხდომებს დანიშნავს ოლქის სასამართლოს რწმუნებული სახ. მოსამართლის სხდომის დებაზში.

19. სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგია თავის სხდომებს მოაწყობს ოლქის სასამართლოს რწმუნებული სახ. მოსამართლის სხდომის დებაზში.

20. სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიის სხდომებს დაესწრება მიწისმომცემ-მიწათმომწყობი, რომელიც, კოლეგიის მოთხოვნით, მისცემს განსაზღვრულ საქმეზე საკირო ცნობებს.

21. პირველი ინსტანციის სახით მომქმედებ სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიის გადაწყვეტილების განსაჩივრება შეიძლება მიწათმომქმედ-

исполняет один из Нарсудей того же уезда.

18. Уполномоченный Обсуда Народный Судья назначает заседания Уездной Земельной Судебной Коллегии.

19. Рассмотрение дел Уездной Земельной Судебной Коллегии происходят в зале заседаний Народного Судьи (Уполномоченного Обсуда).

20. В заседаниях Уездной Земсудколлегии присутствуют землемер-землеустроитель, который по требованию Уземсудколлегии дает по делу необходимые раз'яснения.

21. Жалобы на решения Уземсудколлегии в качестве первой инстанции подаются в Земельный Совет в срок и порядком, установленным ст. 13-й настоящей Инструкции.

22. Уземсудколлегия препровождает поданную жалобу и все производство по делу в Земельный Совет не позже, как через три дня со дня получения жалобы.

Земельный Совет Наркомзем'а.

23. Земельный Совет Наркомзем'а состоит из Народного Комиссара Земледелия или его Заместителя, Представителя Народного Комиссариата Юстиции и Заведывающего Отделом Землеустройства Наркомзем'а, под председательством первого. При Земельном Совете Наркомзем'а состоят секретарь и делопроизводитель.

24. Заседания Земельного Совета Наркомзема'а назначаются председателем такового по мере надобности.

25. Докладчиком в Земельном Совете по делам о спорных проектах по землеустройству является Заведующий Отделом Землеустройства Наркомзем'а, а по прочим делам представитель Наркомюста.

26. Жалобы на решения Земельного Совета в качестве первой инстанции приносятся в месячный срок в Президиум Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов порядком, установленным в ст. 13 настоящей Инструкции.

27. Вниманию судебных пошлин и канцелярского сбора Земельными Су-

ბის სახ. კომისარიატის საადგილ-მამულ-ლო საბჭოში ამა ინსტრუქციის მე-13 მუხ. აღნიშნულ ვადაზე და წესით.

22. სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგია შეტანილ საჩივარს და მთლიან წარმოებულ საქმეს გაუგზავნის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის საადგილ-მამულო საბჭოს, არა უგვიანეს სამის დღისა საჩივრის მიღებიდან.

მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის საადგილ-მამულო საბჭო.

23. მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის საადგილ-მამულო საბჭოს შეადგენენ: მიწათმოქ. სახ. კომისარი ან მისი მოადგილე, იუსტიციის სახკომისარიატის წარმომადგენელი და მიწათმოქ. სახ. კომისარიატის მიწათმოწყობის განყოფილების გამგე, პირველი ამბოვანის თავმჯდომარეობით. საადგილ-მამულო საბჭოსთან განწესებულია მდივანი და საქმის მწარმოებელი.

24. საადგილ-მამულო საბჭოს სხდომებს დანიშნავს მისი თავმჯდომარე საჭიროებისამებრ.

25. საადგილ-მამულო საბჭოში მომხსენებლად ყველა იმ საკითხზე, რაც კი მიწათმოწყობის სადავო პროექტებს შეეხება, არის მიწათმოქ. სახ. კომ. მიწათმოწყობის განყ. გამგე, ხოლო სხვა დანარჩენ საქმეზე—იუსტსახკომის წარმომადგენელი.

26. საჩივარი პირველი ინსტანციის სახით მომქმედ საადგილ-მამულო საბჭოს გადაწყვეტილებაზე შეიტანება ერთი თვის ვადაზე სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში ამა ინსტრუქციის მე-13 მუხლში აღნიშნული წესისამებრ.

27. საადგილ-მამულო სასამართლო ორგანოების სასამართლო ბაჟსა და საკანცელარიო გამოსაღებს ახდევინებენ იუსტსახკომისა, მიწათმოქ. სახკომისა, ა/კ. შინაეკპრობის სახალხო კომისარის რწმუნებულისა და ა/კ. ფინ. სახკომის რწმუნებულის მიერ „სასამართლო ბაჟისა და საკანცელარიო გამოსაღების

დებными органами производится согласно инструкции НКЮ, НКЗем'а, Уползакнаркомвнуторга и Уползакнаркомфина «о порядке взимания судебных пошлин и канцелярского сбора».

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 6.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 65 от 24 марта 1926 г.

გადახდევინების წესისათვის“ გამოცემული ინსტრუქციის თანახმად.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წ. მარტის 6.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. „კომუნისტის“ მე-65№-ში 1926 წ. მარტის 24.

14. დადგინილება № 14

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

გირავნობის მოწმობის გაცემისა და ხარგებლობის წესების დამტკიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს ამასთანავე დართული წესები გირავნობის მოწმობის გაცემისა და ხარგებლობის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წ. მარტის 6.

ტფილისი—სასახლე.

14. Постановление № 14

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии

Об утверждении правил выдачи залоговых свидетельств и пользования ими.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют: утвердить и ввести в действие нижеследующие правила выдачи залоговых свидетельств и пользования ими.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 6.

Тифлис—Дворец.

წ ე ს ე ბ ი

П Р А В И Л А

გირავანობის მოწმობის გაცემისა და ხარგებლობის შესახებ.

выдачи залоговых свидетельств и пользования ими.

1. სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 90 მუხლის 1 შენიშვნაში გათვალისწინებული გირავანობის მოწმობა უზრუნველყოფს სახელმწიფო დაწესებულებისა და საწარმოს, აგრეთვე შრომის არტელისა და კოოპერატივის ხელშეკრულების აღსრულებას. ზემოაღნიშნულ დაწესებულებათა და საწარმოთა მიერ მიღებულ ასეთ მოწმობას აქვს სამოქ. სამართ. კოდექსის 30 მუხლის თანახმად ნოტარული წესით ქმნილი გირავანობის აქტის ძალა.

2. გირავანობის მოწმობა ვაიცემა დასაგირავებელი ქონების (შენობისა ან აღნაგობის უფლების) პატრონის თხოვნისამებრ იმ ოლქის სასამართლოს სანოტარო განყოფილებიდან, რომლის რაიონშიაც მდებარეობს ეს ქონება; ამასთანავე დაცულ უნდა იქნეს საღერბო წესები და სანოტარო მოქმედების სასყიდლის ნიხრი; ასეთი მოწმობის წარდგენა შეიძლება 1 მუხლში აღნიშნულ დაწესებულებასა და საწარმოში მხოლოდ 6 თვის განმავლობაში დღიდან მისი გაცემისა. ამ ვალის განმავლობაში არ-გამოყენებული გირავანობის მოწმობა ჰკარგავს ძალას.

3. გირავანობის მოწმობის გაცემის დროს სანოტარო განყოფილებას დამორკვეული უნდა ჰქონდეს, რომ დასაგირავებელი ქონება მიზოგენელს ეკუთვნის, და იგი მოახდენს ცნობას სათანადო სანოტარო დაფორმებში ყადაღისა და უფლების სხვაგვარი შეზღუდვის შესახებ. ამც გარდა, სანოტარო განყოფილებამ უნდა მოითხოვოს ცნობა: ა) აღვილობრივი კომუნალური განყოფილებისაგან ქონების შეფასების შესახებ და თავისუფალია იგი თუ არა მუნიციპალიზაცია-ნაციონალიზაციისაგან და რა გადასახადი ითვლება ქონებაზე და ბ) ოლქის სასამართლოს სამოქალაქო განყოფილებისა და იმ სახალხო მოსამართლისაგან, რომლის უბანშიაც მდებარეობს ეს ქონება, — აღძრული ხომ არ არის რაიმე დავა ამ ქონების გამო. ყველა ეს ცნობა უნდა აღინიშნოს გირავანობის მოწმობაში.

შენიშვნა. უკეთუ სანოტარო არქივში არ აღმოჩნდა არავითარი

1. Залоговые свидетельства, предусмотренные в примечании 1 ст. 90 Гр. Код., служат обеспечением исполнения договоров Государственных учреждений и предприятий, а равно и трудовых артелей и кооперативов. Принятые означенными учреждениями и предприятиями свидетельства эти имеют силу закладных актов, совершаемых в нотариальном порядке, согласно 90 ст. Гр. Код.

2. Залоговые свидетельства выдаются по просьбам собственников закладываемого имущества (строения или права застройки) Нотариальным Отделением подлежащего Областного Суда по месту нахождения этого имущества, с соблюдением правил о Герб. Уст. и таксы оплаты нотариальных действий, и таковые могут быть представляемы в означенные в ст. 1 учреждения и предприятия только в течение 6-ти месяцев со дня их выдачи. Залоговые свидетельства, неиспользованные в течение этого срока, теряют силу.

3. При выдаче залогового свидетельства, Нотариальное Отделение удостоверяется в принадлежности просителю закладываемого имущества и наводит справки о запрещениях и других ограничениях в подлежащих Нотариальных книгах. Независимо от этого Нотариальное Отделение собирает сведения: а) об оценке означенного имущества и свободности его от муниципализации или национализации и о недоимках — от местного Коммунального Отдела и б) о судебных спорах — от Народного Суда подлежащего района по месту нахождения имущества и от Гражданского Отделения Областного Суда. Все эти сведения означаются в залоговом свидетельстве.

Примечание. Когда в Нотариальном Архиве нет сведений о принадлежности закладчику закладываемого имущества, последний должен представить

ცნობა იმის შესახებ, რომ დასაგირავებელი ქონება დამგირავებელს ეკუთვნის, ამ უქანასცნელმა უნდა წარადგინოს სათანადო კომუნალური განყოფილების მოწმობა, რომ ქონება მას ეკუთვნის.

4. უკეთეს გირავნობის მოწმობა წარედგინა 1 მუხლში აღნიშნულ რომელიმე დაწესებულებას ან საწარმოს არა იმ დღეს, როდესაც ეს მოწმობა იყო გაცემული სანოტარო განყოფილების მიერ, არამედ მეორე დღეს და უფრო გვიანაც, დაწესებულებას ან საწარმოს შეუძლიან მოსთხოვოს დამგირავებელს ამ გირავნობის მოწმობასთან ერთად სანოტარო განყოფილების განსაკუთრებულ მოწმობა იმის დასადასტურებლად, რომ დღიდან გირავნობის მოწმობის გაცემისა, დამატებითი ცნობისა ან განსაკუთრებული მოწმობის გაცემის დღემდე, ქონებას ახალი რამ ყადაღა არ დასდებია.

5. გირავნობის მოწმობის გაცემისთანავე სანოტარო განყოფილება დაადებს ამ მოწმობაში აღნიშნულ ქონებას ყადაღას, რომლის მოხსნა შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში: 1) უკეთეს ეს მოწმობა არ იქნა გამოყენებული და დაბრუნებულია; 2) უკეთეს იმ დაწესებულებამ ან საწარმომ, რომელსაც ეს მოწმობა წარედგინა ხელშეკრულების უზრუნველსაყოფად (1 მუხ.) დააბრუნა და ზედ თავისი წარწერით აღნიშნა, რომ მოწმობა გამოყენებულია; 3) უკეთეს აღნიშნული დაწესებულება ან საწარმო აცნობებს სანოტარო განყოფილებას ყადაღის მოხსნას; 4) ან უკეთეს სასამართლო დაადგენს ყადაღის მოხსნას.

6. ამა წესდების 1 მუხლში აღნიშნული დაწესებულება ან საწარმო, რომელიც მიიღებს გირავნობის მოწმობას ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველსაყოფად, ვალდებულია აცნობოს ეს სათანადო სანოტარო განყოფილებას, თანაც სისწორით აღნიშნოს უზრუნველსაყოფი ხელშეკრულება, დამგირავებლის ვინაობა და ქონების დამგირავებით უზრუნველყოფილი თანხა და მოსთხოვოს მის (სანოტარო განყოფილებას) ამ ქონებაზე ყადაღის დადება.

7. გირავნობის მოწმობა აიღება, როგორც იმ დაწესებულებისა ან საწარმოს აღნიშვნით, სადაც იგია წარსადგენი, ისე უამისოდაც. პირველ შემთხვევაში ასეთი გირავნობის მოწმობა

в доказательство принадлежности ему имущества удостоверению подлежащего Коммунального Отдела.

4. Если залоговое свидетельство представляется в одно из означенных в ст. 1 учреждений или предприятий не в день выдачи такового Нотариальным Отделением, а на следующий день и позже, учреждения эти и предприятия могут требовать от закладчиков представления таких свидетельств со справкою на них Нотариального Отделения, или представления особого его удостоверения в том, что со дня выдачи таковых по день учинения означенной надписи новых запрещений не поступало.

5. Одновременно с выдачей залогового свидетельства, Нотариальное Отделение налагает на означенное в свидетельстве имущество запрещение, которое может быть снято: 1) или по возвращении свидетельства неиспользованным, 2) или по возвращении его с надписью подлежащего учреждения или предприятия (ст. 1), которым такое было представлено в обеспечение договора, об использовании его, 3) или по сообщению их о снятии запрещения, 4) или по постановлению Суда.

6. Учреждения и предприятия, означенные в ст. 1 настоящих правил, принявшие в обеспечение договоров залоговые свидетельства, обязаны сообщать об этом подлежащему Нотариальному Отделению, с точным указанием обеспечиваемого договора, залогодателя и суммы, обеспечиваемой залогом имущества, и просить Нотариальное Отделение о наложении запрещения на это имущество.

7. Залоговое свидетельство может быть выбрано с указанием в нем учреждения или предприятия, для которого оно предназначено, или без указания такового. В первом случае залоговое свидетельство не может быть представляемо в другое учреждение или предприятие, а во втором случае оно может быть представлено в любое из означенных в ст. 1 учреждений и предприятий, но, по представлении такового в одно из

საქართველოს
ნოტარიუსების
კავშირის
კავშირის

არ შეიძლება წარედგინოს სხვა დაწესებულებას ან საწარმოს, ხოლო მეორე შემთხვევაში გირავნობის მოწმობა შეიძლება წარედგინოს 1 მუხლში გათვალისწინებულ ამა თუ იმ დაწესებულებას ან საწარმოს. ხოლო, უკეთეს მოწმობა წარედგინება ერთ რომელიმე დაწესებულებას, მეორე დაწესებულებისათვის იგი აღარ გამოიყენება.

8. ქონების მესაკუთრის მიერ პირველი გირავნობის მოწმობის აღებისა და გამოყენების შემდეგ სანოტარო განყოფილებას შეუძლიან მისცენ მას მეორე მოწმობაც, ხოლო ამ მოწმობის გამოკეთების შემდეგ — მესამე და სხვა. ამასთანავე თვითნებულ მოწმობაში აღნიშნულ უნდა იქნეს მერამდენა იგი მოწმობათა გაცემის რიგის მიხედვით.

9. უკეთეს მესაკუთრემ დაკარგა პირველად ან შემდეგ მიცემული გირავნობის მოწმობა, მას დაკარგული მოწმობის დუბლიკატი აღარ მიეცემა. ხოლო სანოტარო განყოფილებას შეუძლიან ქონების მესაკუთრის თხოვნით მოხსნას მის ქონებას დაკარგული მოწმობის მიცემის გამო დადებული ყაღალა შემდეგი პირობების შესრულებისათვის:

ა) როდესაც დაკარგულია ისეთი გირავნობის მოწმობა, სადაც აღნიშნულია ის დაწესებულება, რომლისათვისაც იგი უნდა წარედგინათ (მ. 7), ამ გვარ მოწმობის გამო ქონებაზე დადებული ყაღალა მოიხსნება, უკეთეს ქონების მესაკუთრე წარადგენს ამ დაწესებულების მოწმობას, რომ ეს ქონება მასთან არ არის დაგირავებული და არც აღნიშნული გირავნობის მოწმობაა მასთან;

ბ) ხოლო როდესაც დაკარგულია ისეთ გირავნობის მოწმობა, სადაც აღნიშნული არ არის დაწესებულება ან საწარმო, რომლისათვისაც იგი უნდა წარედგინათ, ქონების მესაკუთრე აღძრავს სანოტარო განყოფილების წინაშე თხოვნას ამ ქონების ყაღალისაგან განთავისუფლების შესახებ და თანაც გამოაცხადებს ადგილობრივ ოფიციალურ ბეჭდვითი ორგანოში როგორც ამ მოწმობის დაკარგვას, ისე იმასაც, რომ აღძრულია სანოტარო განყოფილებაში სათანადო თხოვნა აღნიშნული მოწმობის გაცემის გამო დადებული ყაღალის მოხსნის შესახებ. ერთი თვის შემდეგ დღიდან განცხადებისა, ხოლო არა უადრეს 7 თვისა დღიდან დაკარგულ მოწმობის გაცემისა, სანოტარო განყოფი-

этих установлений, оно не может быть использовано для другого установления.

8. По выборке собственником имущества первого залогового свидетельства и по использовании такового, Нотариальное Отделение, по просьбе собственника, может выдать и второе свидетельство, а по использовании такового — третье и т. д., с означением в каждом из них, каким оно является по порядку выдачи их.

9. В случае утраты первоначально или последующих залоговых свидетельств, дубликаты с таковых не выдаются. Но Нотариальное Отделение по ходатайству об этом собственника имущества может снять запрещение, наложенное на таковое по случаю выдачи утерянного залогового свидетельства, с соблюдением следующих условий:

а) при утрате залогового свидетельства, выданного с указанием в нем установления, для которого оно предназначено (ст. 7), наложенное при выдаче означенного свидетельства запрещение снимается, если собственником имущества представлено удостоверение указанного в свидетельстве установления в том, что именная не состоит в залоге и что свидетельство не находится в этом установлении;

б) при утрате же залогового свидетельства, выданного без указания в нем установления, для которого свидетельство это предназначено, собственник имущества, по подаче ходатайства о снятии запрещения, публикует в местном официальном органе как об утрате свидетельства, так и о возбуждении ходатайства о снятии запрещения по поводу выдачи означенного свидетельства. По истечении одного месяца со дня публикации, но не ранее 7-месяцев со дня выдачи утерянного свидетельства, Нотариальное Отделение наводит справку по книгам Нотариального Архива о неимении других запрещений или возражений заинтересованных и, если к удовлетворению такого ходатайства не окажется препятствий, снимает

საქართველოს
საბჭოთაო
საგარეო
მინისტროს
სტამბა

ფილება მოახდენს ცნობას სანოტარო არქივის დავთრებში — თავისუფალია თუ არა ეს ქონება სხვა ყადაღებისაგან, ან ხომ არაის შემოუტანია ყადაღის მოხსნის საწინააღმდეგო განცხადება, და თუ დარწმუნდება, რომ ქონების მესაკუთრის შუამდგომლობის დასაკმაყოფილებლად არავითარი დაბრკოლება არ არსებობს, გაანთავისუფლეს ქონებას დაკარგული მომწობის გამო დაღებული ყადაღისაგან.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე**.

საქართველოს სოც საბჭ რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **შ. ელიავა**.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ს. თოდრია**.

1926 წ. მარტის 6.
ტფილისი — სასახლე.
გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-72 №-ში 1926 წ. აპრილის 1.

15. დადგენილება № 15

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

განათლების სახალხო კომისარიატის საწერი მასალის წარმოებისა და საკანცელარიო საგნების საწარმოს „საწერ-კალამი“-ს დებულებია დამტკიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი დებულება განათლების სახალხო კომისარიატის საწერი მასალის წარმოებისა და საკანცელარიო საგნების ვაჭრობის საწარმოს „საწერ-კალამი“-ს შესახებ.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

განათლების სახალხო კომისარიატის საწერი მასალის წარმოებისა და საკანცელარიო საგნების ვაჭრობის საწარმოს „საწერ-კალამი“-ს შესახებ.

1. ზოგადი დებულებანი.

1. ადგილობრივ ბაზარზე საწერი მასალის ვაჭრობისა და ფასების მოსა-

запрещение, положенное по утраченному свидетельству.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **Ф. Махарадзе**.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии **Ш. Элиава**.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **С. Тодрия**.

1926 г. марта 6.
Тифлис — Дворец.
Распублковано в газ. „Коммунист“ № 72 от 1 апреля 1926 г.

15. Жостановление № 15

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об утверждении положения о предприятии Народного Комиссариата Просвещения по писчебумажному производству и торговле канцелярскими принадлежностями, под названием „Сацер-Калами“.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет: утвердить нижеследующее положение о предприятии Народного Комиссариата Просвещения по писчебумажному производству и торговле канцелярскими принадлежностями, под названием „Сацер-Калами“.

ПОЛОЖЕНИЕ

о предприятии Народного Комиссариата Просвещения по писчебумажному производству и торговле канцелярскими принадлежностями, под названием „Сацер-Калами“.

1. Общие положения.

1. С целью регулирования торговли писчебумажными товарами и цен

წესრიგებლად, ამასთანავე სახელმწიფო დაწესებულებებისა, კოოპერატიული ორგანიზაციებისა, სასწავლებლებისა და აგრძო მომხმარებლებისათვის, როგორც ადგილობრივი, ისე რუსეთისა და უცხოეთის წარმოების საქანცელარო საგნების მისაწოდებლად, საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატთან მოეწყობა საწერ მასალის წარმოებისა და საქანცელარო საგნების ვაჭრობის საწარმო შემდეგი სახელწოდებით: „საწერ-კალამი“; ეს საწარმო სამეურნეო ანგარიშზე იმყოფება.

2. ამა დებულების 1 მუხლ. აღნიშნულ ორგანიზაციას შეადგენენ განათლების სახალხო კომისარიატის შემდეგი სა-ვაჭრო და წარმოებითი საწარმოები:

- ა) საკაზმე-სახაზველი სახელოსნო;
- ბ) სტამბა;
- გ) ორი მალაზია საქანცელარო საგნებისა;
- დ) ცენტრალური საწყობი;
- ე) საბითუმო საწყობი;

3. „საწერ კალამი“-ს მთავარი კონტორა ტფილისში იმყოფება.

4. „საწერ-კალამი“-ს საოქმედო რაიონი საქართველოს სსრ-ის ლისტური საბჭოთა რესპუბლიკის საზღვრებით არ შემოიფარგლება.

5. „საწერ-კალამი“-ს ქონებას შეადგენს:

ა) ძირითადი კაპიტალი, რასაც საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის განათების სახალხო კომისარიატი გადასცემს მას ამა დებულების მე-2-ე მუხლ. ში აღნიშნულ საწარმოთა ინვენტარისა, მანქანებისა, მოწყობილობისა და ტექნიკური გამართულობისა და საქოლის სახით, საერთოდ ორასი ათასი (200.000) მანეთის ღირებულებისა, და

ბ) სათადარიგო კაპიტალი.

6. ამა დებულების დამტკიცებისას მე-2-ე მუხ. აღნიშნულ საწარმოთა მთელი აქტივი და პასივი „საწერ-კალამი“-ზე გადადის.

7. წმინდა მოგება განაწილება საერთო წესისამებრ, რაც საამისოდ დადგენილია სახელმწიფო საწარმოთათვის.

შენიშვნა. სათადარიგო კაპიტალისათვის პროცენტუი ანარიცხი იმდრომდე გადაიხდება, ვიდრე იგი ნახევარი ძირითადი კაპიტალის რაოდენობამდე მიაღწევს.

на них на местном рынке и удовлетворения государственных учреждений, кооперативных организаций, учебных заведений и частных потребителей канцелярскими принадлежностями как местного, так и российского и заграничного производства, при Народном Комиссариате Просвещения Советской Социалистической Республики Грузии организовывается торговое и производственное предприятие означенными товарами под названием „Сацер-Калами“, находящееся на хозяйственном расчете.

2. В состав означенной в ст. 1 сего Положения организации входят следующие торгово-производственные предприятия Народного Комиссариата Просвещения:

- а) перелетно-линевальная мастерская;
- б) типография;
- в) два магазина канцелярских принадлежностей;
- г) центральный склад;
- д) оптовый склад.

3. Главная контора „Сацер-Калами“ находится в гор. Тифлисе.

4. Район деятельности „Сацер-Калами“ не ограничен пределами ССР Грузии.

Имущество „Сацер-Калами“.

5. Имущество „Сацер-Калами“ состоит из:

а) основного капитала, предоставленного Народным Комиссариатом Просвещения Социалистической Советской Республики Грузии в виде инвентаря, машин, обстановки, технического оборудования предприятий и товаров, указанных в ст. 2, всего на сумму двести тысяч (200.000) рублей и

б) запасного капитала.

6. Весь пассив и актив, указанных в ст. 2 предприятий, с утверждением настоящего положения переходит к „Сацер-Калами“.

7. Чистая прибыль распределяется в общем порядке, установленном на этот предмет для госпредприятий.

Примечание. $\frac{1}{2}$ отчисления в запасный капитал производят-

II. გამგებლობის ორგანოები.

8. „საწერ-კალამ“-ს განაგებს კოლეგია, რომელიც სამი პირისაგან შედგება: თავმჯდომარე და ორი წევრი. თავმჯდომარე არის განათლების სახალხო კომისიარიატის საორგანიზაციო ცენტრის გამგე; წევრთა შორის ერთს დანიშნავს განათლების სახალხო კომისიარი, ხოლო მეორეს მოიწვევენ თავმჯდომარე და დანიშნული წევრი და მას, როგორც გამგე-წევრს, დაეკისრება საწარმოს უშუალო გამგებლობა.

9. წინა მუხლში აღნიშნული გამგე-წევრი უშუალოდ განაგებს „საწერ-კალამ“-ს საქმის კოლეგიის დადგენილების თანახმად.

10. გამგებლობის საკითხების ვალა-საწყვეტილ კოლეგია შეიკრიბება ორ კვირაში ერთხელ, ხოლო დაუყოვნებელ შემთხვევაში—საჭიროებისა მიხედვით. კოლეგია აწარმოებს თავისი სხდომების ჟურნალს. ჟურნალის შედგენა დაევალება განათლების სახალხო კომისიარის მიერ დანიშნულ წევრს.

11. კოლეგიაში საკითხები ხმის უმეტესობით გადაწყდება.

12. ქონების გასხვისება, ახალი ქონებისა, საწარმოს, მალაზიებისა ან საქონლის შექმნა, ვალდებულების გაცემა, კრედიტების აღება და საქონლის ნისიად გაცემა მოხდება კოლეგიის დადგენილებით და აღსრულებაში მოჰყავს გამგე-წევრს.

13. კოლეგიის უფლება აქვს იქონიოს უშუალო ურთიერთი მიმართვა ყველა სახელმწიფო დაწესებულებასთან, ხოლო სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან და საქართველოს სსრ სახალხო კომისიართა საბჭოსთან, აგრეთვე მოკავშირე რესპუბლიკების ამგვარსავე დაწესებულებებებთან ურთიერთ მიმართვას იგი აწარმოებს განათლების სახალხო კომისიარიატის მეშვეობით.

14. საქმის უშუალო გამგებლობისა, ანგარიშებისა, შეკვეთის მიღებისა, საქონლის გაცემისათვის და სხვ. არსებობს მთავარი კონტორა, რომლის სათავეშია ც სდგას გამგე-წევრი.

15 მთავარი კონტორა აწარმოებს სათანადო ბუხალტერიას, ჰყავს მთავარი ბუხალტერი, ხოლო დანარჩენ შტატს შეადგენს საჭიროებისამებრ გამგე-წევრი და დაამტკიცებს კოლეგია.

ся до образования суммы, равной половине основного капитала.

II. Органы управления.

8. „Сацер-Калами“ управляется коллегией из трех лиц: председателя и двух членов. Председателем является один из членов Коллегии (Заведывающий Организационным Центром Народного Комиссариата Просвещения); из членов один назначается Народным Комиссаром Просвещения, а другой приглашается первыми двумя и на него как на члена-распорядителя возлагается непосредственное управление предприятием.

9. Означенный в предыдущей статье член-распорядитель непосредственно ведет дела „Сацер-Калами“ в согласии с постановлением Коллегии.

10. Коллегия для решения вопросов управления собирается на заседание в две недели раз, а в неотложных случаях, по мере надобности. Коллегия ведет журнал своих заседаний. Обязанность ведения журнала лежит на члене, назначаемом Народным Комиссаром Просвещения.

11. Вопросы в Коллегии разрешаются по большинству голосов.

12. Отчуждение имущества, приобретение нового имущества, предприятий, магазинов или товара, выдача обязательств, кредитование и отпуск товаров на кредит производится по постановлению Коллегии и приводятся в исполнение распорядителем.

13. Коллегии предоставлено право непосредственно сноситься со всеми государственными учреждениями, но с Всегрузинским Центральным Исполнительным Комитетом Советов и с Советом Народных Комиссаров Социалистической Советской Республики Грузии и с подобными же учреждениями Союзных Республик только через Народный Комиссариат Просвещения.

14. Для непосредственного ведения дела, отчетности, приема заказов, отпуска товаров и т. п. имеется глав-

16. განათლების სახალხო კომისარიატი „საწერ-კალამი“-ს რევიზიას მოახდენს ხოლმე თავისი შეხედულებებისამებრ.

III. უფლება-მოვალეობანი.

17. „საწერ-კალამი“-ს აქვს იურიდიული პირის ყველა უფლება.

18. როგორც იურიდიულ პირს, „საწერ-კალამი“-ს უფლება აქვს შეიძინოს, გაასხვისოს და დააგროოს ქონება, დასდოს ყოველგვარი ხელშეკრულება და ვალდებულება, აიღოს სესხი, გასცეს თამასუქები, ისარჩელოს და პასუხი აგოს სასამართლოში.

19. „საწერ-კალამი“ თავის ვალდებულებათათვის პასუხისმგებელია მართოდენ თავისი საკუთარი ქონებით და არ შეუძლიან თავისი ვალდებულებანი გადაიტანოს განათლების სახალხო კომისარიატზე.

20. თამასუქები და ვალდებულებანი გაცემულ უნდა იქნეს „საწერ-კალამი“-ს კოლეგიის თავმჯდომარისა და გამგეწევრის ხელმოწერით ან კოლეგიის რწმუნებულობით—ერთ-ერთი წევრის ხელის მოწერით.

21. „საწერ-კალამი“-ს შეუძლიან გახსნას თავის სახელზე სახელმწიფო და კერძო საკრედიტო დაწესებულებაში ყოველგვარი მიმდინარე ანგარიში, როგორც აქტიური, ისე პასიური; იქონიოს კრედიტები იმავე დაწესებულებებში; აქვს უფლება იქონიოს სასაქონლო კრედიტი სახელმწიფო სავაჭრო და სამრეწველო საწარმოში და აგრეთვე კერძო ფირმასა და პირთან; აიღოს სესხი სახელმწიფო და კერძო ბანკში და აწარმოოს ბანკებში ყველა ჩვეულებრივი ოპერაცია.

22. იმ შემთხვევების გარდა, რაც აღნიშნულია საერთო კანონმდებლობაში და ამა დებულების მე-16 მუხ, არც ერთ დაწესებულებას და თანამდებობის პირს უფლება არა აქვს ჩაერიოს „საწერ-კალამი“-ს საკომერციო და საადმინისტრაციო მოქმედებაში.

23. „საწერ-კალამი“-ს აქვს თავისი ბეჭედი შემდეგი წარწერით ქართულსა და რუსულ ენაზე: „საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკა. განათლების სახალხო კომისარიატი. „საწერ-კალამი“.

ნაია კონტორა, во главе которой стоит член-распорядитель.

15. Ковтора ведет правильную бухгалтерию, имеет главного бухгалтера, а остальной штат составляется членом-распорядителем, по мере надобности и утверждается Коллегией.

16. Народный Комиссариат Просвещения производит ревизию „Сацер-Калами“ по своему усмотрению.

III. Права и обязанности.

17. „Сацер-Калами“ пользуется всеми правами юридического лица.

18. Как юридическое лицо, „Сацер-Калами“ имеет право приобретать, отчуждать и закладывать имущество, вступать во всякого рода договоры и обязательства, совершать займы, выдавать векселя, искать и отвечать по суду.

19. „Сацер-Калами“ несет ответственность по своим обязательствам только лишь своим имуществом и не может, вообще, переносить свои долги и обязательства на Народный Комиссариат Просвещения.

20. Векселя и обязательства выдаются за подписью председателя Коллегии и члена-распорядителя „Сацер-Калами“ или же одним из членов по доверию Коллегии.

21. „Сацер-Калами“ может открывать на свое имя в государственных и частных кредитных учреждениях всякого рода текущие счета как пассивные, так и активные и кредитоваться в тех же учреждениях; имеет право товарного кредитования у государственных, торговых и промышленных предприятий, а также у частных фирм и лиц и получать ссуды в государственных и частных банках и производить все обычные операции в банках.

22. Кроме случаев, указанных в общих узаконениях и ст. 16 настоящего положения, никакие учреждения и должностные лица не имеют права вмешиваться в коммерческую и административную деятельность „Сацер-Калами“.

23. „Сацер-Калами“ имеет свою печать с надписью: „Социалистическая

IV. ანგარიშგება.

24. „საწერ-კალამი“-ს როგორც ფინანსიურ, ისე მოქმედების ანგარიშს შეადგენს გამგე-წევრი და წარუდგენს კოლეგიას დასამტკიცებლად.

25. ეს ანგარიში, კოლეგიის მიერ დამტკიცების შემდეგ, სამი თვის განმავლობაში საოპერაციო წლის დამთავრებიდან უნდა წარედგინოს განათლების სახალხო კომისარიატს.

26. საოპერაციო წელიწადი ითვლება ოქტომბრის 1-დან ოქტომბრის 1-მდე. პირველი საოპერაციო წელიწადი დაიწყება მე-2 მუხ. აღნიშნულ საწარმოთა „საწერ-კალამი“-სათვის გადაცემის დღიდან, ამა დებულების დამტკიცების შემდეგ.

V. ამა დებულების შეცვლის წესი.

27. ამა დებულების შეცვლა მოხდება კოლეგიის დადგენილებით და შესატანი ცვლილება დასამტკიცებლად წარედგინება სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტს განათლების სახალხო კომისარიატის მეშვეობით.

VI. ლიკვიდაცია.

28. „საწერ-კალამი“-ს ლიკვიდაცია მოხდება განათლების სახალხო კომისარიატის პირველსავე მოთხოვნისამებრ და ქონება მასვე გადაეცემა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წლ. მარტის 10.

ტფილისი—სასახლე.

Советская Республика Грузии. Народный Комисариат Просвещения. „Сацер-Калами“—на грузинском и русском языках.

IV. Отчетность.

24. Отчет как финансовый, так и о деятельности „Сацер-Калами“ за прошедший операционный год составляется членом-распорядителем и представляется Коллегии на утверждение.

25. По утверждению Коллегией отчет этот, в течение трех месяцев, по окончании операционного года, представляется в Народный Комисариат Просвещения.

26. Операционный год считается с 1 октября по 1 октября. Первый операционный год считается со дня перехода имущества перечисленных в ст. 2 предприятий к „Сацер-Калами“, после утверждения настоящего Положения.

V. Порядок изменения настоящего Положения.

27. Изменение настоящего Положения происходит по постановлению Коллегии и представляется на утверждение во Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов через Народный Комисариат Просвещения.

VI. Ликвидация.

28. Ликвидация происходит по первому требованию Народного Комисариата Просвещения и имущество переходит к последнему.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарაძე.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 10.

Тифлис—Дворец.

16. დადგენილება № 16

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 187¹ მუხლის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი აღგენს:

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 188¹ მუხლის ბოლო ნაწილის ქართული რედაქცია შეიცვალოს შემდეგნაირად:

„ყველა, ამა მუხლით გათვალისწინებულ, შემთხვევაში სასამართლოს შეუძლიან დაადგინოს, რომ მოსარჩელემ უზრუნველჰყოს უკუქცევითი მოთხოვნა იმ შემთხვევისათვის, თუ გადაწყვეტილება გაუქმებულ იქნება“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წ. მარტის 10.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. „კომუნისტის“ მე-71 №-ში 1926 წ. მარტის 31.

17. დადგენილება № 17

სისხლის სამართლის კოდექსის მე-100 მუხ. „გ“ პუნქტ., 10¹, 111 მუხ., 171¹ მუხ. მე-2 ნაწ., 187 მუხ. უენიშენისა და 204 მუხლის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი აღგენს:

სისხლის სამართლის კოდექსის მე-100 მუხ. „გ“ პუნქტისა, 105, 111 მუხ., 171¹ მუხ. მე-2 ნაწ., 187 მუხ. უენიშენისა და 204 მუხ. ქართული რედაქცია შეიცვალოს შემდეგნაირად:

მუხ. 100, პუნქტი „გ“. საქონლის კონტრაბანდული გატან-შემოტანა საბაჟოს ყალბი დოკუმენტით ან სხვა სა-

ქონლის დოკუმენტით, ყალბი საბაჟო ნიშნის (ან დალის) დასმით, აგრეთვე სხვა დანაშაულებრივი მოქმედებით, რაც მიმართულია საქონლის კონტრაბანდული გატან-შემოტანისათვის;

მუხ. 105. დამალვა რეგისტრაციაში გასატარებელი, აღსანუსხავი ან სახელმწიფო საცავში გადასაცემი კოლექციებისა, სიძველეთა და ხელოვნების ძეგლებისა გამოიწვევს

იძულებით მუშაობას ერთ წლამდე და დამალული ქონების კონფისკაციას.

მუხ. 111. უგულვებელყოფა სამსახურისა, ესე იგი სამსახურის გამო მინდობილი მოვალეობის დაუდევრად და უყურადღებოდ ასრულება, რასაც მოჰყვება საქმის გაჭიანურება, დაყოვნება, საქმისწარმოების და ანგარიშგების უწყესრიგობა და სხვა რამ ნაკლი, გამოიწვევს

108 მუხლის 1 ან 2 ნაწილში გათვალისწინებულ სოციალური დაცვის ღონისძიებას.

მუხ. 171¹ მე-2 ნაწ. ხოლო, უკეთუ დანაშაულს თან სდევდა ძალადობა, ან იგი ჩადენილია დაზარალებულის უმწეო მდგომარეობის გამოყენებით,

დამნაშავისათვის შესაფარდებელი სოციალური დაცვის ღონისძიება—თავისუფლების აღკვეთა—იწვევს სამ წლამდე.

მუხ. 187, შენიშვნა. წვრილმანი საქარხნო-საფაბრიკო ქურდობა, როდესაც წარმოებაში მომეცადინე მუშა ან მოსამსახურე თავის საწარმოში პირველად მოიპარავს წარმოების მასალას და იპარავს, უკეთუ მოპარული საგნის ღირებულება ხუთმეტ მანეთს არ აღემატება, დევნილ იქნება საწარმოს ადმინისტრაციის მიერ ადმინისტრატიული წესით გადასახდელთა იმ ტაბელისამებრ, რასაც დააწესებს შრომის სახალხო კომისარიატი.

მუხ. 204. გამომგონის ან პატენტის პატრონის უფლების დარღვევა ისეთი სხვისი გამონაგონის გამოყენებით, რომელსაც რეგისტრაცია გაუკეთდა დადგენილი წესისამებრ და რომლისთვისაც შემდეგში პატენტის ვაიკა, აგრეთვე ისეთი პატენტის სარგებლობით, რომელიც გამონაგონისათვის სხვა ვისმე მიეცა, გამოიწვევს

იძულებით მუშაობას ერთ წლამდე ან ჯარიმას, რომელიც უნდა უდრიდეს თვითნებისი სარგებლობით მიღებული გამორჩენის რაოდენობას ერთი-ორად.

უკეთეს გამოშვების უფლება დარღვეულ იქნება მით, რომ დამნაშავე წინასწარი შეცნობით სხვის გამოწვევით თავის გამოწვევად რეგისტრაციაში გაატარებს, აგრეთვე სხვის, რეგისტრაციაში გაატარებულ, გამოწვევას თვითნებურად პრესაში გამოაქვეყნებს ან სააშკაროდ გამოიყენებს, რათა ამ გზით გამოწვევას პატენტის მიღების შესაძლებლობა მოესპოს, ეს დანაშაული გამოიწვევს

თავისუფლების აღკვეთას ექვს თვემდე, ან იძულებით მუშაობას ერთ წლამდე, ან ჯარიმას, რომელიც უნდა უდრიდეს თვითნებისი სარგებლობით მიღებული გამოჩენის რაოდენობას ერთი სამად.

სრულიად საქართველოს საბჭო. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭო. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. მარტის 10.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კონუნისტი“ მე-67 №-ში 1926 წ. მარტის 26.

18. დადგენილება № 18

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

ქალაქებში ღარიბთა დამხმარე საზოგადოებების მოწყობის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

საქართველოს სსრ ქალაქებში გაჭირვებულ მოქალაქეთათვის დახმარების გასაძლიერებლად — წინადადება მიეცეს სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატს მოაწყოს ქალაქებში ხელმოკლე მოსახლეობის დამხმარე საქალაქო საზოგადოებანი, რომელნიც მოქმედობენ მარტოოდენ ნებაყოფლობის პრინციპზე და სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატის ზედამხედველობით და საერთო ხელმძღვანე-

18. Постановление № 18

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об организации в городах обществ помощи неимущим.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

В целях усиления помощи нуждающимся гражданам в городах ССР Грузии предложить Наркомсобесу организовать городские общества оказания помощи неимущему населению в городах, действующие на началах полной добровольности под надзором и общим руководством Наркомсобеса. Нормальный устав для таковых обществ выработать Народному Комисариату Социального Обеспечения и

ლობით. სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატი შეიმუშავებს ამ საზოგადოებათათვის ნორმალურ წესდებებს და წარუდგენს მას დასამტკიცებლად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წ. მარტის 10.
ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-66 №-ში 1926 წ. მარტის 25.

представить на утверждение Совнарком'я ССР Грузии.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

— Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 10.
Тифлис—Дворец.

Распублковано в г. „Коммунист“ № 66 от 25 марта 1926 г.

19. დადგენილება № 19

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

სათადარიგოდ გადარიცხულ წითელარმიელთათვის გაერთიანებული დახმარების ღონისძიებათა შესახებ.

რათა გაერთიანებულ იქნეს სათადარიგოდ გადარიცხულ წითელარმიელთათვის დახმარების აღმოჩენის საქმე და აგრეთვე, რათა წითელარმიელის მიერ წითელ არმიაში ყოფნის დროს შექმნილი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გამოცდილება, გამოყენებულ იქნეს საბჭოთა და სამეურნეო აღმშენებლობის განმტკიცებისათვის, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. 1902 წ. დაბადებულ სამსახურში მყოფ წითელარმიელთა სათადარიგოდ გადარიცხვის დროისთვის მაზრის აღმასრულებელ კომიტეტებთან მოეწყოს კომისიები. კომისიაში თავმჯდომარეობას გასწევს აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრი, ხოლო წევრებად შევლენ: მაზრის სამხედრო კომისარი, მაზრის პროფესიონალური ბიუროს მდივანი, მაზრის პოლიტგანათლების გამგე და საქართველოს ლენინელ ახალგაზრდობის კომუნისტური კავშირის სამაზრო კომიტეტის წარმომადგენელი.

19. Постановление № 19

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

О мероприятиях по объединению помощи увольняемым в запас красноармейцам.

В целях объединения помощи увольняемым в запас красноармейцам, а также в целях использования общественно-политического опыта, приобретенного ими в рядах Красной Армии, в деле укрепления Советского и хозяйственного строительства, Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

1. Образовать ко времени увольнения в запас старослужащих красноармейцев рождения 1902 г. при Уездных Исполнительных Комитетах временные Комиссии под председательством члена Президиума Исполнительного Комитета, в составе членов: уездного военного комиссара, секретаря уездного профбюро, заведующего уездным политпросветом и представителя уездного комитета ЛКСМГ.

Примечание. В Договорной ССР Абхазии, Автономной Республике Аджарии и Автономной Области Южной Осетии соответствующие Комиссии образо-

შენიშვნა. მოკავშირე აფხაზეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკაში, აპარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში სათანადო კომისიები მოეწყოს სახალხო კომისართა საბჭოებთან.

2. ზემოაღნიშნულ კომისიებს დაეკისრება:

ა) მოაწყოს სათანადო გადარიცხულ წითელარმიელთა დახვედრა;

ბ) აღმოუჩინოს სათანადო გადარიცხულთა შემწეობა სამუშაოს მოძებნაში;

გ) ხელი შეუწყოს სათანადო გადარიცხულ წითელარმიელთა მეურნეობას უსულო და სულიერი ინვესტირებით, ხე-ტყით, თესვით და სხვ.;

დ) შეიმუშაოს გეგმა რათა სათანადო გადარიცხული წითელარმიელი ჩაებნა ადგილობრივ საბჭოთა, კოოპერატიულ, პოლიტიკურ-საგანმანათლებლო და სხვა ორგანიზაციების მუშაობაში;

ე) მეთვალყურეობა იქონიოს, რათა ხელისუფლების ყველა ადგილობრივი ორგანო სისწორით ასრულებდეს არსებულ კანონებს დემობილიზაციით განთავისუფლებულთათვის შეღავათებისა და დახმარების გაწევის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე.**

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ს. თოდრაია.**

1926 წ. მარტის 10.

ტფილისი--სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-66 №-ში 1926 წ. მარტის 25.

ვათა პრი Советах Народных Комиссаров.

2. На вышеуказанные Комиссии возложить выполнение следующих задач:

а) устройство встреч увольняемым в запас красноармейцам;

б) оказание содействия уволенным в запас в приискании работы;

в) оказание помощи уволенным в запас красноармейцам в поддержке их хозяйства живым и мертвым инвентарем, лесом, семенами и т. п.;

г) разработка плана привлечения уволенных в запас красноармейцев к активному участию в деятельности местных советских, кооперативных, политико-просветительных и иных организаций;

д) наблюдение за точным выполнением всеми местными органами власти существующих законоположений о льготах и помощи демобилизуемым.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **Ф. Махарадзе.**

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **С. Тодрия.**

1926 г. марта 10.

Тифлис—Дворец.

Расубликовано в газ. „Коммунист“ № 66 от 25 марта 1926 г.

20. დადგენილება № 20

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახ. კომისართა საბჭოსი

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის საპატიმრო ადგილებში სამსახურის დებულების დამტკიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი

20. Постановление № 20

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии

Об утверждении Положения о службе по местам заключения ССР Грузии.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет

და საქართველოს სოც. საბჭო რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენენ: დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი „დებულება საქართველოს სოც. საბჭო რესპუბლიკის საპატიმრო აღვილებში სამსახურის შესახებ“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. შანაჩაძე**.

საქართველოს სოც. საბჭო რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **შ. ელიავა**.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ხ. თოდრაია**.

1926 წ. მარტის 10.
ტფილისი — სასახლე.

დებულება

საქართველოს სოც. საბჭო რესპუბლიკის საპატიმრო აღვილებში სამსახურის შესახებ.

ზოგადი დებულებანი.

1. დებულება ესე განსაზღვრავს საქართველოს სოც. საბჭო რესპუბლიკის საპატიმრო აღვილების სამსახურში მიღებისა, დათხოვნისა და სამსახურის ვაფლის წესს და გავრცელება საპატიმრო აღვილების ადმინისტრაციული-სამწყობრო შედგენილობის პირებზე და საპატიმრო აღვილების მთავარი სამმართველოს პირებზე, სახელდობრ:

- ა) საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საპატიმრო აღვილების მთავარი სამმართველოს უფროსზე;
- ბ) საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საპატიმრო აღვილების მთავარი სამმართველოს უფროსის თანაშემწეზე;
- გ) საპატიმრო აღვილების მთავარი სამმართველოს ინსპექტორზე;
- დ) თავისუფლების აღკვეთის აღვილის უფროსზე და მის მოადგილეზე;
- ე) თავისუფლების აღკვეთის აღვილის უფროსის თანაშემწეზე;
- ვ) უფროს ზედამხედველზე;
- ზ) მეთაურ ზედამხედველზე;
- თ) უმცროს ზედამხედველზე.

შენიშვნა. დანარჩენი კატეგორიის მისამსახურეთა (ამა მუხლში

Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии постановляют:

Утвердить нижеследующее Положение о службе по местам заключения ССР Грузии.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **Ф. Махарадзе**.

Председатель Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респуб. Грузии **Ш. Элиава**.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **С. Тодрия**.

1926 г. марта 10.
Тифлис—Дворец.

Положение о службе по местам заключения ССР Грузии.

Общие Положения.

1. Настоящее положение определяет порядок приема, увольнения и прохождения службы в местах заключения ССР Грузии и распространяется на лиц административно-строенового состава мест заключения и лиц Главного Управления местами Заключения, а именно:

- а) Начальника Главного Управления Местами Заключения НКВД ССР Грузии;
- б) Помощника Начальника Главного Управления Местами Заключения НКВД ССР Грузии;
- в) Инспекторов Главного Управления Местами Заключения;
- г) Начальников мест лишения свободы и их заместителей;
- д) Помощников Начальника мест лишения свободы;
- е) Старших надзирателей;
- ж) Отделенных надзирателей;
- з) Младших надзирателей.

Примечание. Права и обязанности, а равно порядок приема, увольнения и прохождения службы остальных категорий служащих, за исключением лиц, указанных в настоящей статье, определяются Кодексом Законов о Труде и правилами внутрен-

აღნიშნულ პირთა გარდა) უფლებ-
ა-მოვალეობა და აგრეთვე მათი
სამსახურში მიღებისა, დათხოვნი-
სა და სამსახურის გავლის წესი
განისაზღვრება შრომის კანონთა
კოდექსით და შინა-განოცების
წესებით, რაც გამომუშავებულ
უნდა იქნეს შრომის კანონთა კო-
დექსის 55 მუხლის მიხედვით.

ადმინისტრაციული-სამწყობრო შედ-
გენილობა განიყოფება:

- ა) უმაღლეს მეუფროსეთა;
- ბ) მაღალ მეუფროსეთა;
- გ) საშუალო მეუფროსეთა შედგენი-
ლობა და
- დ) ზედამხედველობა.

უმაღლეს საკომანდო შედგენილობას
ეკუთვნის: საპატიმრო ადგილების მთა-
ვარი სამმართველოს უფროსი, მისი მოა-
დგილე და საპატიმრო ადგილის ინსპექ-
ტორი; მაღალ მეუფროსეთა შედგენი-
ლობას ეკუთვნიან: ცენტრალური საპა-
ტიმრო ადგილების უფროსები, მათი
თანაშემწენი და მაზრის საპატიმრო სახ-
ლების უფროსები.

შენიშვნა. ცენტრალურ საპა-
ტიმრო სახლებს ეკუთვნიან: ტვი-
ლისში—ცენტრალური გამასწორებ-
ელი სახლი, სპეციალური დანი-
შნულების იზოლატორი, გარდა-
მავალი შრომა-გამასწორების სახლი
და სასოფლო-სამეურნეო ახალშენი,
ქუთაისში—გამასწორებელი სა-
ხლი.

საშუალო მეთაურთა შედგენილობას
ეკუთვნიან თავისუფლების აღკვეთის
ადგილების უფროსების თანაშემწენი.

ზედამხედველობას ეკუთვნიან უფრო-
სი, თავმდები და უმცროსი ზედამხედ-
ველნი.

2. შინა სამსახურის სფეროში საპა-
ტიმრო ადგილი იხელმძღვანელებს:

- ა) ამა დებულების და საქართველოს
სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის
სხვა კანონებს და
- ბ) მათ განსავითარებლად საქართვე-
ლოს ს. ს. რესპუბლიკის შინაგან საქ-
მეთა სახალხო კომისარიატის მიერ გა-
მოცემულ დადგენილებებს და საპატიმ-
რო ადგილების მთავარი სამმართველოს
მიერ გამოცემულ ბრძანებებს.

3. ადმინისტრაციული-სამწყობრო შე-
დგენილობის მომუშავის პირადი და
სამსახურებრივი თვისებებისა და პოლი-
ტიკური მომხადების ხარისხის განსა-

ნეგო распорядка, вырабатывае-
мыми в порядке статьи 55 Ко-
декса Законов о Труде.

Административно-строевой состав
подразделяется на:

- а) высший командный состав, б) старший, в) средний и г) надзор.

К высшему командному составу от-
носятся: Начальник Главного Управ-
ления местами Заключения, его за-
меститель и инспектора мест заклю-
чения.

К старшему командному составу
относятся: Начальник центральных
мест заключений и Начальники уезд-
ных домов заключения.

Примечание К Центральным
местам заключения относятся—в
Тифлисе: Центральный Исправ-
дом, Изолятор Специального На-
значения, Переходно-Исправи-
тельно-Трудовой Дом и Сельско-
Хозяйственная Колония, в Ку-
таисе—Исправдом.

К среднему командному составу от-
носятся: Помощники начальников
мест лишения свободы.

К надзору относятся: старшие, от-
деленные и младшие надзиратели.

2. В области внутривенней службы
места заключения руководствуются:

- а) настоящим положением и дру-
гими узаконениями ССРГ и
- б) издаваемыми в развитие их по-
становлениями НКВД и Главного
Управления Местами Заключения
ССРГ.

3. Определение личных и служеб-
ных качеств и степени политической
подготовки работников администра-
тивно-строевого состава мест заклю-
чения производится на основании ат-
тестаций, согласно инструкции, из-
даваемой НКВД по соглашению с
НКТ и НКЮ.

ГЛАВА I.

Общие права и обязанности администра-
тивно-строевого состава мест заключе-
ния.

4. На работников мест заключения,
поименованных в ст. 1-ой настояще-
го положения, как на лиц наемного
труда распространяется Кодекс Зако-

ზღვრა სწარმოებს ატესტაციის მიხედვით, თანახმად იმ ინსტრუქციისა, რომელსაც შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი გამოცემს შრომისა და იუსტიციის სახალხო კომისარიატებთან შეთანხმებით.

თ ა ვ ი I.

ხაპატიმრო ადგილის ადმინისტრაციული-სამწყობრო შედგენილობის ზოგადი უფლება მოვალეობანი.

4. ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში ჩამოთვლილი საპატიმრო ადგილების მომუშავეებზე, როგორც დაქირავებულნი შრომის პირებზე, გავრცელდება შრომის კანონთა კოდექსი და მის განსავითარებლად გამოცემული დადგენილებანი შემდეგი გამოხატულით:

- ა) შინა სამსახურისა და დისციპლინის მხრივ ისინი უთანასწორდებიან სამხედრო სამსახურში მყოფ პირებს;
- ბ) მათ შეიძლება მოეთხოვოს ისეთი სამუშაოს შესრულება, რაც სიცოცხლისათვის საფრთხეს წარმოადგენს;
- გ) საოპერაციო მუშაობის დრო არ შეიძლება განსაზღვრული იქნეს;
- დ) მათ არ შეუძლიანთ უარი სთქვან მუშაობაზე ღამით, უქმე დღეს და დასვენების დღეს (შრომის კანონთა კოდექსის 110—112 მუხლი).

შენიშვნა 1. ამა მუხლის „გ“ და „დ“ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, საპატიმრო ადგილის მომუშავეს, შრომის კანონთა კოდექსის 110, 111 და 112 მუხლის თანახმად შემოღებულნი საერთო ყოველკვირეული დასვენების დღეების და უქმე დღეებისა ნაცვლად, უნდა მიეცეთ, პროფკავშირის ადგილობრივ ორგანოსთან შეთანხმებით, სხვა გასასვლელი დღეები, როცა მომუშავე საოპერაციო მუშაობიდან თავისუფალია.

შენიშვნა 2. უკეთუ ადმინისტრაცია უქმე დღეების ნაცვლად არ მისცემს მომუშავეს სათანადო გასავლელ დღეებს, მოსამსახურეს უნდა მიეცეს კომპენსაცია ფულად — შრომის კანონთა კოდექსის 60 მუხლის წესისამებრ.

5. მობილიზაციის გამოცხადებისას, წითელ არმიის გასაწყვევი საპატიმრო ადგილის ადმინისტრაციული-სამწყობრო

ნოვ о Труде и изданные в его раз-
вятие постановления за нижеследующими из'ятиями:

а) они приравняются в отношении внутренней службы и дисциплины к лицам, несущим действительную военную службу;

б) от них может быть потребована работа, сопряженная с опасностью для жизни;

в) оперативная работа не может быть ограничена временем;

г) они не могут отказаться от работы в почное время и в установленные праздничные дни и дни отдыха (ст.ст. 110—112 Кодекса Законов о Труде).

Примечание 1. В случаях, указанных в пунктах „в“ и „г“ настоящей статьи, работникам мест заключения взамен установленных, согласно ст.ст. 110, 111 и 112 Кодекса Законов о Труде, еженедельных дней отдыха и праздничных дней, должны представляться, по соглашению с местными органами Профсоюза, другие выходные дни в свободное от оперативной работы время.

Примечание 2. При непре-
доставлении администрацией взамен праздничных дней соответствующих выходных дней, служащие должны быть компенсированы деньгами в порядке ст. 60 Кодекса Законов о Труде.

5. С об'явлением мобилизации, подлежащие призыву в Красную Армию лица административно-строевого состава мест заключения считаются мобилизованными по службе в местах заключения и могут быть призваны на военную службу на основании специальных указаний.

6. Лица, поступившие на службу в места заключения, обязуются прослужить в течении одного года, в чем, одновременно с подачей заявления, дают соответствующую подписку. По окончании годового срока службы подписка может быть возобновлена.

7. За самовольное оставление службы до истечения обязательного срока службы, административно-строе-

შედგენილობის პირი ჩაითვლება საპატიმრო აღვილის სამსახურში მობილიზაციით გაწვეულ პირად და მისი სამხედრო სამსახურში გაწვევა შეიძლება მოხდეს მხოლოდ სპეციალური განმარტების მიხედვით.

6. საპატიმრო აღვილში სამსახურისათვის შესული პირი ვალდებულია იმსახუროს ერთი წლის განმავლობაში, რისთვისაც განცხადების შეტანასთან ერთად იგი იძლევა სათანადო ხელწერილს. წლიური ვადის გათავებისას ხელწერილი შეიძლება განახლებულ იქნეს.

7. სამსახურის სავალდებულო ვადის გათავებამდე სამსახურის თვითნებისათმიტოვებისათვის საპატიმრო აღვილის ადმინისტრაციული-სამწყობრო შედგენილობის პირი მიეცემა პასუხისგებაში საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის 111 მუხლის თანახმად.

8. ადმინისტრაციული-სამწყობრო შედგენილობის პირს, როცა ის სამსახურში ირიცხება, სათანადო დაწესებულების ხარჯით მიეცემა შემოღებული ფორმის ტანსაცმელის კომპლექტი.

9. ხელთ-ქონებული სახაზინო იარაღისა, სასროლი მასალისა და გაწყობილობის დაკარგვისათვის ან განზრახ წაბედნისათვის საპატიმრო აღვილის მომუშავე მიეცემა სამართალში საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის 111 და 203 მუხლის მიხედვით.

თ ა ვ ი II.

საპატიმრო აღვილის თანამდებობაზე მიშვება და დანიშვნა.

10. ის პირი, რომელსაც სურს საპატიმრო აღვილის ადმინისტრაციული-სამწყობრო სამსახურში შევიდეს, უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ პირობას:

ა) საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის კონსტიტუციით მას უნდა ჰქონდეს საბჭოებში არჩევის უფლება;

ბ) იგი 21 წლის მაინც უნდა იყოს;

გ) თავისი ჯანმრთელობით იგი უნდა შეეფერებოდეს საპატიმრო აღვილის სამსახურის წესების ყველა მოთხოვნას და არ უნდა იქნეს შეპყრობილი ისეთი სენით, რაც სამსახურის აღსრულებას ხელს შეუშლის, თანახმად განსაკუთრებული ინსტრუქციისა, რომელსაც შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი გა-

ვოი состав мест заключения поддежит ответственности, согласно ст. 111 Уголовного Кодекса ССР Грузии.

8. При состоянии на службе, лицам административно-строенового состава выдается за счет соответствующего учреждения комплект форменной одежды установленного образца.

9. За потерю или умышленную порчу находящегося на руках казенного оружия, боеприпасов и снаряжения, работники мест заключения привлекаются к судебной ответственности по ст. 111 и 203 Уголовного Кодекса ССР Грузии.

ГЛАВА II.

Допущение и назначение на должности по местам заключения.

10. Лица, поступающие на административно-строеновую службу по местам заключения, должны удовлетворять следующим условиям:

а) пользоваться избирательным правом в советы по конституции ССР Грузии;

б) иметь отроду не менее 21 года;

в) удовлетворять по состоянию здоровья требованиям правил службы по местам заключения и не иметь болезней, препятствующих несению таковых, согласно особой инструкции, издаваемой Народным Комиссариатом Внутренних Дел по соглашению с Народным Комиссариатом Здравоохранения.

Примечание 1. Лица, состоящие под судом и следствием и пораженные в правах за преступления (ст. 45 Уголовного Кодекса), не могут быть принимаемы на службу по местам заключения.

Примечание 2. При определении на административно-строеновую службу мест заключения преимущество, при прочих равных условиях, дается лицам, проходившим военную службу.

11. Лица, удовлетворяющие требованиям ст. 10, допускаются к исполнению обязанностей на испытательный срок до 1 месяца, по истечении

საქართველოს
სამართლებრივი
სისტემა

მოსცემს ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით.

შენიშვნა 1. საპატიმრო ადგილის სამსახურში არ მიიღება სამართალში მიცემული ან გამოძიებაში მყოფი პირი და აგრეთვე ისეთი პირი, ვინც დანაშაულის ჩადენის გამო უფლება-აყრილია (სისხლის სამართლის კოდექსის 45 მუხლი).

შენიშვნა 2. საპატიმრო ადგილის ადმინისტრაციული-სამწყობრო სამსახურში ამა თუ იმ პირის მიღების დროს, როცა დანაჩენი პირობები თანაბარია, უპირატესობა მიეცემა იმას, ვინც სამხედრო სამსახურში ყოფილა.

11. ის პირი, რომელიც მე-10 მუხლის მოთხოვნებს შეეფერება, მიშვებულ იქნება თანამდებობის აღსასრულებლად გამოცდის ვადის განმავლობაში, რომელიც ერთ თვეს უდრის, ამ ვადის გასვლისას იგი ან დამტკიცებულ უნდა იქნეს თანამდებობაზე, ან მას უარი უნდა ეთქვას.

12. თანამდებობაზე დანიშვნა მოხდება შემდეგი წესით:

ა) საპატიმრო ადგილის უფროსი და მისი თანაშემწე დაინიშნება შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის მიერ საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის საპატიმრო ადგილების განყოფილები-სადმი გაცემული ბრძანებით;

ბ) ზედამხედველი დაინიშნება საპატიმრო ადგილის უფროსის მიერ.

თ ა ვ ი III.

მომუშავის გადაყვანა და შვებულებაში დათხოვნა.

13. მოსამსახურის გადაყვანა მოხდება, როგორც სათანადო უფროსის შეხედულებისამებრ, მიუხედავად მოსამსახურის თანხმობისა, ისე თვით მოსამსახურის პირადი თხოვნით.

14. ის პირი, რომლის გადაყვანის შესახებაც გაცემულია განკარგულება, მოწერილობის მიღებისა და საქმეების ჩაბარებისათანავე უნდა გაემგზავროს ახალი სამსახურის ადგილას.

შენიშვნა. იმ შემთხვევაში, როცა მოსამსახურე სხვა ქალაქში უნდა იქნეს გადაყვანილი, მას უნდა მიეცეს საჭირო ვადა პირადი საქმეების მოსაგვარებლად და თანაც უნდა განთავისუფლდეს თა-

которого утверждаются в должности, или же получают отказ в зачислении.

12. Назначение на должности производится в следующем порядке:

а) Начальники Мест Заключения, а также их Помощники назначаются приказом НКВД по Отделу Местами Заключения ССР Грузии;

б) надзиратели назначаются Начальниками Мест Заключения.

ГЛАВА III.

Переводы и отпуска.

13. Переводы служащих могут производиться, как по усмотрению соответствующего Начальника, независимо от согласия переводимого, так и по личной просьбе работника места заключения.

14. Лица, о которых состоялось распоряжение о переводе, должны отправляться к новому месту службы немедленно по получении о том предписания и по сдаче дел.

Примечание. При переводах в иногородние учреждения, переводимому должен быть дан необходимый срок для устройства его личных дел с освобождением его от обязанностей. Длительность этого срока определяется по усмотрению Начальника, но не менее 48 часов.

15. Работники, не прибывшие к новому месту службы в указанный в предписании срок без уважительных к тому причин, подлежат ответственности в дисциплинарном или судебном порядке (ст. 111 Уголовного Кодекса ССР Грузии).

16. Работники мест заключения пользуются правом на отпуск согласно ст.ст. 114 и 115 и в соответствии с ст.ст. 116—120 Кодекса Законов о Труде, а равно пользуются гарантиями, указанными в ст.ст. 91 и 92 Кодекса Законов о Труде.

Примечание. В исключительных случаях (смерть или опасная болезнь близких, стихийные бедствия) и по другим уважительным причинам, надлежащим образом удостоверенным, допускаются внеочередные отпуска.

ვისი მოვალეობის შესრულებისაგან. ამ ვადის ხანგრძლივობას განსაზღვრავს უფროსი, ხოლო იგი 48 საათზე ნაკლები არ უნდა იყოს.

15. ის მომუშავე, რომელიც პარტიულად მიზნის გარეშე, არ გამოცხადდება სამსახურის აღდგომას მოწერილობაში აღნიშნულ ვადაზე, პასუხისგებაში უნდა იქნეს მიცემული სადისციპლინო ან სასამართლო წესით (საქ. ს. ს. რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის 111 მუხ.).

16. საპატიმრო აღვილის მომუშავეს აქვს შვებულების მიღების უფლება შრომის კანონთა კოდექსის 114 და 115 მუხლის თანახმად და 116—120 მუხლის მიხედვით, და ავრეთვე ისარგებლოს ყველა გარანტია, რაც აღნიშნულია შრომის კანონთა კოდექსის 91 და 92 მუხლში.

შენიშვნა. განსაკუთრებულ შემთხვევაში (ახლობელის გარდაცვალება ან მძიმე ავადმყოფობა და სტიქიური უბედურება) და სხვა პარტისადები მიზნის გამო, რაც სათანადოდ შემოწმებულ უნდა იქნეს, შეიძლება მომუშავეს რიგს გარეშე შვებულება მიეცეს.

17. რიგს გარეშე მიცემული შვებულების ვადა ერთ თვეს არ უნდა აღემატებოდეს.

18. იმ პირს, ვისაც რიგს გარეშე შვებულება მიეცა, მორიგი შვებულების მიღების უფლება არ წაერთმევა.

19. იმ პირს, რომელმაც მორიგი და რიგს გარეშე შვებულება გამოიყენა, უფლება აქვს მიიღოს ყველა სახის კმაყოფა, რაც თავისი თანამდებობით ეოგება.

შენიშვნა. იმ პირს, რომელიც დროებით ასრულებს წასული თანამშრომლის თანამდებობას, აქვს ყველა უფლება და ასრულებს ყველა მოვალეობას ამ თანამდებობის ფარგალში, თანაც მას შეენახება თავისი საშტატო თანამდებობა.

20. როცა თანამშრომელი შვებულებას გამოიყენებს არა იმ აღვილას, სადაც იგი მუდმივ მსახურობს, შვებულების ვადას უნდა მიემატოს სამსახურის ადგილიდან საცხოვრებლად არჩეულ ადგილამდე მისვლისათვის და სამსახურის ადგილამდე დაბრუნებისათვის საჭირო დრო, — თანახმად განსაკუთრებული განაწილებისა, რასაც ბრძანებაში

17. Продолжительность внеочередных отпусков не должна превышать одного месяца.

18. Лица, пользовавшиеся внеочередным отпуском, не лишаются права на очередной отпуск.

19. Лица, пользующиеся очередным и внеочередным отпуском, сохраняют право на все виды довольствия по занимаемой должности.

Примечание. Лица, временно исполняющие обязанности отсутствующих сотрудников, пользуются всеми правами и несут все обязанности по этим должностям, сохраняя при этом свои штатные должности.

20. Если лицо пользуется отпуском вне постоянного места службы, то на проезд его от места службы к избранному им месту жительства и обратно прибавляется поверстный срок, согласно особых расписаний, объявляемых в приказах Начальника Главного Управления Местами Заключение ССР Грузии.

21. Право предоставления отпуска работникам мест заключения принадлежит соответствующим начальникам мест заключения, а в отношении самих Начальников мест заключения и их помощников — Главному Управлению Местами Заключение ССР Грузии.

22. По объявлении работников мест заключения мобилизованными, все лица, пользующиеся очередными и внеочередными отпусками, обязаны немедленно явиться к месту службы.

ГЛАВА IV.

Отстранения от должности и увольнения со службы.

23. Отстранением от должности называется воспрещение исполнять обязанности по занимаемой должности.

24. Отстранение от должности производится или по постановлению следственных властей, согласно ст. 142 Уголовно-Процессуального Кодекса ССР Грузии, или по распоря-

გამოაცხადებს საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის საპარტიზო ადგილების მთავარი სამმართველოს უფროსი.

21. საპარტიზო ადგილის მომუშავე-სათვის შევებულების მიცემის უფლება აქვს საპარტიზო ადგილის სათანადო უფროსს, ხოლო თვით უფროსისა და მისი თანაშემწისათვის შევებულების მიცემის უფლება ეკუთვნის საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის საპარტიზო ადგილების მთავარ სამმართველოს.

22. უკეთეს საპარტიზო ადგილის მომუშავენი გამოცხადებულ იქნებიან მობილიზაციის წესით გაჭეუვულად—ყველა მოსამახზურე, ვინც მორიგ ან ორჯერე შევებუებაშია, ვალდებულია დაუყოვნებლივ გამოცხადდეს სამახზურის ადგილას.

თ ა 3 0 IV.

თანამდებობიდან გადაყენება და სამსახურიდან დათხოვნა.

23. თანამშრომლის თანამდებობიდან გადაყენება ნიშნავს თანამდებობის მოვალეობის აღსრულების აკრძალვას.

24. თანამდებობიდან გადაყენება მოხდება ან საგამომძიებლო ხელისუფლების დადგენილებით, საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის სისხლ. სამ. საპროცესო კოდექსის 142 მუხლის თანახმად, ან იმ უფროსის განკარგულებით, რომელმაც იგი თანამდებობაზე დანიშნა, და აგრეთვე სამისოდ უფლებამოსილი თანამდებობის პირის განკარგულებით.

25. განსაკუთრებულ შემთხვევებში, როცა დაყოვნება შეუძლებელია, საპარტიზო ადგილის უფროსი თავისი უფლებით გადააყენებს თუნდაც შემდგომი ინსტანციის მიერ დანიშნულ ხელკვეითს, ხოლო დაუყოვნებლივ აცხობებს ამ ინსტანციის გადაყენების ძიზეს.

26. თანამდებობიდან გადაყენების თვითეულ შემთხვევაში, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა გადაყენება საგამომძიებლო ორგანოს მოთხოვით მოხდება (ს. ს. ს. რ. სისხლ. სამ. საპროცესო კოდექსის 142 მუხ.), ის უფროსი, რომლის განკარგულებითაც დანიშნულ იქნა გადაყენებული პირი, დაუყოვნებლივ გასცემს განკარგულებას მოკლევადის მოსაიდნად ს. ს. ს. რ. სისხლ. სამ. საპროცესო კოდექსის 97 მუხლის მე-3 პუნქტის წესისამებრ.

27. უკეთეს მოკვლევა ცხადყოფს, რომ

жению Начальника, властью которого отстраненный был назначен на должность, а также распоряжением правомочных на то других должностных лиц.

25. В исключительных, нетерпящих отлагательства, случаях Начальники мест заключения отстраняют свою властью подчиненного, хотя бы и назначаемого высшей инстанцией, немедленно известия таковую о причинах, вызвавших отстранение.

26. В каждом случае отстранения от должности, за исключением случаев отстранения по требованию следственных властей (ст. 142 Уголовно-Процессуального Кодекса ССР Грузии), начальник, распоряжением которого отстраненный от должности был назначен на должность, немедленно делает распоряжение о производстве дознания в порядке ст. 97 п. 3 Уголовно-Процессуального Кодекса ССР Грузии.

27. Если дознанием выяснится основательность отстранения от должности, то отстраненный может быть уволен с соблюдением требования ст.ст. 30—34 настоящего постановления. В противном случае он возвращается к исполнению должности.

28. Если отстранение от должности произведено по рассмотрению дела следственной властью, то в случае постановления последней о ненужности отстранения, отстраненный должен быть возвращен к исполнению должности.

29. Начальник, отстранивший подчиненного от должности без уважительных причин, подлежит ответственности в дисциплинарном или судебном (по ст.ст. 108 и 1 ч. 109 УК) порядке.

30. Увольнение со службы производится:

а) по собственному желанию работника и

б) независимо от его желания.

31. По собственному желанию работники мест заключения, не выслужившие обязательного срока, могут быть уволены по их ходатайству распоряжением Начальника, которым они назначены, в случаях болезни,

თანამდებობიდან გადაყენება საფუძველიანია, გადაყენებული პირი შეიძლება დათხოვნილ იქნეს სამსახურიდან ამა დებულების 30—34 მუხლ. მოთხოვნათა დაცვიტ. წინააღმდეგ შემხვევაში გადაყენებული პირი უნდა დაუბრუნდეს თანამდებობის აღსრულებას.

28. როცა თანამდებობიდან გადაყენება მოხდება საგამომძიებლო ხელისუფლების მიერ საქმის განხილვამდე. უკეთეს უკანასკნელი დაადგენს, რომ გადაყენება საჭირო არ არის, გადაყენებული პირი დაბრუნებულ უნდა იქნეს თანამდებობაზე.

29. ის უფროსი, რომელიც ხელქვეითს არა პატრესადები მიზნით გადააყენებს, მიიღება პასუხისკებაში სადისც პლინო და სას მართლო წესით (სისხლ. სამ. კოდექსი 108 მუხ. და 109 მუხ. 1-ნაწ. თანახმად).

30. სამსახურიდან დათხოვნა მოხდება:

- ა) მომუშავეს პირადი სუვილიდან და
- ბ) მისი სუვილის მიუხედავად.

31. საპატიმრო ადგილის მომუშავეს დათხოვნა მისი სუვილის თანხმად, სამსახურის საგანგებულ ვადის გათავებაზე, შეიძლება მოხდეს მომუშავეს შუამდგომლობით იმ უფროსის განკარგულებით, რომელმაც იგი დაინიშნა—ავადმყოფობისა, ოჯახური მდგომარეობისა და სხვა პატრესადები მიზნის გამო.

შენიშვნა. იმ შემთხვევაში, როცა მომუშავე წარადგინებს ექიმთა საკონტროლო კომისიის მოწმობას ისეთი ავადმყოფობის შესახებ, რაც საპატიმრო ადგილში სამსახურს ხელს უშლის, ადმინისტრაციას არა აქვს უფლება არ დააკმაყოფილოს ავადმყოფი მომუშავეს შუამდგომლობა სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ.

32. ის მომუშავე, რომელსაც სურს ხელწერილში აღნიშნული ვადის გათავების შემდეგ სამსახურს თავი დაანებოს, ვალდებულია ადმინისტრაცია გააფრთხილოს ერთი თვით ადრე სავალდებულო ვადის გათავებამდე.

უკეთეს ხელწერილში აღნიშნული ვადის გათავების დროს დათხოვნილი პირის მოადგილე ვერ მოინახება, დათხოვნილი შეიძლება დაკავებულ იქნეს საჩახურში, ხოლო არა უმეტეს ორი კვირისა ვადის გათავების შედეგად.

შენიშვნა. სამსახურიდან მიმავალი პირი, უკეთეს იგი თავის

по семейным обстоятельствам и иным уважительным причинам.

Примечание. В случае предствления работником удостоверения врачебно-контрольной комиссии о болезни, препятствующей дальнейшему несению службы в местах заключения, администрация не имеет права отказать в его ходатайстве об увольнении.

32. Работники мест заключения, желающие оставить службу по окончании срока подписки, должны предупредить об этом не позже, как за месяц до истечения обязательного срока.

В случае отсутствия заместителя к моменту окончания срока подписки, увольняющийся может быть задержан на службе по месту заключения, но не более двух недель по истечении срока.

Примечание. Если увольняющийся не предупредил своевременно о своем желании оставить службу по месту заключения, он может быть задержан до подыскания заместителя, но на срок не более одного месяца.

33. Увольнения работников мест заключения со службы независимо от их желания производится с последующим уведомлением соответствующего профоргана (Профуполномоченного) и с соблюдением условий, указанных в примечании 2 и 3 ст. 47 Кодекса Законов о Труде:

а) в случаях, предусмотренных ст. 47 Кодекса законов о Труде;

б) в аттестационном порядке, в соответствии с инструкцией, предусмотренной ст. 3 настоящего Устава;

в) по неспособности нести службу, согласно постановления на то врачебной комиссии;

г) в дисциплинарном порядке, в соответствии с главой V-ой настоящего Положения.

Примечание. Работники мест заключения при увольнении в случаях, указанных в п.п. „в“ и „г“ ст. 47 Кодекса Законов о Труде, а также в п.п. „б“ и „г“ настоящей статьи, увольняются

საქართველოს
საბჭოთაო რევოლუციური
პარტია

დროზე არ გამოცხადდეს ადმინისტრაციას სამსახურიდან წასვლის სურვილს, შეიძლება დაკავებულ იქნეს სამსახურში, ვიდრე მოადგილე მოინახებოდეს, ხოლო არა უმეტეს ერთი თვისა.

33. საპატიმრო ადგილის მომუშავე შეიძლება დათხოვნილ იქნეს სამსახურიდან მისი სურვილის წინააღმდეგ, რაც შეუძლებელია ეცნობოს სათანადო პროფორგანიზაციას (პროფკავშირის რწმუნებულს) შრომის კანონთა კოდექსის 47 მუხლით მე-2 და მე-3 შენიშვნაში აღნიშნული პირობებით:

ა) შრომის კანონთა კოდექსის 47 მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებში;

ბ) საატესტაციო წესით, ამა დებულების მე-3 მუხლში გათვალისწინებულ ინსტრუქციის მიხედვით;

გ) სამსახურის შესრულების უუნარობის გამო ექიმთა კომისიის დადგენილების თანახმად;

დ) დისციპლინარული წესით, ამა დებულების მე-V თავის მიხედვით.

შენიშვნა. საპატიმრო ადგილის მომუშავეს დათხოვნა იმ შემთხვევაში, რაც გათვალისწინებულია შრომის კანონთა კოდექსის 47 მუხ „გ“ და „დ“ პუნქტებში და აგრეთვე ამა მუხლის „ბ“, „გ“ და „დ“ პუნქტებში, მოხდება სათანადო უფროსის განკარგულებით, რაც შეძლომ უნდა ეცნობოს სათანადო პროფორგანიზაციას. ყველა დანარჩენ შემთხვევაში მომუშავეს დათხოვნა მოხდება შრომის კანონთა კოდექსის 161 მუხლის „გ“ პუნქტის წესისამებრ.

34. ის უფროსი, რომელიც ხელაქვეყნებს სამსახურიდან უსაფუძვლოდ დაითხოვს, მიიციემა პასუხისგებაში დისციპლინარული ან სასამართლოს წესით (სისხ. სამ. კოდ. 108 და 109 მუხლ. 1 ნაწ.).

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე.**

საქართველოს ს.ო.ც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **შ. ელიავა.**

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ს. თოდრაია.**

1926 წლის მარტის 10.
ტფილისი—სასახლე.

распоряжением соответствующих начальников с последующим уведомлением Профорганизаций. Во всех остальных случаях они увольняются с соблюдением п. „в“ ст. 161 Ксдекса Законов о Труде.

34. Начальник, уволивший со службы подчиненного без законных к тому оснований, подлежащий ответственности в дисциплинарном или судебном (по ст.ст. 108 и 1 ч. 109 УБ) порядке.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **Ф. Махарадзе.**

Председатель Совета Народ. Комис. Соц. Сов. Респ. Грузии **Ш. Элиава.**

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **С. Тодрия.**

1926 г. марта 10.
Тифлис—Дворец.

21. დადგენილება № 21

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი-სა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

საპატიმრო ადგილების სადისციპლინო წესდების დამკვიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენენ:

დამკვიცებულ იქნეს შემდეგი „სადისციპლინო წესდება საპატიმრო ადგილებისა.“

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრაია.

1926 წლის მარტის 10.
ტფილისი—სასახლე.

სადისციპლინო წესდება საპატიმრო ადგილებისა.

თ ა ვ ი I.

წოგადი დებულება.

1. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ყველა ის მოქალაქე, რომელიც იკისრებს შრომა-გასწორების დარგში მუშაობას, ვალდებულია შეიგნოს ამ საქმის სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა, ღირსეულად ატაროს შრომა-გასწორების დარგში მომუშავის სახელი და მტკიცედ და ურყევად დაიცვას სამსახურის რევოლუციონური დისციპლინა.

2. სამსახურის რევოლუციონური დისციპლინა არის სისწორით ასრულება, ქვემოაღნიშნულ საფუძველზე, საპატიმრო ადგილებისათვის კანონითა და წესდებით დამყარებული სამსახურის წესებისა და მოსამსახურეთა საყოფაქცეო მოვალებებისა—სახელდობრ:

21. Постаковление № 21

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии

Об утверждении „дисциплинарного устава с ужбы работников мест заключения Соц. Сов. Респ. Грузии“.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии постановляют:

Утвердить нижеследующий дисциплинарный устав службы работников мест заключения Соц. Сов. Респ. Грузии.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 10.
Тифлис—Дворец.

ДИСЦИПЛИНАРНЫЙ УСТАВ

Мест заключения Соц. Сов. Респ. Грузии.

Глава I.

Положение общее.

1. Каждый гражданин ССРГ, принявший на себя звание работника по исполнительному трудовому делу, вообще, тем самым обязуется сознавать государственное значение этого дела, с честью носить это звание и строго и неуклонно соблюдать революционную служебную дисциплину.

2. Революционная служебная дисциплина есть точное соблюдение установленных в местах заключения законами и уставами правил службы и обязанностей, поведения служащих на основах:

- а) уважения всех законов ССРГ;
- б) беззаветной преданности Социалистическому Отечеству и Совет-

საქართველოს
კანონმდებელი
სამსახურებისა

ა) საქართველოს ს. ს. რ. ყველა კანონი აღმნიშვნელი პატივით მოპყრობა;

ბ) თავდადებული ერთგულება სოციალისტური სამშობლოსა, საბჭოთა წესწყობილებისა და დადებული აღთქმისადმი;

გ) იმის შეგნება, რომ პირადი ნებისყოფა უნდა ემორჩილებოდეს კანონსა და უფროსის ბრძანებას;

დ) მოსამსახურეთა შორის ერთმანეთისადმი პატივისცემა, მკიდრო კავშირი და ამხანაგური დამოკიდებულება;

ე) თავის თა სა და სხვაში ისეთი თვისებისა და უნარის აღზრდა-განვითარება, რაც საჭიროა მოვალეობის უნაკლოდ და დამოუკიდებლად შესრულებისათვის.

3) საპატიმრო ადგილის ყველა მოსამსახურეს სამსახურებრივი დისციპლინა ავალეებს:

ა) დაიცვას კანონის ყველა მოთხოვნა; ბ) სისწორით შესრულოს უფროსის მიერ სამსახურის გამო გაკცემული ბრძანება; გ) კეთილსინდისიერად და შეგნებით ასრულოს სამსახურის მოვალეობა; დ) არ დასტოვოს ხელქვეითის მცირე დანაშაული ისე, რომ საჭირო ზე ავლენის ღონისძიება არ იხმაროს; ე) განავითაროს თავის თავსა და სხვაში მხედრული სული და რევოლუციონური ღირსება.

4. მხედრული სული ნიშნავს: სიმამაცე-გამბედაობას იმ ზომამდე, რომ საფრთხე არად ჩასთვალოს, თავგანწირულკებას, თავის თავისა და თავის ძალის რწმენას, საჭირო წამს თოსნობის განიჭენას, გამძლეობას და შრომისა და გაჭირვების უყოყმანოდ გადატანას ყოველგვარ გარემოებაში.

5. რევოლუციონური ღირსება არის შეგნება საპატიმრო ადგილის იმ მომუშავეს პირადი ღირსებისა, რომელიც სინიღისით ასრულებს თავის მოვალეობას. იგი მოსამსახურეს ავალეებს: ღირსეულად მოიქცეს როგორც სამსახურში, ისე სამსახურის გარეშე; ყოველნაირად ხელი შეუწყოს პატიმრებისათვის შრომა-გასწორების ზეგავლენის ღონისძიებათა შეფარდებას; წინააღმდეგობა გაუწიოს პატიმართა გაქცევას და არ დაუშვას მათზე სუსტი მეთვალყურეობა, იყოს პატიოსანი და უანგარო; ზრდილობიანად და წინდახედულად მოეპყრას პატიმარს; კეთილსინდისიერად შეასრულოს დაკისრებული მოვალეობა და ხელმოემკირ-

სკომუ სტროი და данному торжественному обещанию:

в) сознание необходимости подчинения своей воли предписаниям закона и приказаниям Начальников;

г) взаимного уважения, сплоченности и товарищества всех служащих;

д) воспитания в себе и других качеств и способностей, необходимых для безупречного и самостоятельного выполнения своего долга.

3. Служебная дисциплина обязывает: а) соблюдать все требования закона; б) точно исполнять приказания по службе Начальников; в) добросовестно и сознательно исполнять обязанности службы; г) не оставлять проступков подчиненных без воздействия и д) развивать и поддерживать в себе и других воинский дух и революционную честь.

4. Воинский дух выражается в мужестве и храбости до пренебрежения опасностью, самоотверженности, вере в себя и в свои силы, проявления в нужную минуту инициативы, выносливости и безропотном перенесении трудов и лишений при всяких обстоятельствах.

5. Революционная честь есть сознание собственного достоинства работника места заключения, исполняющего по совести свой долг; она обязывает служащего вести себя достойным образом как на службе, так и вне ее; всячески содействовать применению к заключенным мер исправительно-трудового воздействия; быть честным и безкорыстным; в обращении с гражданами быть вежливым и предупредительным и вообще с полной добросовестностью исполнять свои служебные обязанности и бережливо относиться к государственному имуществу, как народному достоянию.

Глава II.

Права и обязанности начальников и их подчиненных.

6. Все служащие по Местам Заключения при исполнении служебных обязанностей могут быть одни в отно-

ნედ მოეკიდოს სახელმწიფო ქონებას, როგორც სახალხო ავლა-დიდებას.

თ ა ვ ი II.

უფროსთა და ხელქვეითთა უფლება-მოვალეობანი.

6. საპატიმრო ადგილების მოსამსახურენი სამსახურის მოვალეობის აღსრულების დროს შეიძლება ერთნი უფროსნი იყვნენ, ხოლო მეორენი—მათი ხელქვეითნი.

7. საპატიმრო ადგილის ის თანამშრომელი, რომელიც კანონის ან განკარგულების ძალით მუდმივად ან დროებით ხელმძღვანელობს სხვა მოსამსახურეთა მოქმედებას და კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში პასუხისმგებელია მათი მოქმედებისათვის, არის ამ მოსამსახურეთა უფროსი, ხოლო ეს მოსამსახურენი—მისი ხელქვეითნი.

8. უფროსი ვალდებულია თავისი ყოფაქცევით და სამსახურით მაგალითი უჩვენოს ხელქვეითს, გონივრულად და მტკიცედ მოსთხოვოს მას მოვალეობის შესრულება და იმავე დროს სამართლიანად, დამშვიდებით, თანასწორად და ზრდილობიანად მოეპყრას ყველას და არ იყოს მკუთარებელი; მან ზედმიწევნით უნდა იცოდეს, ვინ როგორია ხელქვეითთა შო-ის; ყოველი ძალდონით ხელი უნდა შეუწყოს მათ რჩევა-დარიგებით და მტკიცედ დაიცვას მათი სამოქალაქო და სამსახურებრივი უფლება; ყოველი თავისი მოქმედებით უფროსმა უნდა შთაავნოს ხელქვეითს შეურყეველი ერთგულობა და თავდადება ს. ს. ს. რესპუბლიკისათვის.

9. უფროსს უფლება აქვს უბრძანოს ხელქვეითს, წაახალისოს იგი და დააღოს მას სასჯელი მცირე დანაშაულისათვის.

თ ა ვ ი III.

უფროსის ბრძანება

10. უფროსის ბრძანება უნდა იყოს სწორი, გარკვეული და, შეკლებისდაგვარად, მოკლე. განკარგულების გაცემისთანავე უფროსი გამოჰკითხავს ხელქვეითს, რათა გაიგოს—შეიგნო მან ბრძანების შინაარსი თუ არა.

11. უფროსს შეუძლიან მისცეს ხელქვეითს მხოლოდ სამსახურებრივი ხასიათის ბრძანება, ე. ი. ისეთი ბრძანება,

შენი других начальниками и подчиненными.

7. Служащий места заключения, который по закону или распоряжению постоянно или временно руководит деятельностью других служащих и несет за них в определенных законом случаях ответственность—есть Начальник, а они его подчиненные.

8. Начальник обязан служить примером для подчиненных как своим поведением, так и службой, быть разумно требовательным и настойчивым, но в то же время справедливым, доступным, ровным, спокойным и вежливым в обращении, изучать каждого из подчиненных, всеми мерами содействовать удовлетворению их нужд, помогать им советами и указаниями и строго охранять их гражданские и служебные права. Всеми своими действиями Начальник должен внушать подчиненным непоколебимую верность и преданность СССР.

9. Начальник имеет право приказывать подчиненным, принимать меры поощрения подчиненных и взыскания на них за проступки взыскания.

Глава III.

О приказе начальника.

10. Приказ Начальника должен быть точным, ясным и по возможности кратким. Начальник, отдавая приказание, должен путем расспроса подчиненного убедиться в том, что последний усвоил сущность приказа.

11. Начальник может отдавать подчиненным приказы только служебного характера, т. е. относящиеся к установленным в законе и в уставах правам и обязанностям служащих мест заключения.

12. Начальник обязан требовать от подчиненных точного исполнения отданного приказа и всеми дозволенными законом средствами заставить его выполнить.

13. В случаях неисполнения приказа в боевой обстановке или проти-

რაც შეეხება კანონით და წესდებით განსაზღვრულ უფლება-მოვალეობას საპატიმრო ადგილს მოსამართლისას.

12. უფროსი ვალდებულია მოსთხოვოს ხელქვეითს გაცემული ბრძანების სისწორით აღსრულება და კანონით ნებადართული ყოველგვარი საშუალებით აიძულოს იგი ამ ბრძანების შესრულებით.

13. უკეთეს ბრძანება არ იქნება შესრულებული ბრძანების გარემოებაში ან უკეთეს ხელქვეითი სამსახურს მოვალეობის აღსრულების დროს ძალით ან იარაღით წინააღმდეგობას გაუწევს უფროსს ბრძანების შესრულებას, უფროსი ვალდებულია იარაღი იხმაროს და შეასრულებინოს ხელქვეითს გაცემული ბრძანება. იმ შედეგისათვის, რაც აღნიშნულ განსაკუთრებულ ღონისძიებას მოჰქვება, უკეთეს იგი ხმარებულ იქნა ნამდვილი საჭიროებას მიხედვით, უფროსი პასუხს არ აგებს.

14. უფროსი, რომელმაც იარაღს მიმართა, მოვალეა დაუყოვნებლივ ან პირველ შექლებისთანავე მოხსნოს ეს თავს პირდაპირ უფროსს, ხოლო უკანასკნელი, მიუხედავად იმისა, თუ რა შედეგი მოჰქვია ისეთ უკიდურეს ღონისძიებას, მოაიდენს განკარგულებას ამ შემთხვევის გამოსაკვლევად.

15. ხელქვეითი ვალდებულია დაუყოვნებლივ და სისწორით შეასრულოს უფროსის კანონიერი ბრძანება.

16. უკეთეს ხელქვეითი, რომელმაც ბრძანება მიიღო ერთ-ერთ უფროსსაგან, კვლავ მიიღებს ახალ ბრძანებას სხვა უფროსსაგან, იგი მოვალეა მოახსენოს ამ უკანასკნელს წინადადებული განკარგულება და მოიქცეს ისე, როგორც უბრძანებს უკანასკნელი ბრძანების გამცემი პირი. ის უფროსი, რომელიც შესცვლის ან გააუქმებს უმაღლესი უფროსის ბრძანებას, ვალდებულია ამ ბრძანების შეცვლა და გაუქმება დაუყოვნებლივ მოახსენოს მას.

17. ხელქვეითმა არ უნდა შეასრულოს ისეთი ბრძანება, რაც მისგან მოითხოვს დანაშაულებრივი ქმედობის ჩადენას.

მიიღებს რა ასეთ ბრძანებას, ხელქვეითი არ შეასრულებს მას და ვალდებულია დაუყოვნებლივ მოახსენოს ეს უფროსს ხელქვეითობის წესისამებრ, ან საპროკუროროზი ზედამხედველობის ორგანოს ან და, თუ ესენი არ იქნებიან, უაბ-

водействия со стороны подчиненного силой или оружием выполнения приказа начальника при исполнении служебных обязанностей, последний обязан заставить подчиненного исполнить свое приказание путем применения оружия.

В этих случаях за последствия указанной исключительной меры начальник не подлежит ответственности, если она была применена в пределах действительной надобности.

14. Начальник, прибегнувший в применении оружия, обязан немедленно или при первой возможности, донести об этом своему прямо начальнику, который независим от исхода применения указанной крайней меры, делает распоряжение о производстве по данному случаю расследования.

15. Подчиненный обязан немедленно и точно исполнить законные приказы начальника.

16. Если подчиненному, который получал приказ от одного из своих начальников, будет дано новое приказание другим начальником, то подчиненный обязан доложить последнему о ранее полученном распоряжении и поступать так, как ему прикажет лицо, отдавшее последнее приказание.

Начальник, изменивший или стивнивший приказ высшего начальника, должен немедленно доложить об этом последнему.

17. Подчиненный не должен исполнять приказ, предписывающий ему совершить преступное деяние.

Получив такой приказ, подчиненный, не исполняя его, обязан немедленно доложить о том высшему, в порядке подчиненности, начальнику или органу прокурорского надзора, или, за отсутствием таковых, заявить Председателю или одному из членов ближайшего Исполкома.

За преступное деяние, совершенное во исполнение приказа, подвергаются наказанию, определенному в законе, как начальник, отдавший такое приказание, так и подчиненный, его исполнивший.

ლოესი აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარეს ან ერთ-ერთ წევრს.

უფროსის ბრძანებით ჩადენილი დანაშაულისათვის დაისჯება აინაოთ განსაზღვრული სასჯელით როგორც ის უფროსი, რომელმაც ბრძანება გასცა, აგრეთვე ის ხელქვეითი, რომელმაც ეს ბრძანება შეასრულა.

თ ა ვ ი IV.

წამახალისებელი ღონისძიებანი.

18. წამახალისებელი ღონისძიება მიიღება, თანხმად აზრებული წესისა, უფროსს მიერ იმ ხელქვეითის დასაჯილდობლად, რომელმაც თავი გამოიჩინა სამახუროს აღსრულების დროს, ან თავი გამოიჩინა თავისი კარგი ყოფაქცევით, მუყაითობით და სპატიმრო აღვლის სამსახურის ცოდნით.

თ ა ვ ი V.

სადისციპლინო სასჯელი.

19. უფროსს არა აქვს უფლება ხელქვეითის მიერ ჩადენილი მცირე დანაშაული დასჯოს ისე, რომ სათანადო სადისციპლინო სასჯელი არ დაადოს.

20. საპატიმრო ადგილისათვის დამყარებული საწინააღმდეგო მცირე დანაშაულად ჩათვლება საპატიმრო ადგილის მოსამსახურის მიერ კანონით და წესდებით განსაზღვრულ მოვალეობისა და ყოფაქცევის წესების დარღვევა, ან სამსახურიადმი არაკეთილსინდისიერი, უყურადღებო და დაუფარი მოპყობა, რაც თავისთავად არ შეიცავს სისხლის სამართლის წესით დასაჯელი ქმედობის ნიშნებს.

21. საპატიმრო ადგილის თანამშრომელს მცირე დანაშაულისათვის შეიძლება დადოს შემდეგი სასჯელი:

1. შენიშვნა ან გაფრთხილება სიტყვიერად ან ბრძანებაში გამოცხადებით;

2. საყვადური სიტყვიერი, წერილობითი, ან ბრძანებაში გამოცხადებით;

3. ჩამორთმევა ოთხი თვიდან რვა თვემდე სამსახურში დაწინაურებისა და აგრეთვე ჯილდოს და წაჩინების მიღების უფლებიდან;

4. დაპატიმრება 30 დღე და ღამემდე;

5. დაბალ თანამდებობაზე ჩამოყენება.

22. საპატიმრო ადგილის ბრალდულ ხელქვეით მოსამსახურისათვის სადისცი-

Глава IV.

О мерах поощрения.

18. Меры поощрения применяются Начальником для награждения подчиненных, отличившихся при исполнении служебных обязанностей, или за отличное их поведение, усердие и знание службы места заключения, согласно существующих правил.

Глава V.

Дисциплинарное взыскание.

19. Начальник не имеет права оставлять проступка подчиненных без соответствующего взыскания.

20. Проступок против служебной дисциплины, установленный в местах заключения, есть нарушение служащим мест заключения установленных законом и уставами обязанностей, правил поведения или небрежностное, невнимательное и небрежное отношение к службе, не заключающие в себе признаков состава уголовно-наказуемого деяния.

21. На совершивших проступок служащих места заключения могут быть налагаемы следующие взыскания:

1) замечание или предостережение словесное или в приказе;

2) выговор словесный, в предписании или в приказе;

3) лишение права на повышение по службе, а также на получение наград и отличий по службе от 4-х до 8-ми месяцев;

4) арест до 30 суток;

5) смещение на следующую низшую должность.

22. Право налагать дисциплинарные взыскания на провинившихся служащих в управлениях и местах заключения принадлежит:

1) Начальнику Главного Управления местами заключения;

2) Помощнику Начальника Главного Управления местами заключения и инспекторам;

3) Начальникам Исправдомов и изоляторов и их заместителям;

4) Начальникам уездных домов заключения;

პლინო სასჯელის დადების უფლება აქვს შემდეგ უფროსებს:

1. საპატიმრო ადგილების მთავარი სამმართველოს უფროსს;

2. საპატიმრო ადგილების მთავარი სამმართველოს უფროსის თანაშემწეს და ინსპექტორს;

3. გამასწორებელი სახლის და იზოლატორის უფროსსა და მის მოადგილეს;

4. მაზრის საპატიმრო სახლის უფროსს;

5. საპატიმრო ადგილის უფროსის უმცროს თანაშემწეს;

6. უფროს ზედამხედველს და

7. განყოფილების ზედამხედველს.

23. შემოჩამოთვლილ უფროსებს უფლება აქვთ:

1. უფროს ზედამხედველს და განყოფილების ზედამხედველს—მისცეს ხელკვეითს სიტყვიერი შენიშვნა ან გაფრთხილება;

2. საპატიმრო ადგილის უფროსის უმცროს თანაშემწეს—განუცხადოს სიტყვიერი საყვედური და დაპატიმროს იგი სამ დღე და ღამემდეგ;

3. მაზრის საპატიმრო სახლის უფროსს—დაპატიმროს 5 დღე და ღამემდეგ, ჩამართვას სამსახურში დაწინაურებისა და ჯილდოს მიღების უფლება, აგრეთვე ჩამოაყენოს დაბალ წთანამდებობაზე;

4. ცენტრალური საპატიმრო ადგილის უფროსს და მის მოადგილეს დაპატიმროს 14 დღე და ღამემდეგ;

5. საპატიმრო ადგილის ინსპექტორს—დაპატიმროს 20 დღე და ღამემდეგ;

6. საპატიმრო ადგილის განყოფილების უფროსს და მის მოადგილეს—დაპატიმროს 30 დღე და ღამემდეგ.

24. ზემდგომ უფროსს სასჯელის დადების სფეროში აქვს ყველა ის უფლება, რაც აქვს ქვე მდგომ უფროსს.

25. საღისეობრივი სასჯელის დამდებმა უფროსმა სასჯელის გავრისა და ზომის განსაზღვრის დროს მხედველობაში უნდა მიიღოს ხელკვეითის დანაშაულის ხასიათი, პირობები, რომელშიაც ჩადენილია იგი, სამსახურის ხანგძლივობა, დამნაშავის წინანდელი ყოფი-ქცევა, მისი განათლება და საერთო განვითარება და ჯანმრთელობის მდგომარეობა—განსაკუთრებით დანაშაულის ჩადენის დროს.

შენიშვნა. უკეთეს საპატიმრო ადგილის თანამშრომელი სამსახურ-

5) Младшим помощникам начальников мест заключения;

6) Старшему Надзирателю и

7) Отделенному Надзирателю.

23. Указанные выше начальники имеют власть:

1) Старший и отделенные надзиратели—делать словесные замечания и предостережения;

2) младшие помощники начальников мест заключений—делать словесный выговор и налагать арест до 3-х суток;

3) Начальники уездных домов заключения—налагать арест до 5 суток, лишать права на повышение по службе, на получение наград, а также смещать на нижнюю должность;

4) Начальники центральных мест заключения и их заместители—налагать арест до 14 суток;

5) Инспектора мест заключений—налагать арест до 20 суток;

6) Начальник Отдела местами заключения и его заместитель—налагать арест до 30 суток.

24. Высшие начальники по наложению взыскания пользуются правами, принадлежащими нижним начальникам.

25. Начальник, налагающий взыскание, при определении рода и размера его, должен сообразоваться со степенью вины подчиненных, с обстоятельствами, при которых был совершен проступок, продолжительность их службы, предшествовавшим поведением, со степенью их обученности и общего развития, а также состоянием здоровья, в особенности во время совершения проступка.

Примечание. За нахождение в состоянии опьянения в публичном месте, не при исполнении служебных обязанностей, служащие места заключения подвергаются в порядке дисциплинарного устава или аресту на срок от 14—30 суток, или смещению на нижнюю должность; за нахождение же в состоянии опьянения при исполнении служебных обязанностей они подлежат ответственности по 112 ст. Уголовного Кодекса.

რისაგან თავისუფალ დროს მივრავ-
ლი გამოცხადდება სადმე საჯარო
ადგილას, იგი საინციპოლინო წეს-
დების ძალით დაისჯება ან დაპა-
ტიმრებით 14 დღე და ამიდან
30-მდე, ან დაბ-ლ თანამდებობაზე
ჩამოყენებით; ხოლო სამსახურის
ასრულების დროს სიმთვრალისა-
თვის ის დაისჯება სისხლის სამარ-
თლის კოდექსის 112 მუხლში გა-
თვალისწინებული სასჯელით.

26. დაბალ თანამდებობაზე ჩამოყენე-
ბა უნდა მოხდეს წინასწარი გამოკვლე-
ვის შემდეგ.

27. ერთ და იმავე მცირე დანაშაუ-
ლისათვის უფროსს შეუძლიან დაადოს
დამნაშავეს მხოლოდ ერთი სასჯელი.

28. უკეთეს უფროსი სცნობს, რომ
მისთვის მინიჭებული ხელისუფლება ამა
თუ იმ ხელქვეითზე დისციპლინარული
სასჯელის დასადებად საკმარისი არ
არის, იგი უშამდგომლობას აღძრავს
ხელქვეითობისამებრ იმ სასჯელის და-
დების შესახებ, რომელიც შეესაბამება
მცირე დანაშაულის ხასიათს.

29. უმაღლესი საფეხურის უფროსს
უფლება არა აქვს გააუქმოს დაბალი სა-
ფეხურის უფროსის მიერ დადებული
სასჯელი; ხოლო როცა სასჯელი შეც-
დომით იქნება დადებული, იგი შეიძლე-
ბა გაუქმებულ იქნეს უმაღლესი საფე-
ხურის უფროსის მიერ, ხელქვეითის
საჩივრით ან იმ უფროსის წარდაგნით,
რომელმაც შეცდომით დაადო სასჯელი.

30. დამნაშავე ხელქვეითისათვის სამ-
სახურში დაწინაურებისა და ჯილდოს
და წარჩინების უფლების ჩამორთმევის
ვალა, კარგი ყოფა-ქცევისა და სამსახურ-
ში თავის გამოჩენის გამო შეიძლება
შემცირდეს ან და სრულიად გაუქმდეს.
ასეთი სასჯელისათვის შემცირების
ან სრულიად პატიების უფლება აქვს
ხელქვეითობისამებრ ზემდგომ უფროსს
იმ უფროსის წარდაგნით, რომელმაც
სასჯელი დაადო.

31. ყოველი მცირე დანაშაულის ჩა-
დენა და დამნაშავე ხელქვეითისათვის
სასჯელის დადება უნდა გამოცხადდეს
ბრძანებაში, გარდა სიტყვიერი შენიშე-
ვნისა და საყვედურისა, და შეტანილ უნ-
და იქნეს სასჯელთა ჟურნალში, სადაც
აღინიშნება: დანაშაულის სახე, დადე-
ბული სასჯელის გვარი და ზომა, სას-
ჯელის გადაწყვეტისა და მისი აღსრუ-
ლების დრო.

26. Смещению на следующую выс-
шую должность обязательно должно
предшествовать расследование.

27. За один и тот же проступок
начальник может налагать на провин-
нившегося только одно взыскание.

28. Если начальник признает пред-
ставленную ему власть по наложению
взыскания на того или иного подчи-
ненного недостаточной, то входит с
представлением по команде о нало-
жении взыскания, соответственно ха-
рактеру проступка.

29. Начальники высших степеней
не имеют власти отменить взысканий,
наложенных начальниками низших
степеней, но взыскание, наложенное
ошибочно, может быть отменено выс-
шим начальником, по жалобе подчи-
ненного или по представлению на-
чальника, наложившего ошибочное
взыскание.

30. Лишение провиннившегося под-
чиненного права на повышение по
службе, а также на получение наград
и отличий может быть сокращено на
срок и даже вовсе отменено в слу-
чае отлучного поведения подвергше-
гося взысканию или совершения им
подвига.

Право сокращения срока этого взы-
скания или его отмены принадлежит
высшему по команде Начальнику по
представлению Начальника наложив-
шего взыскание.

31. О всех совершенных проступ-
ках и наложенных на провиннившихся
подчиненных взысканиях объявляется
в приказе, за исключением словес-
ных замечаний и выговоров, и занос-
ится в журнал взысканий с обозна-
чением: вида проступка, рода и раз-
мера взыскания, времени его нало-
жения и исполнения.

32. Взыскание, назначенное про-
виннившемуся подчиненному, приво-
дится в исполнение немедленно, если
не встретится к тому препятствий.

33. Взыскание за давностью не при-
меняется:

а) когда совершенный проступок
или подчиненный, совершивший его,
не были обнаружены в течении 3-х
месяцев со дня совершения проступ-
ков;

საქართველოს
სამხრეთ-აღმოსავლეთი
საბჭოთა რესპუბლიკის

32. სასჯელი, რაც დამნაშავეს დაედება, მოყვანილ უნდა იქნეს სისრულეში დაყოვნებლები, უკეთუ ამისათვის რაიმე დაბრკოლება არ არსებობს.

33. ხანდაზმულობის გასვლის გამო სასჯელი არ დაედება იმ შემთხვევაში: ა) უკეთუ ჩადნილი მცირე დანაშაული ან მისი ჩამდენი ხელკვეითი არ იქნება აღმოჩენილი სამი თვის განმავლობაში დღიდან დანაშაულის ჩადენისა; ბ) უკეთუ დადებული სასჯელი არ იქნება სისრულეში მოყვანილი სამი თვის განმავლობაში დღიდან სასჯელის დადების ბრძანებაში გამოცხადებისა.

თ ა ვ ი VI.

ს ა ჩ ი ვ ა რ ა.

34. საპატიმრო ადგილის თანამშრომელს შეუძლიან განასაჩივროს მის მიმართ უკანონო და უსამართლო მოქმედება ან განკარგულება უფროსისა. სხვის მიავიგრა და საჩივრის განცხადება აკრძალულია.

35. არ შეიძლება აღძრულ იქნეს საჩივარი სასჯელის სიმკაცრეზე, უკეთუ უფროსი, რომელმაც სასჯელი დაადო, არ გადასცილდა მისთვის კანონით მინიჭებულ ხელისუფლების საზღვარს.

36. საჩივარი შეტანილ უნდა იქნეს უშუალოდ იმ უფროსთან, რომელსაც ექვემდებარება ის უფროსი, რომლის მოქმედებაზედაც საჩივარია შეტანილი, თანაც ეს უნდა მოხსენდეს ხელკვეითობისამებრ.

37. საჩივარი შეიძლება შეტანილ იქნეს ხუთი დღის განმავლობაში იმ დღიდან, როდესაც საპატიმრო ადგილის თანამშრომელი გაიგებს, რომ მისი უფლება დარღვეულია.

უკეთუ საჩივრის შეტანა ხუთი დღის განმავლობაში შეუძლებელი იქნება, ავადმყოფობისა, წარვლინებისა, სასამსახურო განწესებისა ან სხვა მოჩივარისაგან დამოუკიდებელი მიზეზის გამო, საჩივარი შეიძლება შეტანილ იქნეს სამი დღის განმავლობაში დღიდან იმ მიზეზის აცილებისა, რამაც განცხადების თავის დროზე შეტანა დააბრკოლა. უკეთუ საჩივარი აღნიშნულ ვადაზე გვიან იქნა შეტანილი, იგი განსახილველად არ მიიღება.

38. აკრძალულია საჩივრის შეტანა სამოსწავლო მეცადინეობისა, სასამსახუ-

ბ) когда назначенное подчиненному взыскание за совершенный проступок не было приведено в исполнение в течение 3-х месяцев со дня объявления о назначении взыскания в приказе.

Глава VI.

О жалобах.

34. Служащие мест заключения могут заявить жалобы на незаконные и несправедливые по отношению к ним действия или распоряжения начальников. Заявлять жалобы за других воспрещается.

35. Не допускаются жалобы на строгость взыскания, если наложивший взыскание Начальник не вышел за пределы предоставленной ему законом власти.

36. Жалоба подается непосредственно тому начальнику, которому подчинен пачальник, давший повод к жалобе, с одновременным докладом о том по команде.

37. Жалоба может быть принесена не позже пяти дней с того дня, когда служащему места заключения стало известно о нарушении его права. Если жалоба в указанный пятидневный срок не могла быть принесена, вследствие болезни, командировки или служебного наряда или по другим независящим от жалобщика обстоятельствам, то жалоба приносится в течении трех дней по миновании перечисленных обстоятельств, препятствовавших своевременному заявлению. Жалоба, заявленная позднее указанных сроков, не принимается к рассмотрению.

38. Запрещается приносить жалобы во время учебных занятий, служебных нарядов и вообще во время исполнения служебных обязанностей.

39. Жалобы могут быть приносимы словесно или письменно. Письменные жалобы, не подписанные жалобщиками (анонимные) оставляются без рассмотрения.

40. Все жалобы немедленно заносятся в имеющуюся в Управлении или команде книгу жалоб.

41. Начальник, получивший жало-

რო ვანწყებების და, საერთოდ, სამსახურის მოკალოების აღსრულების დროს.

39. საჩივრის შეტანა შეიძლება სიტყვიერად ან წერილობით.

წერილობითი საჩივარი, უკეთეს ის ხელმოწერილი არ იქნება მოჩივარის მიერ (ანონიმური), განუხილველი დარჩება.

40. ყველა საჩივარი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს ჩაწერილი სამმართველოს ან კომანდის საჩივართა დავთარში.

41. უფროსი, მიიღებს რა საჩივარს, ვალდებულია არა უგვიანეს მეორე დღისა შეუდგეს მის განხილვას და გამოაჩვიოს ყველა ის გარემოება, რაც საუფუძვლად უდევს საჩივარს.

საჩივრის გამოკვლევა მისი შინაარსის, გარემოებათა სირთულისა და იმ უფროსის თანამდებობრივი მდგომარეობის მიხედვით, რომელიც საჩივარს მიიღებს, მოხდება ან პირადად უფროსის მიერ ან და, მისი დაუკლებით, მისი ერთგობი ხელქვეითის მიერ; არ შეიძლება საჩივრის გამოკვლევა მიენდოს ის, თ პირს, რომელიც მოჩივარის ხელქვეითია იმ უფროსისა, ვიხედავ შეტანილია საჩივარი.

42. საჩივრის მიმღებმა უფროსმა საჩივრის დღის განმავლობაში დღიდან საჩივრის მიღებისა უნდა გამოიტანოს გადაწყვეტილება, გარდა განსაკუთრებულ რთული შემთხვევისა, რომელიც ხანგრძლივ გამოძიებას მოითხოვს.

43. უკეთესი მოჩივარი ორი კვირის განმავლობაში არ მიიღებს არავითარ პასუხს ან გადაწყვეტილებას თავის საჩივარზე, მას შეუძლიან შეიტანოს საჩივარი შემდეგ უფროსთან ხელქვეითობისამებრ.

44. საჩივარი, რომელიც გამოწვეულია მით, რომ მოჩივარმა არ იცოდა ან არ ესმოდა თავისი უფლება, აგრეთვე მომქმედი კანონები და წესდება ან და უფროსის განკარგულება, უნდა ჩაითვალოს უსაფუძვლოდ; უფროსი, რომელმაც ასეთი საჩივრის შესახებ გადაწყვეტილება გამოიტანა, ვალდებულია განუმატოს მოჩივარს მისა გაუგებრობა ან შეცდომა.

45. უკეთესი მოჩივარი თავის საჩივარში სიტყვიერად ან წერილობით დაასახელებს ისეთ გარემოებას, რაც მისი წინასწარი შეცნობით არ მოხდარა, ან აღძრავს ბრალდებას უფროსის ისეთი მოქმედების გამო, რაც მოჩივარის წინასწარი შეცნობით, უფროსს არ ჩაუდენია, ასეთი საჩივარი ჩაითვლება ტყუილ საჩივრად.

ბუ, обязан не позднее следующего дня приступить к ее рассмотрению, расследованию обстоятельств, давших для нее повод. Расследование по жалобе в зависимости от ее содержания, сложности обстоятельств и служебного положения начальника, получившего жалобу, производится или лично им, или по его поручению одним из его подчиненных, при чем не может быть назначаемо для расследования лицо, подчиненное жалобщику, а равно и подчиненное тому начальнику, на которого принесена жалоба.

42. Начальник, получивший жалобу, должен дать по ней решение, кроме случаев особенно сложных, требующих продолжительного расследования, не позднее трех дней со дня получения жалобы.

43. Если принесший жалобу не получит в течение двух недель никакого уведомления или решения по жалобе, то он может подать жалобу следующему в порядке подчиненности начальнику.

44. Жалобы, имеющие своей причиной незнание или непонимание жалобщиком своих прав, действующих законов или уставов, или распоряжений начальника, объявляются неосновательными, и начальник, составивший решение по такой жалобе, обязан разъяснить жалобщику его заблуждение или ошибку.

45. Жалоба, в которой жалобщик словесно или письменно указал на обстоятельства, заведомо для него не имевшие места, или заявил обвинения против начальника в действиях, заведомо для него, жалобщика, в действительности не совершенных, признается ложною.

За такую жалобу виновный подвергается ответственности по ст.ст. 182 и 184 Уголовного Кодекса.

46. Если жалоба признана основательной, то начальник признавший ее таковой, обязан немедленно сделать соответствующее распоряжение о восстановлении нарушенных прав жалобщика; если же означенное распоряжение выходит из пределов предоставленной ему власти, просит

ასეთი საჩივრისათვის დამნაშავე პასუხისმგებლობაში იქნება მიცემული სისხლის სამართლის კოდექსის 182 და 184 მუხ. მიხედვით.

46. უკეთუ უფროსი სცნობს, რომ საჩივარი საფუძვლიანია, იგი ვალდებულია დაუყოვნებლივ მოახდინოს სათანადო განკარგულება დარღვეული უფლების აღსადგენად. უკეთუ ასეთი განკარგულების მოხდენა მისი კომპეტენციის ფარგლებს სცილდება, იგი ვალდებულია სთხოვოს საამისო განკარგულება სათანადო ზემდგომ უფროსს.

47. უფროსის მიერ დადებული სასჯელის განსაჩივრება არ შეაჩივრებს სასჯელის სისრულეში მოყვანას.

48. უკეთუ საჩივრის გამომწვევი გარემოების გამოკვლევით დადასტურდა საჩივრის საფუძვლიანობა, უფროსი, რომელზედაც შეტანილია საჩივარი, დაისჯება დისციპლინარული წესით ან და სისხლის სამართლის კოდექსის 108 მუხლში გათვალისწინებული სასჯელით, უკეთუ მისი მოქმედება არ შეეცავს უფრო მძიმე რამ ქმედობის ნიშნებს; ხოლო უკეთუ ამისთანა ნიშნებს შეიცავს, აღნიშნული უფროსი პასუხს აგებს სისხლის სამართლის კოდექსის სათანადო მუხლის მიხედვით.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრა.

1926 წ. მარტის 10.
ტფილისი — სასახლე.

22. დადგენილება № 22

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდ. 210 და 212 მუხლების შევსების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმას-

ნაღველიაზე ოთმ რასპორიჟენია სოფრფსუოჟოჟო ვისფერო ნაჩალნიკი.

47. ჯალობა ნალოჟენოე ნაჩალნიკომ ვისკანიე ნე ოსტანავლივაეტ პრევედიე ნოსლედიე ვი სოფრფენიე.

48. ესლი პო რასლედეანიე ობსოჟელსფვ, ვისვავიში ჯალობე, ონა ოკაჟელსე ოსნოვალელნიე, თო ნაჩალნიკი, ნა კოეგო პოდანა ჯალობა, პოდვერჟელსე ილი დისციპლინარნოე ვისკანიუ, ილი ჯე ოფფვფსფენიოსი პო სფ. 108 უგოლნოე კოდექსე, ესლი ვეგო დეისფვიე ნე ჯაკლუჩელსე პრისვაკოე ბოლესე ჯიჟელოე დეიანიე; პრე ნაჩილი ჯე რაკოვოე, ნაჩალნიკი პოდვერჟელსე ნაკაზანიუ პო სოფრფსფოჟოჟოე სფარფე უგოლნოე კოდექსე.

პრედეალელ ვსეგრუზინსკოე ცენტრალნოე ისოფრფენიელნოე კომიფეფ სოფრფოვ ფ. მაჟარადზე.

პრედეალელ სოფრფე ნაროდნოე კომისსაროვ სოც. სოფ. რესპ. გრუზინი შ. ელიავა.

სეკრეფარე ვსეგრუზინსკოე ცენტრალნოე ისოფრფენიელნოე კომიფეფ სოფრფოვ ს. ტოდრია.

1926 გ. მარტა 10.
ტფილსი — დვორეც.

22. Постановления № 22

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии

О дополнении ст.ст 210 и 212 Гражданского Процессуального Кодекса ССРГ.

На основании ст. 2 Постановления второй сессии второго созыва Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета от 10 марта 1924

როლებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წლის მარტის 10-ის თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების მე-2 მუხთანახვად — სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისაროთა საბჭო აღდგენენ:

1. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სამოქ. სამართლის საპროცესო კოდექსის 210 მუხლს დაემატოს პუნქტი „თ“ შემდეგი შინაარსისა:

მუხ. 210, პ. „თ“. მომხმარებელ საზოგადოებებთან და ნათ კავშირებთან ინდივიდუალური სასაქონლო კრედიტის შესახებ დადებულ ხელშეკრულებაზე — უკეთუ გადასახდევინებელია ვადა-ვადაცილებული გადასახდელი.

2. სამოქ. სამართ. საპროც. კოდ. 212 მუხლს დაემატოს მე-2 შენიშვნა შემდეგი შინაარსისა:

მუხლი 212, შენიშვნა მე-2. ამა კოდექსის 210 მუხ. „თ“ პუნქტისამებრ გადახდევინების შესახებ შეტანილ განცხადებასთან ერთად სამომხმარებლო საზოგადოების ან კავშირის გამგეობამ უნდა წარადგინოს: ა) ხელშეკრულების დედანი ან სათანადო დოკუმენტი დავალიანების შესახებ გამგეობის მურ შეიმოწმებულ ასლითურთ, ბ) ამონაწერი მოეკლის საპირადო ანგარიშისა და გ) ასლი გამგეობის დადგენილებისა პრეტენზიის სასამართლოს ბრძახების წესით გადასახდევინებლად გადაცემის შესახებ იმ თანხის აღნიშვნით, რაც მოვალეს უნდა გადახდეს.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე**.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის. საბჭ. თავმჯდომარე **შ. ელიავა**.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ს. თოდრაია**.

1926 წ. მარტის 10.

ტიფლისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-66 №-ში 1926 წ. მარტის 25.

года за № 77, Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют:

1. Статью 210 Гражданского Процессуального Кодекса ССРГ дополнить пунктом „з“ следующего содержания:

Ст. 210, п. „з“. На договорах по индивидуальному товарному кредиту с потребительскими обществами и их союзами, в отношении взыскания просроченных платежей.

2. Статью 212 Гражданского Процессуального Кодекса дополнить примечанием 2 следующего содержания:

Ст. 212, примечание 2. При заявлении о взыскании по пункту „з“ ст. 210 настоящего Кодекса, Управление потребительского общества или союза представляет: а) подлинный договор или соответствующий документ о задолженности с копией, заверенной Правлением, б) выписку из лицевого счета должника и в) копию постановления управления о передаче претензии ко взысканию в порядке судебного приказа с указанием размера суммы, подлежащей взысканию с должника.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **Ф. Махарაдзе**.

Председатель Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии **Ш. Элиава**.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **С. Тодрия**.

1926 г. марта 10.

Тифлис — Аворец.

Распублковано в газ. „Коммунист“ № 66 от 25 марта 1926 г.

23. დადგენილება № 23

23. Постанова № 23

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров С. С. Р. Грузии

იმ ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ, რომლითაც საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის მუშათა და გლეხთა წითელი არმიისა და წითელი ფლოტის სამხედრო მსახურთ და მათ ოჯახებს უნდა შეეფარდოს შეღავათი შრომითი მიწათსარგებლოებისა და სოფლის მეურნეობის სფეროში.

Об утверждении инструкции по применению льгот для военно-служащих рабоче-крестьянской Красной Армии и рабоче-крестьянского Красного флота Союза и их семей в области трудового землепользования и сельского хозяйства.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии постановляют:

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

თანახმად სოც. საბჭ. რესპ. კავშირის მუშათა და გლეხთა წირელ არმიისა და წითელი ფლოტის სამხედრო მსახურთა და მათ ოჯახთა შეღავათებისა და უპირატესობის კანონთა კოდექსის მე-13 მუხლის მე-3 შენიშვნისა (ს.ს.რ. კავშირის კან. კრ. 1924 წ. № 21, მუხ. 198) დამტკიცებულ იქნეს ამასთანავე დართული ინსტრუქცია მუშათა და გლეხთა წითელი არმიისა და წითელი ფლოტის სამხედრო მსახურთა და მათ ოჯახთათვის შრომის მიწათსარგებლოებისა და სოფლის მეურნეობის სფეროში შეღავათის შეფარდების შესახებ.

На основании примечания 3-го к ст. 13 Кодекса законов о льготах и преимуществах для военнослужащих рабоче-крестьянской Красной Армии и рабоче-крестьянского Красного флота Союза ССР и их семей (Собр. Зак. СССР 1924 г. № 21, ст. 198), утвердить прилагаемую инструкцию по применению льгот для военнослужащих РККА и РККФ и их семей в области трудового землепользования и сельского хозяйства.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 10.
Тифлис—Дв рец.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის. საბჭ. თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრია.

1926 წ. მარტის 10.
ტიფლისი—სასახლე.

ИНСТРУКЦИЯ

По применению льгот в области трудового землепользования и сельского хозяйства для военнослужащих рабоче-крестьянской Красной Армии и рабоче-крестьянского Красного флота Союза ССР и их семей

Раздел I.

Общие Положения.

1. Установленные Кодексом Законов о льготах и преимуществах для воен-

ინსტრუქცია

სოც. საბჭ. რესპ. კავშირის მუშათა და გლეხთა წითელი არმიისა და წითელი ფლოტის სამხედრო მსახურთა და მათ ოჯახთათვის შრომითი მიწათსარგებლობისა და სოფლის მეურნეობის სფეროში შეღავათის შეფარდების შესახებ.

კ ა რ ი I.

ზოგადი დებულებანი.

1. შეღავათი შრომითი მიწათსარგებლობისა და სოფლის მეურნეობის სფეროში, რაც დაწესებულია სოც. საბჭ. რესპ. კავშირის მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის მიერ 1924 წ. ოქტომბრის 2-ს (ს.ს.რ. კავშირის კან. კრ. 1924 წ. № 21, მუხ. 197—198) სოც. საბჭ. რესპ. კავშირის მუშათა და გლეხთა წითელი არმიისა და წითელი ფლოტის სამხედრო მსახურთა და მათ ოჯახთა შეღავათებისა და უპირატესობის შესახებ დამტკიცებული კანონთა კოდექსით, გავრცელება მუშათა და გლეხთა წითელ არმიისა და წითელ ფლოტის, როგორც ნამდვილი სამხედრო სამსახურში მყოფი, ისე უკვე შევებულებაში ან სათადარიგო ნაწილში გაშვებულ და სამსახურიდან სწორად დათხოვნილ ყველა სამხედრო მსახურზე (წითელ არმიელზე და საკომანდო, ადმინისტრატიული, პოლიტიკური, სამკურნალო და სპეცტერინაზო შედგენილობის პირზე) და მის ოჯახზე—ერთი წლის განმავლობაში დღიდან დათხოვნისა.

შენიშვნა. ამა ინსტრუქციის ყველა მუხლი, სადაც ლაპარაკია სამხედრო მსახურზე (განსაკუთრებული კატეგორიის დაუსახელებლად), შეეხება სამხედრო სამსახურში მყოფ ყველა პირს და აგრეთვე სამსახურიდან დათხოვნილს ერთი წლის განმავლობაში დღიდან დათხოვნისა, და აგრეთვე მათ ოჯახებს.

2. სამხედრო მსახურთათვის შრომითი მიწათსარგებლობისა და სოფლის მეურნეობის სფეროში დაწესებული შეღავათი და უპირატესობა შეეხება: ა) მიწის მიცემას; ბ) მიწათმოწყობას;

послужащих рабоче-крестьян Красной Армии и рабоче-крестьянского Красного флота Союза ССР и их семей, утвержденным 2-ой сессией ЦИК СССР 2-го созыва 2 октября 1924 г. Собр. Зак. СССР 1924 г. № 21 ст.ст. 191—198), льготы в области трудового землепользования и сельского хозяйства распространяются на всех военнопослужащих рабоче-крестьянской Красной армии и рабоче-крестьянского Красного флота (красноармейцев и лиц командного, административного, политического, медицинского и ветеринарного состава) как состоящих на действительной военной службе, так и на уволенных в бессрочный отпуск и в запас, или вовсе от службы, в течение года со дня увольнения, а также и на их семьи.

Примечание. Все нижеследующие статьи настоящей инструкции, в коих говорится о военнопослужащих (без указания особых категорий их) относятся ко всем состоящим на военной службе, а равно ко всем уволенным со службы, в течение года со дня их увольнения, а также к их семьям.

2. Льготы и преимущества, установленные для военнопослужащих в области трудового землепользования и сельского хозяйства, касаются: а) наделения землей; б) землеустройства; в) права землепользования; г) судно-производственной и агрономической помощи; д) животноводства; е) отпуска леса и побочных пользающих в лесах; ж) ветеринарно-лечебной помощи.

3. Все земельные органы, а равно темские исполнительные комитеты и сельские советы должны оказывать всяческое содействие проведению в жизнь установленных для военнопослужащих льгот и преимуществ на основаниях, изложенных в последующих разделах настоящей инструкции.

Раздел II.

Наделение землей.

4. Земельные органы, имеющие в своем распоряжении запасную землю,

გ) მიწათსარგებლობის უფლებას; დ) სასესხო-წარმოებით და აგრონომიულ დახმარებას; ე) ცხოველთა მოშენებას; ვ) ხე-ტყის მიცემას და ტყის არაპირდაპირ სარგებლობას; ზ) სავეტერინარო-საჰკურნალო დახმარებას.

3. ყველა საადგილ-მამულო ორგანომ და აგრეთვე თემის აღმასრულებელმა კომიტეტმა და სოფლის საბჭომ ყოველ მხრივ ხელი უნდა შეუწყონ სამხედრო მსახურთათვის დაწესებული შეღავათებისა და უპირატესობის განხორციელებას ამა ინსტრუქციის ქვემო აღნიშნულ კართა საფუძველზე.

კ ა რ ი II.

მიწის მიცემა.

4. საადგილ-მამულო ორგანო, რომლის განკარგულებაშიაც არის სათანადო რიგი, შრომითი სარგებლობისათვის გამოსაყენებელი მიწა, პირველ რიგში, უპირატესად ყველა სხვა მოქალაქესთან შედარებით, — მისცემს მას იმ სამხედრო მსახურს, რომელიც მოისურვებს მიიღოს მიწა შრომითი სარგებლობისათვის.

5. საადგილ-მამულო ორგანო პირველ რიგში, უპირატესად ყველა სხვა მოქალაქესთან შედარებით, — მისცემს სამხედრო მსახურს შრომითი სარგებლობაში იმ მიწას, რაც გამოყოფილია სახელმწიფო საადგილ-მამულო ფონდიდან უმინიმუმო და მცირე მიწის მქონე მოქალაქეთათვის დასარიგებლად.

6. როდესაც მიწის კოდექსის 168—172 მუხლების წესისამებრ დაიწყება გადასახლება ამა თუ იმ ადგილას, სამხედრო მსახურს, ცალკე რაიონების კოლონიზაციისათვის დამტკიცებული გეგმის თანახმად, უფლება აქვს მიიღოს მიწა საახალშენო ფონდიდან პირველ რიგში, — უპირატესად ყველა სხვა მოქალაქესთან შედარებით.

7. სამხედრო მსახურთა შორის მიწა აუცილებლად უნდა მიეცეს უფადო შვებულებაში თუ სათანადოდ გაშვებულ ან სამსახურიდან სრულიად დათხოვნილ საკომანდო და მისი თანაბარი შედგენილობის პირს, რომელსაც მუშათა და გლეხთა წითელ არმიაში ან წითელ ფლოტში უმსახურია არა ნაკლებ 5 წლისა, აგრეთვე იმას ვისაც, სამხედრო სამსახურში ყოფნის დროს მიუხედავად, აქვს „წითელი დროის“ ორდენი, — უკეთეს ისინი სამხედრო სამსახურში

предназначенную для трудового пользования, в первую очередь, преимущественно перед всеми другими гражданами, наделяют землей военнотрудовых, желающих получить землю в трудовое пользование.

5. В первую очередь, преимущественно перед всеми другими гражданами, земельные органы предоставляют в трудовое пользование военнотрудовых земли, выделяемые из состава государственных земельных имуществ для наделения безземельных и малоземельных граждан.

6. По открытии, в порядке ст.ст. 168—172 Земельного кодекса, переселения в те или иные местности, военнотрудовым, согласно утверждаемого плана колонизации отдельных районов, предоставляется право получения земель из колониционного фонда также в первую очередь, преимущественно перед всеми другими гражданами.

7. Из числа военнотрудовых обязательно подлежат наделению землей те из уволенных в бессрочный отпуск, в запас или вовсе от службы лиц командного и соответствующего ему состава, прослуживших в рабочекрестьянской Красной армии или рабочекрестьянском Красном флоте не менее 5 лет, а равно имеющих орден „Красное Знамя“, независимо от срока пребывания их на военной службе, которые до вступления на военную службу занимались сельским хозяйством в качестве трудовых землепользователей, при условии возбуждения ими ходатайства о наделении землей до истечения года со дня увольнения, причем для наделения указанных категорий военнотрудовых землей Народный Комиссариат Земледелаия ежегодно по заявкам военного ведомства сообщает последнему о районах, в коих имеются запасные земли, и о количестве таковых.

Примечание. В исключительных случаях, по особым представлениям военного ведомства и с разрешения Народного Комиссариата Земледелаия, таким же порядком наделяются землей и те из означенных в настоя-

შესვლამდე ეწეოდნენ სოფლის მეურნეობას, როგორც მშრომელი მიწათმოსარგებლენი, და შუამდგომლობას მიწის მიცემის შესახებ აღძრავენ ერთი წლის ვასვლამდე დღიდან უკვადო შევებულე-ბაში თუ სათადარიგოდ გაშვებისა ან სამსახურიდან დათხოვნისა. აღნიშნული კატეგორიის სამხედრო მსახურთათვის მიწის მისაცემად მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი ყოვლწლიურად, სამხედრო და საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარიატის განცხადებისამებრ, აცნობებს ამ უკანასკნელს, თუ რომელ რაიონში რამდენი სათადარიგო მიწაა.

შენიშვნა. განსაკუთრებულ შემთხვევაში, სამხედრო უწყების საგანგებო წარდგენისამებრ და მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის ნებართვით, მიწა ამავე წესით შეიძლება მიეცეს ამა მუხლში დასახლებულ სამხედრო მსახურთა შორის იმასაც, ვინც, თუმცა სამხედრო სამსახურში შესვლამდე სოფლის მეურნეობას არ ეწეოდა, როგორც მშრომელი მიწათმოსარგებელი, მაგრამ მუშათა და გლეჯაა წითელი არმიისა და წითელი ფლოტის ნამდვილ სახედრო სამსახურში დაჰყო არა ნაკლებ 6 წლისა.

8. ყოველთვის, როდესაც სამხედრო მსახურთ მიწა მიეცემათ ამა ინსტრუქციის 4—7 მუხლისამებრ საადგილ-მამულო ორგანომ უპირატესობა უნდა მისცეს სამხედრო მსახურთა შენაერთს, რომელიც მიწას საამხანაგო წესით გამოიყენებს.

კარი III.

მიწათმოწყობა.

9. უკეთეს სამხედრო მსახური ან, მისი რწმუნებით, იმ კომლის წევრი, რომელსაც სამხედრო მსახური ეკუთვნის, აღძრავს შუამდგომლობას ისეთი სამიწათმოწყობო სამუშაოს შესრულების შესახებ, რაც სამეურნეო-ტენიკურ მოთხოვნას დააკმაყოფილებს,--საადგილ-მამულო ორგანომ უნდა შეიტანოს ეს სამუშაო გეგმაში და შეასრულოს იგი პირველ რიგში, უპირატესად იმ საქმეებთან შედარებით, რაც აღიძვრის სხვა მშრომელ მიწათმოსარგებელთა შუამდგომლობით.

10. სამხედრო მსახურის მეურნეობის

შემ პარაგრაფე военнoслужущих, которые, хотя и не занимались до поступления на военную службу сельскими хозяйством в качестве трудовых землепользователей, но прослужили на действительной службе в рабоче-крестьянской Красной армии или рабоче-крестьянском Красной флоте не менее 6 лет.

8. Во всех случаях наделения земель военнoслужущих порядком, установленным в ст.ст. 4—7 настоящей инструкции, земельные органы должны отдавать преимущество об'единенным военнoслужущих с товарищеским способом землепользования.

Раздел III.

Землеустройство.

9. В случае возбуждения военнoслужущими или по их уполномочию членами дворов, к которым принадлежат военнoслужущие, ходатайств о производстве землеустроительных работ, удовлетворяющих хозяйственно-техническим требованиям, земельные органы обязаны включать такие землеустроительные дела в план работ и исполнять их в первую очередь, преимущественно перед делами, возникающими по ходатайствам других трудовых землепользователей.

10. Работы по землеустройству хозяйств военнoслужущих оплачиваются со скидкой 50 проц. против установленных ставок.

Раздел IV.

Право землепользования.

11. На земельные органы возлагается наблюдение за тем, чтобы земельные общества ни при производстве переделов, ни в порядке скидок и накидок не лишали трудовых земледельческих хозяйств (дворов), из которых отсутствуют отдельные члены вследствие пребывания их на военной службе, причитающихся на долю этих отсутствующих членов хозяйств частей земельного надела.

12. Темские Исполнительные Комитеты должны безпренятственно ре-

მიწათმოწყობისათვის სასყიდელი გაუხადილ უნდა იქნეს არსებული განაკვეთის 50 %-ის დაკლებით.

კარი IV.

მიწათსარგებლობის უფლება.

11. საადგილ-მამულო ორგანოს დაეკისრება თვალყური ადევნოს იმას, რომ საადგილ-მამულო საზოგადოებამ არც მიწის ხელახლად განაწილების დროს და არც მიწის დაკლების თუ მომატების წესით არ ჩამოართვას მშრომელ მიწათმომქმედ მეურნეობას (კომლს) სამხედრო სამსახურის გამო სხვაგან მყოფი წევრის ხეივანი მიწა.

12. თემის აღმასრულებელმა კომიტეტმა დაუბრკოლებლად უნდა გაუქვითოს რეგისტრაცია იმ მიწის მთლად ან ნაწილობრივ იჯარით ვაცემის ხელშეკრულებას, რაც ისეთი მეურნეობის სარგებლობაშია, რომელიც დროებით შესუსტებულია რომელიმე წევრის სამხედრო სამსახურში ყოფნის გამო, უკეთეს ხელშეკრულება შეესაბამება მიწის კოდექსის 26—36 მუხლს; ამასთანავე ნამდვილ სამხედრო სამსახურში ყოფნის დროს და ერთი წელიწადი სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის შემდეგ სამაზრო საადგილ-მამულო ორგანომ უნდა მიიღოს საფუძვლად იჯარის ვადის სავალდებულო განგრძობისათვის მთლად აღნიშნული პერიოდის განმავლობაში მიწის კოდექსის 27 მუხლის წესისამებრ.

13. საშრომო მიწათმომქმედი მეურნეობის წევრს, რომელიც საერთო მეურნეობაში მონაწილეობას არ იღებდა სამხედრო სამსახურში ყოფნის გამო, რა ხანსაც უნდა ვაგრძელდეს ეს, და სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნის, — ერთი წლის განმავლობაში დათხოვნის დღიდან, — უფლება აქვთ მოითხოვონ მეურნეობის გაყოფა საერთო წესით.

14. იმ შრომითი მიწათმომქმედი მეურნეობის საღაო საადგილ-მამულო საქმეს, რომლის შედგენილობაშიაც სამხედრო მსახური შედის, განიხილავს სასამართლო საადგილ-მამულო კოლეგია სასწრაფო წესით. შუამდგომლობა საქმის წარმოების შეჩერების შესახებ ნამდვილ სამხედრო სამსახურში გაწვევის გამო შეიძლება დაკმაყოფილებულ იქნეს სასამართლო საადგილ-მამულო კოლეგიის მიერ სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის 114 მუხლისამებრ.

гистрировать договоры на сдачу в аренду всей или части земли, находящейся в трудовом пользовании хозяйства временно ослабленных вследствие пребывания кого-либо из членов их на военной службе, если такие договоры соответствуют требованиям, предусмотренным ст.ст. 26—36 Земельного кодекса, причем время пребывания на действительной военной службе и один год по увольнении с нее должны приниматься уездными земельными органами в качестве основания для обязательного удлинения срока аренды на весь указанный период времени, в порядке ст. 27 Земельного кодекса.

13. Члены трудовых земледельческих хозяйств, не участвовавшие в ведении общего хозяйства вследствие пребывания на военной службе, сколько-бы такое не продолжалось, а уволенные со службы — в течение года со дня их увольнения, пользуются правом требовать раздела хозяйств на общих основаниях.

14. Спорные земельные дела трудовых земледельческих хозяйств, в составе которых принадлежат военнослужащие, рассматриваются Земельными Судебными Коллегиями в срочном порядке. Ходатайства о приостановлении производства дел, в виду призыва на действительную военную службу, могут быть удовлетворены Земельной Судебной Коллегией в порядке ст. 114 Гражданского Процессуального Кодекса.

Раздел V.

Судно-производственная и агрономическая помощь.

15. Местные органы при определении размера потребности в семенной материале сельского населения и составлении заявок на требуемое количество семенной ссуды выделяют в особую графу ходатайства военнослужащих, нуждающихся в ссуде.

16. Земельные органы при определении прав заявителей на получение семенной ссуды в первую очередь разрешают этот вопрос в отношении хозяйств военнослужащих и

კარი V.

სასესხო-წარმოებითი და აგრო-
ნომიული დახმარება.

15. სოფლის მოსახლეობისათვის საპირო სათესლე მასალის რაოდენობის გამორკვევის დროს და აგრეთვე საპირო რაოდენობის სათესლე სესხისათვის განცხადების შედგენის დროს ადგილობრივი ორგანო ცალკე გრაფად გამოჰყოფს იმ სამხედრო მსახურთა შუამდგომლობას, რომელთაც სესხი ესაჭიროებათ.

16. განმცხადებელთა უფლებების გამორკვევის დროს სათესლე სესხის მიღებისათვის საადგილ-მამულო ორგანო პირველ რიგში გადასწყვეტს ამ საკითხს სამხედრო მსახურის მეურნეობის მიმართ და განსაზღვრავს იმ საშეღვათო პირობებს, რომლითაც სესხი შეიძლება მიეცეს ამ მეურნეობას.

17. სამხედრო მსახურის შუამდგომლობას სათესლე სესხის საშეღვათო პირობებით მიცემის შესახებ საადგილ-მამულო ორგანო განიხილავს და გადასწყვეტს პირველ რიგში.

18. მარცვლეულობის გადამრჩევი პუნქტი, რომელიც საადგილ-მამულო ორგანოს გამგებლობაშია, სამხედრო მსახურის მეურნეობისათვის თესლს გადაარჩევს პირველ რიგში ფასის დაკლებით, ხოლო უფრო სუსტი მეურნეობისათვის — თესლის გადამრჩევი მანქანის უსასყიდლოდ დათმობით.

19. სასოფლო-სამეურნეო ინვენტარი საადგილ-მამულო ორგანოს გამგებლობაში მყოფი გამჭირავებელი პუნქტიდან სამხედრო მსახურს დროებითი სარგებლობისათვის მიეცემა პირველ რიგში — უფასოდ ან დაკლებული ნიხრით.

20. სულიერი და უსულიო სასოფლო-სამეურნეო ინვენტარისა, თესლისა, სასუქისა და სოფლის მეურნეობის სხვა საგნების საყიდლად კრედიტის მიცემის დროს, სასოფლო-სამეურნეო კრედიტის საზოგადოება, საკრედიტო ამხანაგობა და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი უპირატესობას აძლევს სამხედრო მსახურის საშრომო მეურნეობას ყველა სხვა მიწათმოსარგებლის შრომითი მეურნეობასთან შედარებით; ამასთანავე სამხედრო მსახურის სუსტ მეურნეობას სესხი მიეცემა ვადით 1 წლიდან 3 წლამდე,

უწავლიან ღებნიან ოსნოვანი, ოსნოვანი
на коих им может быть отпущена семенная ссуда.

17. Ходатайства военнослужащих о льготах семенной ссуды рассматриваются и разрешаются земельными органами в первую очередь.

18. Зерноочистительные пунеты, находящиеся в ведении земельных органов, сортируют семенное зерно хозяйств военнослужащих в первую очередь, с уменьшением оплаты за очистку, а для наиболее маломощных хозяйств — с предоставлением пользования зерноочистительными машинами.

19. Сельско-хозяйственный инвентарь отпускается военнослужащим с прокатных пунктов, находящихся в ведении земельных органов, во временное пользование в первую очередь, бесплатно или по уменьшенным таксам.

20. При выдаче кредита на покупку живого и мертвого сельско-хозяйственного инвентаря, семян, удобрений и других предметов сельско-хозяйственного производства, общества сельско-хозяйственного кредита, кредитные товарищества и сельско-хозяйственные кооперативы отдают предпочтение трудовым хозяйствам военнослужащих перед трудовыми хозяйствами всех других землепользователей. При этом маломощным хозяйствам военнослужащих ссуды выдаются на срок от одного года до 3 лет, а средним и более мощным хозяйствам на срок до одного года.

21. При отпуске улучшенного семенного материала и племенного скота из опытных семенных и племенных хозяйств совхозов НКЗема, местных земельных органов и С-Х. кооперации, трудовым хозяйствам военнослужащих предоставляется преимущественное право перед хозяйствами всех других землепользователей.

Раздел VI.

Животноводство.

22. Плата за случку принадлежащих военнослужащим кобыл с же-

ზოლო საშუალო და ღონიერ მეურნეობას—1 წლამდე.

21. მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის საბჭოთა მეურნეობისა, ადგილობრივ საადგილ-მამულო ორგანოთა და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის საცდელ-სათესლე და საჯიშო მეურნეობიდან გაუმჯობესებული სათესლე მასალისა და ჯიშისანი საქონლის გაცემის დროს სამხედრო მსახურის საშრომო მეურნეობას ეძლევა უპირატესობა ყველა სხვა მიწათმოსარგებლის მეურნეობასთან შედარებით.

ქარი VI.

ცხოველთა მოშენება.

22. სამხედრო მსახურის ქაკი ცხენის სახელმწიფო დაწესებულების ულაც ცხენთან დაგრილებისათვის სასყიდელი 50%/-ით უნდა იქნეს შემცირებული.

23. სამხედრო მსახურს ყოველგვარი საქონლის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატისა, ადგილობრივი საადგილ-მამულო ორგანოს და სასოფლო სამეურნეო კოოპერაციის საგრილებელ პუნქტში დაგრილებისათვის სასყიდელი 50%/-ით უნდა შეუმცირდეს.

24. განსაკუთრებით ხელმოკლე სამხედრო მსახურის საქონლის დაგრილება მოხდება უსასყიდლოთ თემის აღმასრულებელი კომიტეტისა და სოფლის საბჭოს სათანადო მოწმობის მიხედვით.

ქარი VII.

ხე-ტყის მიცემა და ტყის არაპირდაპირი სარგებლობა.

25. იმ სამხედრო მსახურს, რომელიც თავისი შრომით სოფლის მეურნეობას ეწევა, მეურნეობისათვის საჭირო ხე-ტყის მასალა, დაწესებული ნორმის ფარგალში სატყეო კოდექსის 24 მუხლის წესისამებრ,—მიეცემა საშეღავათო ნიხრით.

26. ულარიბეს სამხედრო მსახურს, რომელიც შრომით სოფლის მეურნეობას ეწევა, ქონებრივი მდგომარეობისა და ხე-ტყის საჭიროების მიხედვით, სათემო აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ გაცემული მოწმობის თანახმად, ხე-ტყე სათბობად და საშენ მასალად, სატყეო კოდექსის 24 მუხლით გათვალისწინებული ნორმის ფარგლებში, მიეცემა საშეღავათო ფასის დაკლებით; თანაც ტყის

რეზერვების განაწილების განხორციელებაში უზრუნველყოფილი იქნება.

23. За случку принадлежащего военнослужащим скота на случайных пунктах НКЗема, местных земельных органов и С-Х. кооперации со всеми видами производителей военнослужащих предоставляется скидка с установленной за случку платы в размере 50 проц.

24. Случка скота, принадлежащего особо нуждающимся военнослужащим, по соответствующим удостоверениям темских исполнительных комитетов и сельских советов, производится бесплатно.

Раздел VII.

Отпуск леса и побочное пользование в лесах.

25. Военнослужащим, ведущим трудовое сельское хозяйство, отпуск необходимого для их хозяйства лесного материала, в пределах установленной нормы, в порядке ст. 24 Лесного Кодекса, производится по льготной таксе.

26. Беднейшим из военнослужащих, ведущим трудовое сельское хозяйство, в зависимости от имущественного положения и нужды в лесе, по удостоверениям темских исполнительных комитетов, лесной материал на топливо и постройки не свыше нормы, предусмотренной в ст. 24 Лесного Кодекса, отпускается с уменьшением льготных п/н на 50%/- властью лесничих и на 75%/- распоряжением уисполкомов.

27. В исключительных случаях наиболее маломощным хозяйствам военнослужащих отпуск леса, по утвержденным нормам, производится бесплатно согласно ст. 25 Лесного Кодекса, по распоряжениям Уездных Земорганов.

28. Бесплатно-же, по распоряжениям Уездных земорганов, на основании ст. 25 Лесного Кодекса, удовлетворяется лесом, по нормам на постройку, также те из уволенных в бессрочный отпуск, в запас или вовсе от службы лиц командного и ему соответствующего состава, прослу-

გამგეს შეუძლიან საშეღავათო ფასი შეამციროს 50⁰/₀-ით, ხოლო სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს—75⁰/₀-ით.

27. განსაკუთრებულ შემთხვევაში სამხედრო მსახურის განსაკუთრებით სუსტ მეურნეობას ხე-ტყე, დამტკიცებული ნორმის მიხედვით, მიეცემა უფასოდ მაზრის საადგილ-მამულო ორგანოს განკარგულებით, —სატყეო კოდექსის 25 მუხლის თანახმად.

28. მაზრის საადგილ-მამულო ორგანოს განკარგულებით, სატყეო კოდექსის 25 მუხლის თანახმად, ხე-ტყე საშენად უსასყიდლოდ და ნორმის მიხედვით მიეცემა აგრეთვე უვადო შევებულებაში თუ სათანადოვად გაშვებულ და სამსახურიდან სრულიად დათხოვნილ საკომანდო და მისი თანაბარი შედგენილობის პირს, რომელსაც მუშათა და გლეხთა წითელ არმიაში ან წითელ ფლოტში უმსახურნია არა ნაკლებ ხუთი წლისა, აგრეთვე იმას, ვისაც, სამსახურში ყოფნის ვადის მიუხედავად, აქვს წითელი დროშის ორდენი, უკეთუ ისინი სამხედრო სამსახურში შესვლამდე ეწეოდნენ სოფლის მეურნეობას, როგორც მშრომელი მიწათმოსარგებლები, და აღძრავენ სათანადო შუამდგომლობას—ერთი წლის ვასვლამდე დღიდან უვადო შევებულებაში გაშვებისა ან სამსახურიდან სრულიად დათხოვნისა.

შენიშვნა 1. განსაკუთრებით შემთხვევაში, სამხედრო უწყების განსაკუთრებული წარდგინით და მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის ნებართვით, ხე-ტყე საშენად უსასყიდლოდ მიეცემა ამა მუხლში აღნიშნულ სამხედრო მსახურთა შორის იმასაც, ვინც, თუმცა სამხედრო სამსახურში შესვლამდე არ ეწეოდა სოფლის მეურნეობას, როგორც მშრომელი მიწათმოსარგებლე, მაგრამ მუშათა და გლეხთა წითელ არმიაში ან წითელ ფლოტში იმსახურა არა ნაკლებ 6 წლისა.

შენიშვნა 2. ამა ინსტრუქციის 25—28 მუხლით გათვალისწინებული შეღავათი არ გავრცელდება ადგილობრივი მნიშვნელობის ტყეზე, რომელსაც სამხედრო მსახური სარგებლობს საერთო წესისამებრ თავის მუდმივ საცხოვრებელ ადგილას.

29. სამხედრო მსახურთათვის ხე-

живших в рабоче-крестьянской Красной армии или Рабоче-крестьянском Красном флоте не менее 5 лет, а равно имеющие орден „Красное Знамя“, независимо от срока пребывания их на службе, которые до поступления на военную службу занимались сельским хозяйством в качестве трудовых землепользователей, при условии возбуждения ими соответствующих ходатайств до истечения года со дня увольнения в бессрочный отпуск или вовсе от службы.

Примечание 1. В исключительных случаях, по особым представлениям военного ведомства и с разрешения Народного Комиссариата Земледелия, леса на постройку отпускается бесплатно и тем из означенных в настоящем параграфе военнослужащих, которых хотя и не занимались до поступления на военную службу сельским хозяйством в качестве трудовых землепользователей, но прослужили в рабоче-крестьянской Красной Армии и рабоче-крестьянском Красном флоте не менее 6 лет.

Примечание 2. Льготы, предусмотренные ст.ст. 25—28 настоящей инструкции не распространяются на леса местного значения, коими военнослужащие пользуются на общих основаниях в месте постоянного своего жительства.

29. Для льготного и бесплатного отпуска военнослужащим леса в случаях, указанных в 26—28 ст.ст. настоящей инструкции, лесные органы с утверждением НКЗема, бронируют определенную часть из общего пятипроцентного фонда древесины для льготных и бесплатных отпусков.

30. Во всех случаях льготного или бесплатного отпуска леса военнослужащим, отпуск леса производится в пределах норм, устанавливаемых Наркомземом.

31. Во всех предусмотренных ст.ст. 26—29 настоящей инструкции

ტყის შეღავათით და უსასყიდლოთ მიცემისათვის,—ამა ინსტრუქციის 26—28 მუხლით ვათვალსწინებულ შემთხვევაში, სატყეო ორგანო, მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის დასტურით, შეპკრავს განსაზღვრულ ნაწილს მეგრების საერთო 5%-იანი ფონდიდან, საიდანაც ხე-ტყე შეღავათით და უსასყიდლოდ გაიცემა.

30. შეღავათით ან უსასყიდლოდ ხე-ტყე სამხედრო მსახურს მიეცემა მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის მიერ დაწესებული ნორმის ფარგლებში.

31. ამა ინსტრუქციის 26—29 მუხ. აღნიშნულ შემთხვევაში ხე-ტყე სამხედრო მსახურს მიეცემა უახლოეს აგარაკში, სადაც ტყის სარგებლობა ვათვალისწინებულა სათანადო ხარჯთაღრიცხვით.

32. თხოვნა ხე-ტყის მიცემის შესახებ სამხედრო მსახურმა უნდა შეიტანოს თემის აღმასრულებელ კომიტეტში ამ უკანასკნელის მიერ დაწესებულ ვადაზე. ამ ვადას თემის აღმასრულებელი კომიტეტი დააწესებს ისეთი ვარაუდით, რომ შესძლოს თავის დროზე გაუგზავნოს მათის საადგილ-მამულო ორგანოს უწყება სამხედრო მსახურთათვის საჭირო ხე-ტყისა და შეშის რაოდენობის შესახებ და სათანადო მოწმობანი მათი ქონებრივი მდგომარეობისა და ხე-ტყის ნამდვილი საჭიროების შესახებ.

33. სატყეო კომისია, რომელიც მოეწყობა მათის საადგილ-მამულო ორგანოსთან ადგილობრივი ტყის გამგის მონაწილეობით,—განიხილავს და დააკმაყოფილებს იმ შუამდგომლობას, რის დაკმაყოფილებაც მის კომპეტენციას არ აღემატება, ხოლო დანარჩენ შუამდგომლობათ თავისი დასკვნით წარუდგენს გადასაწყვეტად მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს.

34. საქონლის ძოვებისა, ბალახის თიბვისა და ტყის სხვაგვარი არა პირდაპირი სარგებლობის ნება სამხედრო მსახურს მიეცემა შეღავათით ან უსასყიდლოდ, მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის მიერ შემუშავებული წესისამებრ.

პარა VIII.

სავეტერინარო მკურნალობა.

35. როცა ეპიზოოტიკა არ არის და არც სასწრაფო დახმარების აღმოჩენა

случаях военнoслужашие удовлетворяются лесом из ближайших дач, из коих пользование лесом предусмотрено подлежащей сметой.

32. Ходатайства военнoслужаших об отпуске леса подаются в соответствующие темские исполнительные комитеты, в установленные последние сроки. Эти сроки устанавливаются темскими исполнительными комитетами с таким расчетом, чтобы иметь возможность своевременно проводить в Уездные Земорганы ведомости о количестве лесных материалов и дров, потребных для удовлетворения военнoслужаших с надлежащими удостоверениями об имущественном их положении и степени нуждаемости в лесе.

33. Лесные комиссии, образуемые при уездных земорганах, с участием местного лесничего, рассматривают и удовлетворяют те из ходатайств, удовлетворение которых не выходит за пределы их компетенции, а остальные ходатайства, со своими заключениями, представляют на разрешение НКЗ.

34. Пастыба скота, сенокосение и пр. виды лесных побочных пользований, предоставляются военнoслужашим на льготных основаниях или бесплатно, по правилам, вырабатываемым Наркомземом.

Раздел VIII.

Ветеринарно-лечебная помощь.

35. Ветеринарный персонал участковых и городских лечебниц и амбулаторий, в тех случаях, когда нет эпизоотий и не требуется оказания экстренней помощи, оказывает помощь больным животным, принадлежащим военнoслужашим, бесплатно и в первую очередь.

36. При уплате денежного вознаграждения за убитых во время эпизоотий или навших вследствие прививок животных, а равно за уничтоженные предметы и кормовые средства в первую очередь преимущест-

საპირო, უზნისა და ქალაქის საავადმყოფოს და ამბულატორიის სავეტერინარო პერსონალი სამხედრო მსახურის ავადმყოფ საქონელს დახმარებას გაუწევს უსასყიდლოდ და პირველ რიგში.

36. სამხედრო მსახურს პირველ რიგში, — უპირატესად სხვა მოქალაქესთან შედარებით, — უნდა აენაზღაუროს ეპიზოოტიის დროს მოკლული ან აცრის გამო დაზოცილი საქონლის ფასი და აგრეთვე მოსპობილი საგნებისა და საკვების ფასი.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავჯდომარე ფ. შახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრაია.

1926 წ. მარტის 10.

ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ „კომუნისტის“ მე-63 №-ში 1926 წ. მარტის 21.

24. დადგენილება № 24

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

ამნისტის შესახებ.

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის წითელი არმიის არსებობის ხუთი წლის თავის აღსანიშნავად სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. ქართული წითელი არმიის სამხედრო მსახურნი, რომელნიც ამა დადგენილების გამოქვეყნების დღემდე იხდიან სოციალური დაცვის ღონისძიებას საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სასამართლო დაწესებულებათა განაჩენით ან აღმინისტრაციული ორგანოთა დადგენილებით ისეთი დანაშაულისათვის, რისთვისაც სისხლის სამართლის კოდექსით სოციალური დაცვის ღონისძიებად დაწესებულია ფულადი ჯარიმა, იძულებითი მუშაობა ან

ვნენი перед другими гражданами, удовлетворяются военнотружачие.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 10.

Тифлис—Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 63 от 21 марта 1926 г.

24. Постанобლეი № 24

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об амнистии.

В ознаменование 5-ой годовщины существования Грузинской Красной Армии, Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

1. Освободить от дальнейшего отбытия мер социальной защиты военнотружачих Грузинской Красной Армии, ко дню опубликования настоящего Постановления отбывающих таковые по приговорам судебных или по постановлению административных учреждений ССР Грузии за преступления, за которые Уголовным Кодексом определена мера социальной защиты в виде денежного штрафа, принудительных работ или лишения свободы до одного года.

ერთ წლამდე თავისუფლების აღკვეთა, განთავისუფლებულ იქნეს სოციალური დაცვის ღონისძიების იმ ნაწილისაგან, რომელიც ჯერ არ მოუხდიათ.

2. მოსპობილ იქნეს წარმოებით, სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის წესისამებრ, ისეთი დანაშაულის საქმე, რაც აღნიშნულია ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში და ჩადენილია ამა წლის მარტის 21-მდე, უკეთუ იგი წინასწარი წარმოების სტადიაშია, ხოლო ისეთი საქმე, რის შესახებაც განაჩენი უკვე გამოტანილია, მაგრამ ჯერ კიდევ კანონიერ ძალაში არ შესულა, ან სისულეში მოყვანილი არ არის—მოსპობილ იქნეს იმ სასამართლოს გამწესრიგებელ სხდომის დადგენილებით, სადაც აღნიშნული საქმე სწარმოებებს ან იმ დაწესებულების დადგენილებით, რომლის მიერ გადაწყვეტილია გადახდევინება.

3. ამა დადგენილების პირველ მუხლში აღნიშნულ პირობებში, რომელნიც დადგენილების გამოკვეყნების დღემდე იხდიან თავისუფლების აღკვეთას, ყველა სხვა, გარდა 1-ლ მუხლში აღნიშნულ, დანაშაულისათვის, იმ დანაშაულის გამოკლებით, რაც ვათვალისწინებულია 58—73, 76, 116, 117¹, 146 მუხ. და 187 მუხ. „ბ“ პუნქტ. (როდესაც ქურდობა ჩადენილია განმეორებით—რეციდივი), 187 მუხ. „გ“ პ., 187¹ და 191 მუხ.,—შეეფარდოს ვადამდე—პირობითი განთავისუფლება, უკეთუ მათ მოუხდიათ უკვე ერთი მესამედი თავისუფლების აღკვეთის ვადისა, იმ წესისა და იმ პირობისამებრ, რაც კანონით დაწესებულია ვადამდე პირობითი განთავისუფლებისათვის, და უკეთუ ისინი არ არიან სოციალურად საშიშარნი და მათი მოქმედება არ წარმოადგენს საფრთხეს საზოგადოებრივი მართლწესრიგისათვის.

4. წინა მუხლში ვათვალისწინებული დანაშაულისათვის, ამავე მუხლში აღნიშნული გამოწვევისათვის, რაც ჩადენილია ქართული წითელი არმიის სამხედრო მსახურის მიერ ამა წლის მარტის 21-მდე, ხოლო საქმე ჯერ არ არის განხილული, სასამართლო და სათანადო აღმინისტრაციულ დაწესებულებას უფლება ეძლევა საქმის განხილვის შემდეგ განსაზღვრული ვადით დანიშნული სოციალური დაცვის ღონისძიება შეამციროს ერთი მესამედით.

შენიშვნა. უკეთუ სამხედრო მსა-

2. Дела по преступлениям, означенным в п. 1 настоящего Постановления, совершенным по день 21 марта сего года, и находящиеся в стадии предварительного производства, в порядке, установленном Уголовно-Процессуальным Кодексом, дальнейшим производством прекратить, те же из них, по которым приговор уже состоялся, но таковой еще не вступил в законную силу или не приводится еще в исполнение—прекратить постановлением распорядительного заседания того суда, в коем находится дело, или постановлением того учреждения, коим было определено взыскание.

3. К лицам, означенным в п. 1 Настоящего Постановления, ко дню его опубликования отбывающим лишение свободы за все остальные кроме указанных в п. 1 преступления, за исключением предусмотренных ст. ст. 58—73, 76, 116, 117, 117¹, 146, п. „б“ 187 (в случае совершения повторной кражи—рецидив), п. „в“ 187, 187¹ и 191 в порядке и с соблюдением условий, установленных законом для условно-досрочного освобождения, применять таковое по отбытии ими одной трети определенного им срока лишения свободы, если, однако, они не являются социально опасными и деятельность их не угрожает общественному правопорядку.

4. По делам о преступлениях, означенных в предыдущем пункте, с указанными в нем изъятиями, совершенных военнослужащими Грузинской Красной Армии по день 21 марта сего года, но еще не рассмотренными судебным и подлежащим административным учреждениями, предоставляется право, по рассмотрении дела, назначенную меру социальной защиты, определяемую на срок, сократить на одну треть.

Примечание. В случае вынесения приговора о применении высшей меры социальной защиты за преступления, совершенные военнослужащими по день 21 марта сего года, суду или подлежащему административному учреждению предоставляется

ხურს ა/წ მარტის 21-მდე ჩადენილი დანაშაულისათვის გადაწყვეტა სოციალური დაცვის უმაღლესი ღონისძიება, სასამართლოს ან სათანადო ადმინისტრაციულ დაწესებულებას უფლება ეძლევა აღძრას სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის წინაშე შუამდგომლობა, რათა აღნიშნული სოციალური დაცვის ღონისძიება შეცვლილ იქნეს ათი წლით თავისუფლების აღკვეთად.

5. ამა დადგენილებაში აღნიშნული შედეგათი არ გავრცელდება:

ა) ყოველგვარ ფულად და ქონებრივ გადახდევინებაზე, რაც არ წარმოადგენს ფულადი სახით დანიშნულ სოციალური დაცვის ღონისძიებას,

ბ) ფულად დაჯარიმებაზე, რომელიც უკვე სისრულეშია მოყვანილი და გ) ისეთ გადახდევინებაზე, რაც გადაწყვეტილია სისხლის სამართლის სასამართლოში წარდგენილი სამოქალაქო სარჩელის გამო.

6. ქართული წითელი არმიის სამხედრო მსახურნი სრულიად განთავისუფლებულ იქნენ დისციპლინარული გადახდევინებისაგან და აგრეთვე იძულებითი მუშაობისა და თავისუფლების აღკვეთისაგან, რაც მათ გადაეწყვიტათ ადმინისტრაციული წესისამებრ ა/წ მარტის 21-მდე ჩადენილ ქმედობისათვის.

7. უშუალო მეთვალყურეობა ამა დადგენილების განხორციელებისათვის დაევალოს ქართული მსროლელთა დივიზიების პროკურორს, რესპუბლიკის პროკურორის საერთო მეთვალყურეობით და ხელმძღვანელობით; ამ უკანასკნელს დაევალოს გამოსცეს სათანადო ინსტრუქცია.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრია.

1926 წ. მარტის 20.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-63 №-ში 1926 წ. მარტის 21.

право войти с ходатайством во ВЦИК о замене означенной меры лишением свободы сроком на 10 лет.

5. Льготы, означенные в настоящем постановлении не распространяются: а) на всякого рода денежные и имущественные взыскания, определенные не в виде денежного штрафа, как меры социальной защиты, б) на денежный штраф, приведенный уже в исполнение и в) на взыскания, определенные по гражданскому иску, предъявленному в уголовном суде.

6. Военнослужащих Грузинской Красной Армии освободить вовсе от дисциплинарных взысканий, а равно от принудительных работ и лишения свободы, наложенных на них в порядке административном за деяния, совершенные ими по день 21 марта сего года.

7. Невоспосредственное наблюдение за проведением в жизнь настоящего Постановления возложить на Прокурора Грузинских Стрелковых Дивизий, под общим наблюдением и руководством Прокурора Республики, коему издать соответствующую Инструкцию.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 20.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 63 от 21 марта 1926 г.

25. დადგენილება № 25

სრულიად საქ. საბჭ. ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტისა

საქართველოს გეოლოგიური საკვ-
ლევა ინსტიტუტის დებულების
დამტკიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა
ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტე-
ტი ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს ამასთანავე დარ-
თული დებულება საქართველოს გეო-
ლოგიური საკვლევა ინსტიტუტის შე-
სახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა
ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტე-
ტის თავმჯდომარე ფ. შახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა
ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტე-
ტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. მარტის 25.

ტფილისი—სასახლე.

დებულება

საქართველოს გეოლოგიური საკვ-
ლევა ინსტიტუტის შესახებ.

1. დაწვრილებით საქართველოს გეო-
ლოგიურად შესწავლის მიზნით საქარ-
თველოს განათლების სახალხო კომისა-
რიატთან არსდება „გეოლოგიური საკვ-
ლევა ინსტიტუტი“.

2. გეოლოგიური ინსტიტუტის გამგებ-
ლობის საგანს შეადგენს: ა) საქართვე-
ლოს სისტემატიურად შესწავლა გეო-
ლოგიური, აგრონომიურ-გეოლოგიური,
ჰიდროლოგიური და ჰიდროგეოლოგიურ
ი ნზრით, აგრეთვე მის მადნეულ სიმ-
დიდრეთა გამოკვლევა; ბ) მოგროვილი
მასალების მეცნიერულად შემუშავება და
შესაფერი შრომების გამოცემა; გ) დაინ-
ტერესებულ უწყებათა და დაწესებულე-
ბათათვის ხელის შეწყობა იმ საკით-
ხებში, რაც ინსტიტუტის კომპეტენციას
ეკუთვნის.

3. ინსტიტუტს აქვს: ბიბლიოთეკა,
მუზეუმი, ლაბორატორია და კანცელა-
რია.

4. გეოლოგიურ ინსტიტუტს შეადგე-
ნენ: დირექტორი, მდივანი, გეოლოგ-

25. Постановление № 25

Всегрузинского Центрального Ис-
полнительного Комитета Советов

Об утверждении Положения о Геологиче-
ском Исследовательском Институте Гру-
зии.

Всегрузинский Центральный Ис-
полнительный Комитет Советов по-
становляет:

Утвердить прилагаемое к настоя-
щему постановлению положение о
Геологическом Исследовательском Ин-
ституте Грузии.

Председатель Всегрузинского Цен-
трального Исполнительного Комитета
Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Цен-
трального Исполнительного Комитета
Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 25.

Тифлис—Дворец.

ПОЛОЖЕНИЕ

О Геологическом Исследовательском Ин-
ституте Грузии.

1. С целью детального геологиче-
ского исследования Грузии, при Ко-
миссариате Народного Просвещения
Грузии учреждается „Геологический
Исследовательский Институт“.

2. Ведению Геологического Инсти-
тута подлежат: а) систематическое
изучение Грузии с точки зрения геო-
логической, агрономо-геологической,
гидрологической и гидрогеологиче-
ской, а также обследование ея руд-
ных богатств; б) научная обработка
собранных материалов и публикаци-
я соответствующих трудов; г) ока-
зание содействия заинтересованным
ведомствам и учреждениям по пред-
метам работ Института.

3. У Института имеются: библио-
тека, музей, лаборатория и канцеля-
рия.

4. Геологический Институт состоит
из директора, секретаря, геологов,
сотрудников, библиотекаря-консерва-
тора.

ში, თანამშრომელნი დი ბიბლიოთეკარ-კონსერვატორი.

შენიშვნა 1. ინსტიტუტი მუშაობას იწყებს სრული შედგენილობით.

შენიშვნა 2. ინსტიტუტს ჰყავს კორესპონდენტები და დროებითი თანამშრომლები.

5. საქართველოს გეოლოგიურ ინსტიტუტს განაგებს საბჭო და დირექტორი.

6. საბჭოს შეადგენენ: ინსტიტუტის დირექტორი და მდივანი, პირველი —თამაჯლომარისა და ნეორე—მდივნის ფუნქციებით, გეოლოგები და აგრეთვე დაინტერესებულ უწყებათა და უნივერსიტეტის თითო წარმომადგენელი.

შენიშვნა. თანამშრომელს შეუძლიან საბჭოს სხდომას დაესწროს სათათბირო ხმის უფლებით.

7. საბჭოს გამგებლობის საგანს შეადგენს:

ა) დაამტკიცოს გეოლოგიური მუშაობის საერთო და წლიური გეგმა;

ბ) განიხილოს წლიური ხარჯთ-აღრიცხვა;

გ) განიხილოს და დაამტკიცოს დირექტორის მიერ შედგენილი ინსტრუქცია;

დ) დაადასტუროს გამოსაცემად (კალკე) შრომები სარედაქციო კომისიის წარდგენით;

ე) დაადასტუროს დირექტორის წინადადებით სამეცნიერო დაწესებულებებისა და მეცნიერებისათვის ინსტიტუტის გამოცემების გაგზავნა;

ვ) მიანიჭოს კორესპონდენტის წოდება იმ პირებს, რომელნიც თვალსაჩინო სამსახურს გაუწევენ ინსტიტუტს;

ზ) აირჩიოს გეოლოგები;

შენიშვნა 1. გეოლოგები აირჩევიან სამი წლის ვადით;

შენიშვნა 2. გეოლოგის თანამდებობაზე აირჩევა ისეთი პირი, რომელსაც უმაღლესი განათლება მიუღია ამ სპეციალობისა და აქვს ნაბეჭდი შრომები გეოლოგიური მეცნიერების ერთ-ერთ დარგში.

თ) აირჩიოს სარედაქციო კომისია;

ი) აირჩიოს სარევიზიო კომისია;

კ) დაამტკიცოს დირექტორის წარდგენით ბიბლიოთეკარ-კონსერვატორი.

8. საბჭოს გადაწყვეტილებანი მე-7 §-ს ბ, გ, დ და ლ პუნქტებში აღნიშნული საკითხების გამო დასამტკიცებლად

Примечание 1. Институт начинает работать при полном составе.

Примечание 2. У Института есть корреспонденты и временные сотрудники.

5. Геологическим Институтом Грузии управляют Совет и Директор.

6. В Совет входят: директор и секретарь Института, первый в качестве председателя, второй — секретаря, геологи, а также по одному представителю от заинтересованных учреждений и Университета.

Примечание. Сотрудники Института могут присутствовать на заседаниях Совета с правом совещательного голоса.

7. Ведению Совета подлежат:

а) утверждение общего и годичного плана геологических работ;

б) рассмотрение годовой сметы;

в) рассмотрение и утверждение инструкции, составленной директором;

г) одобрение для издания отдельных трудов по представлению редакционной комиссии;

д) одобрение по предложению директора посылки изданий Института ученым учреждениям и ученым;

е) присвоение лицам, оказывающим ценное содействие Институту, звания корреспондента;

ж) избрание геологов;

Примечание 1. Геологи избираются на три года.

Примечание 2. На должность геолога избираются лица, получившие высшее образование по этой специальности и имеющие печатные труды по одной из геологических наук.

з) избрание редакционной комиссии;

и) избрание ревизионной комиссии;

к) утверждение на должность по представлению директора библиотекаря-консерватора.

8. Решения Совета по вопросам, означенным в п. п. б, в и г § 7, представляются на утверждение Комиссара Народного Просвещения.

9. Совет собирается в два месяца раз, а также в чрезвычайных случаях

განათლების სახალხო კომისარს წარედ-
გინება.

9. საბჭო შეიკრიბება ორ თვეში ერთ-
ხელ და, გარდა ამისა, საგანგებო შემთ-
ხვევაში დირექტორის ინიციატივით ან
წერილობითი განცხადების გამო არა
ნაკლებ საბჭოს სამი სრულყოფილი
წევრისა.

10. გეოლოგების არჩევა უნდა მოხ-
დეს მარტოდენ საბჭოს იმ სხდომებზე,
რომლებიც შესდგება ნოემბრის 1-დან
დაწყებული პერიოდის განმავლობაში
ვიდრე ივნისის 1-დღე.

11. საბჭოს სხდომა კანონიერია, უკე-
თუ, გარდა თავმჯდომარისა, მას დაეს-
წრება: გეოლოგების არჩევის დროს არა
ნაკლებ 5 სრულყოფილი წევრისა,
ხოლო ყველა დანარჩენ შემთხვევაში—
არა ნაკლებ 3 წევრისა.

12. საკითხები საბჭოში გადასწყდება
ხმის მარტივი უმეტესობით, ხოლო ხმე-
ბის თანასწორად გაყოფის დროს გარ-
დამწყვეტი მნიშვნელობა ეძლევა თავმ-
ჯდომარის ხმას.

შენიშვნა. გეოლოგების არჩევა
მოხდება ფარული კენჭის ყრით;
დანარჩენი საკითხები ფარული
კენჭის ყრით გადასწყდება მხო-
ლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს ამას
მოითხოვს საბჭოს რომელიმე სრულ-
ყოფილი წევრი.

13. ინსტიტუტის დირექტორს ნიშ-
ნავს სამი წლის ვადით განათლების სა-
ხალხო კომისარი.

14. დირექტორს ექვემდებარება ინ-
სტიტუტის ყველა მომუშავე.

15. დირექტორის გამგებლობის სა-
განს შეადგენს:

- ა) გასწიოს ინსტიტუტის წარმომად-
გენლობა;
- ბ) მეთვალყურეობა გაუწიოს ინსტი-
ტუტის მიერ თავის ვალდებულებათა
შესრულებას;
- გ) მეთვალყურეობა გაუწიოს ინსტი-
ტუტის ქონების დაცვისა და სათანადო
გამოყენების საქმეს;
- დ) მოიყვანოს სისრულეში საბჭოს
დადგენილებანი;
- ე) შეიმინოს გეოლოგიური მუშაობი-
სათვის საჭირო შრომანი და სხვა ხელ-
საწყობა;
- ვ) შეადგინოს ინსტიტუტის ხარჯთ-
აღრიცხვა და წარუდგინოს საბჭოს;

по инициативе директора или по иници-
ативе не менее 3 полноправных членов Совета.

10. Выборы геологов могут быть
произведены исключительно на тех
заседаниях Совета, которые будут
происходить в период времени с 1
ноября по 1 июня.

11. Заседание Совета считается
законным, если помимо директора
на нем присутствует не менее 5 пол-
ноправных членов Совета в случае
выборов геолога и не менее 3—в ос-
тальных случаях.

12. Вопросы в Совете решаются
по простому большинству голосов и
в случае равного соотношения голо-
сов—голос председателя имеет решаю-
щее значение.

13. Директор Института назна-
чается Народным Комиссаром Прос-
вещения.

14. Директору подчиняются все
работники Института.

15. Ведению директора подлежат:
- а) председательство Института;
  - б) наблюдение за исполнением Ин-
ститутом своих обязанностей;
  - в) наблюдение за сохранностью и
надлежащим использованием имуще-
ства Института;
  - г) приведение в исполнение поста-
новлений Совета;
  - д) приобретение пужных для гео-
логических работ трудов и прочих
пособий;

е) составление сметы Института и
ее представление в Совет;

ж) составление инструкции для Ин-
ститута;

з) утверждение сотрудников по пред-
ставлению геологов;

и) разрешение служащим законно-
го отпуска;

к) соглашение с другими учрежде-
ниями относительно вопросов, их
интересующих;

л) соглашение с другими учрежде-
ниями относительно обмена изданий.

16. По вопросам, нетерпящим отла-
гательства, Директор принимает ре-
шение под своей ответственностью,
о чем докладывает Совету в первом
же заседании.

17. У Института имеется ревизи-

ზ) შეადგინოს ინსტიტუტის ინსტრუქცია;

თ) დაამტკიცოს თანამშრომლები გეოლოგების წარდგენით;

ი) მისცეს მოსამსახურეთ კანონიერი შევებულება;

კ) შეუთანხმდეს სხვა დაწესებულებათ მათთვის საინტერესო საკითხების გამო;

ლ) შეუთანხმდეს სხვა დაწესებულებათ გამოცემების გაცვლა-გამოცვლის შესახებ.

16. იმ საკითხის გამო, რომლის გადადება შეუძლებელია, დირექტორი თავისი პასუხისმგებლობით მიიღებს ამა თუ იმ გადაწყვეტილებას, რასაც პირველსავე სხდომაზე მოახსენებს საბჭოს.

17. ინსტიტუტსა ჰყავს სარევიზიო კომისია, შემდგარი სამი კაცისაგან, რომელთაც აარჩევს საბჭო სრულუფლებიან წევრთა შორის ერთი წლის ვადით.

18. სარევიზიო კომისია საპიროგების მიხედვით, ხოლო წელიწადში ერთხელ მაინც, მოახდენს ინსტიტუტის ყველა დაწესებულების რევიზიას და ამის შედეგს სპეციალური მოხსენებით აცნობებს საბჭოს.

19. უშუალო მეთვალყურეობა გეოლოგიური, პალეონტოლოგიური, მინერალოგიური-პეტროგრაფიული და მანდენტობის კოლექციების დაცვისათვის დაეკისრება ბიბლიოთეკარ-კონსერვატორს.

20. მიწერ-მოწერა ინსტიტუტის საქმიანობის გამო სწარმოებს მისი სახელით, ხოლო ქაღალდებს ხელს აწერენ დირექტორი და მდივანი ან საქმისმწარმოებელი.

21. ინსტიტუტის გამოცემების გაყიდვით მიღებული შემოსავალი, საოპერაციო თანხების ნაშთები და სხვა დაწესებულებათა და კერძო პირთაგან მიღებული თანხები გადაირიცხება ინსტიტუტის სპეციალურ ხახსარში და მონმარდება მისი მუშაობის გაძლიერების საქმეს.

22. საზღვარგარეთიდან წივნებისა, პერიოდულ გამოცემებისა და ხელსაწყოს (იარაღი, კოლექცია და სხვ.) გამოწერაში ინსტიტუტს აქვს იგივე უფლება, რაც უნივერსიტეტს და სხვა მეცნიერულ ან უმაღლეს სასწავლო დაწესებულებას.

ზიონსა კომისია, состоящая из трех лиц, избираемых среди полноправных членов Совета сроком на 1 год.

18. Ревизионная комиссия по мере надобности, но не менее одного раза в год, производит ревизию всем учреждениям Института и о результатах сообщает Совету в специальном докладе.

19. Непосредственное наблюдение за сохранностью геологических, палеонтологических и минерало-петрографических коллекций вменяется библиотекарю-консерватору.

20. Переписка по делам Института ведется от имени последнего, а бумаги подписываются Директором и секретарем или делопроизводителем.

21. Доходы от продажи изданий Института, остатки операционных сумм, а также других поступлений от разных учреждений и частных лиц, перечисляются в специальные средства Института и идут на усиление его работы.

22. При выписке из заграницы книг, периодических изданий и других пособий (инструменты, коллекции и пр.) Институт пользуется теми же правами, как и Университет и пр. ученые и высшие учебные учреждения.

23. У Института имеется печать с надписью: „ССРГ. Геологический Исследовательский Институт“.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. марта 25.
Тифлис—Дворец.

23. ინსტიტუტს აქვს ბეჭედი შემდეგი წარწერით:
„ს.ს.ს.რ. გეოლოგიური საკვლევი ინსტიტუტი“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წლ. მარტის 25.
ტფილისი—სასახლე.

26. დადგენილება

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახალ. კომ. საბჭოსი

საბინაო კოოპერაციისათვის ხე-ტყის მასალის საშეღავათო წესით მიცემის შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენს:

1. საბინაო კოოპერაციისათვის სათანადო დახმარების აღმოსაჩენად ხე-ტყის მასალა მიეცემა მას შეღავათით, ამ მასალის რაოდენობა განისაზღვრება ქვემოთ აღნიშნული წესით, ხოლო 1925—26 წლისათვის იგი არ უნდა აღემატებოდეს წახვევარ მილიონ კუბიკურ ფუტს.

2. მთელი წლის განმავლობაში საჭირო ხე-ტყის მასალის რაოდენობის შესახებ საბინაო კოოპერატივების ცენტრალური კავშირი წარადგენს დასაბუთებულ განცხადებას საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახელმწიფო საგეგმო კომისიაში, სადაც ეს საკითხი გადასწყდება მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატისა, სატყეო ტრესტის, საბინაო კოოპერატივების ცენტრალური კავშირისა და ამავე კოოპერაციის დამხმარე რესპუბლიკანური კომიტეტის წარმომადგენელთა მონაწილეობით.

3. საჭირო ხე-ტყის მასალას კოოპერაცია მიიღებს სატყეო ტრესტისაგან, ხოლო სატყეო ტრესტს შეუძლიან ესათუ ის მოსაჭრელი ტყის ნაკვეთი დასათუშავებლად თვით კოოპერაციას გადასცეს.

4. გაცემული ხე-ტყის მასალისათვის სატყეო ტრესტი გადაახდევინებს კოოპერაციას თვითღირებულებას სამორე

26. Постановление

Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии

Об отпуске в льготном порядке лесного материала жилищной кооперации.

Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляет:

1. В целях оказания помощи Жилищной Кооперации лесной материал ей отпускается на льготных условиях. Количество лесного материала определяется указанным ниже порядком, но для 1925/26 года таковой не должен превышать полмиллиона кубических футов.

2. Обоснованное заявление о необходимом на весь год количестве лесных материалов Центральный Союз жилищных кооперативов представляет в Государственную Плановую Комиссию ССР Грузии, где вопрос этот решается с участием представителей Лесного Треста, Народного Комиссариата Земледелия, Центрального Союза жилищных кооперативов и Республиканского Комитета помощи этим кооперативам.

3. Необходимый лесной материал кооперация получает от Лесного Треста, но Лесной Трест может представлять самой кооперации разработать ту или иную лесосеку.

4. За выданный материал Лесной Трест взysкивает с кооперации себестоимость, за вычетом попенной платы и, кроме того, для создания промышленного лесного фонда, 8% с

ფასის გამოკლებით და ამის გარდა, ტყის სამრეწველო ფონდის შესაქმნელად თვითღირებულების 8%₀-ს. რაც შეეხება სამორე ფასს, ტრესტი მიაწვდის მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატს ცნობებს კალკულაციის თანახმად იმის შე-სახებ, თუ როდენი სამორე ფასი შე-დის გაცემული მასალის ღირებულებაში.

ამ ცნობის მიხედვით მიწათ-მოქმედე-ბის სახალხო კომისარიატი გადაახდევინებს საბინაო კოოპერაციას წინასწარ ამ სამორე ფასის 25 პროცენტს, დანარჩენ 75 პროცენტს კი ვალად ჩაუთვლის კო-ოპერაციას.

5. კოოპერატივებისათვის მიცემული ხე-ტყის მასალის ანგარიშს მიწათ-მოქ-მედების სახალხო კომისარიატი და სატყეო ტრესტი გაასწორებენ საბინაო კო-ოპერატივების ცენტრალურ კავშირთან.

6. სამორე ფასის აღნიშნული 75 პრო-ცენტი კოოპერაციას ვალად ჩაერიცხება 8 წლის ვადით და ამ ვალს კოოპერა-ცია გადაიხდის თანასწორ ნაწილებათ, მეორე წლიდან დაწყებული. ამ ვალის პროცენტს კოოპერაცია არ გადაიხდის.

7. აღნიშნული მასალის მოხმარება არაპირდაპირი დანიშნულებისამებრ აკრ-ძალულობს და ამის დამტკიცევი პასუხის-გებაში მიიცემა სისხლის სამართლის წესისამებრ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭოს თავმჯდ, მოადგილე ს. ჯუღელი საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭოს საქმეთა მმართველი ალ. სალარიძე 1926 წ. იანვრის 11.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. „კომუნისტის“ მე-9 №-ში 1926 წ. იანვრის 13.

27. დადგენილება

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომი-სართა საბჭოსი

წყალში დალუპვისაგან ვადამრჩენ მო-ხალისეთა საზოგადოებათათვის შეღა-ვათების მინიჭების შესახებ—მათ გან-კარგულებაში შენობების გადაცემით, მათთვისვეფე ხე-ტყის მიცემით, შე-ნობებისათვის მიწის ნაკვეთებისა, ბა-ქანებისა და სხვა ამისთ. რამის მიჩენით.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სა-ხალხო კომისართა საბჭო აღდგენს:

1. წყალში დალუპვისაგან ვადამრჩენ

უказанной себестоимости. Что касает-ся попенной платы, Трест дает Нар-одному Комиссариату Земледелия сведения, согласно калькуляции о том, сколько попенной платы вошло в стоимость выданного материала. На основании этих сведений Народный Комиссариат Земледелия взыскивает с жилищной кооперации предвари-тельно 25% этой попенной платы, остальные 75% засчитывает коопера-ция в долг.

5. Расчеты по выданному коопера-тивам лесному материалу Народный Комиссариат Земледелия и Лесной Трест производят с Центральным Союзом жилищных кооперативов.

6. Указанные 75 % попенной платы засчитываются в долг кооперации сро-ком на 8 лет; выплата его производится равными частями, начиная с вто-рого года. Процентом по означенному долгу кооперация не платит.

7. Использование указанного мате-риала не по прямому назначению вос-прещается и виновные в нарушении этого порядка будут привлекаться к уголовной ответственности.

Зам. Председ. Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии С. Джугели.

Управ. Делами Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии Ал. Сала-ридзе.

1926 г. января 11.

Тифлис—Дворец.

Республиковано в г. „Коммунист“ № 9 от 13 января 1926 г.

27. Постановеление

Совета Народных Комиссаров ССР Грузии

О предоставлении Добровольным О-вам Спасения на водах льгот в отношении передачи в их распоряжение зданий, отпуска им лесного материала, отвода земельных участков под здания, площа-док и т. д.

Совет Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии постановляет:

1. Добровольным обществам спаса-ния на водах постановлением мест-

შობლისეთა საზოგადოებას, ადგილობრივი აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებით, მიეცემა უსასყიდლოდ ამ საზოგადოების თხოვნისამებრ, რომელიც დადასტურებულ უნდა იქნეს წყალში დალუპვისაგან გადამრჩენი სათანადო კომიტეტის მიერ, შენობა, მიწის ნაკვეთი, პლაჟი, საბანაო, ბაქანი, ზღვისა და მდინარის სანაპირო ბულვარი და ბაღი, რაც ადგილობრივი აღმასრულებელი კომიტეტის განკარგულებაშია და რაც საჭირო იქნება ხსენებული საზოგადოებისათვის დასახული მიზნის მისაღწევად.

2. უკეთეს ადგილობრივი აღმასრულებელი კომიტეტი უარს ეტყვის წყალში დალუპვისაგან გადამრჩენი შობლისეთა საზოგადოებას შენობისა ან ამა დადგენილების 1-მუხლში აღნიშნული სხვა საგნის მიცემაზე, საზოგადოებას უფლება აქვს განასაჩივროს აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება საამისოდ არსებული წესისამებრ.

3. წყალში დალუპვისაგან გადამრჩენი შობლისეთა საზოგადოებას, თანახმად მისი თხოვნისა, რომელიც დადასტურებულ უნდა იქნეს წყალში დალუპვისაგან გადამრჩენი სათანადო კომიტეტის მიერ, სატყეო მეურნეობის გამეც ადგილობრივი ორგანოები მისცემენ საშეღვათო პირობებში ხე-ტყეს, რაც საჭირო იქნება ნაგებისა, ბარეებისა, ნავთსადგურებისა და სხვა ამისთ. რამის მოსაწყობად.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭოს თავმჯდ. მოადგ. ს. ჯუღელი.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭოს საქმ. მმართველი აღ. ხალაჩიძე.

1926 წ. იანვრის 11.

ტელიისი—სახსხლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-9 №-ში 1926 წ. იანვრის 13.

28. დადგენილება

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. ხეთშაბათს ამა 1926 წლის იანვრის 21-ს მსოფლიო პროლეტარიატის ბელადის ვლადიმერ ილიაძე ულიანოვ-

ნოგო Исполкома безвозмездно предоставляется в пользование, по их ходатайству, поддержанному постановлением соответствующего Комитета спасания на водах, здания, участки земель, пляжи, купальни, площадки, приморские и речные бульвары и сады, находящиеся в распоряжении местных Исполкомов и необходимые для достижения целей поставленных означенными обществами.

2. В случае отказа местного Исполкома предоставить Добровольным О-вам спасания на водах здания и пр., указанное в ст. 1 сего постановления, Добровольные О-ва Спасания на водах имеют право обжаловать постановления Исполкома в установленном для сего порядке.

3. Добровольным О-вам Спасания на водах, по их ходатайству, поддержанному постановлением соответствующего Комитета спасания на водах, местными органами, ведающими лесным хозяйством, предоставляются на льготных условиях лесные материалы, необходимые для постройки лодок, барж, пристаней и т. п.

Зам. Председателя Сов. Нар. Ком. С.С.Р. Грузии С. Джугели.

Управл. Делами Сов. Нар. Ком. С.С.Р. Грузии Ал. Саларидзе.

1926 г. января 11.

Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 9 от 13 января 1926 г.

23. Постановление

Совета Нар. Комис. Соц. Сов. Респ. Грузии

Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляет:

1. В четверг 21-го января с. г., в день смерти великого вождя мирового пролетариата Владимира Ильича

საქართველოს
საბჭოთაო რესპუბლიკის

ლენინის გარდაცვალების დღეს — აიკრძალოს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მიერ ტერიტორიაზე ყოველგვარი გასართობები: წარმოდგენები, კონცერტები, კინო-თეატრები და სხვ. და აგრეთვე აიკრძალოს ყოველგვარი მაგარი სასმელების გაყიდვა რესტორანებსა, სასტუმროებსა, კლუბებსა და სხვა ადგილებში.

2. დადგენილება ესე სისრულეში იქნეს მოყვანილი ტელეგრაფით.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **ხ. ჯუღელი**

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი. **აღ. ხალარიძე**

1926 წ. იანვრის 20.

ტფილისი-სახალხო.

Ульянова-Ленина, воспретить на всей территории ССР Грузии всякого рода увеселения, как-то: спектакли, концерты, кино-театры, вечера и пр., а также воспретить продажу всевозможных крепких напитков в ресторанах, гостиницах, клубах и др.

2. Настоящее постановление ввести в действие по телеграфу.

Зам. Председ. Сов. Нар. Комиссаров С. С. Респ. Грузии **С. Джугели.**

Управляющий Делами Совета Нар. Комис. ССР Грузии **Ал. Саларидзе.**

1926 г. января 20.

Тифлис — Дворец.

29. დადგენილება

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომისართა საბჭოსი.

პოლიგრაფიული მრეწველობის კომიტეტის დაარსების თაობაზე გამოცემული დადგენილების 1-ლი და 2-რე მუხლის შეცვლის შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ „პოლიგრაფიული მრეწველობის კომიტეტის დაარსების შესახებ“ 1925 წ. ივლისის 13-ს თარიღით და 24 №-ით გამოცემული დადგენილების 1-ლი და მე-2 მუხლი შეიცვალოს შემდეგნაირად:

მუხლი 1-ლი. „რათა მთლად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული პოლიგრაფიული მრეწველობა, ვის გამგებლობაშიაც უნდა იყოს იგი, გეგმაშეწონილად მოწესრიგდეს და სათანადოდ განვითარდეს, საქართველოს სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს ეკონომიურ სამმართველოსთან დაარსებულ იქნეს პოლიგრაფიული მრეწველობის კომიტეტი“.

შენიშვნა. აჭარისტანის ავტო-

29. Постановление

Совета Нар. Комис. Соц. Сов. Респ. Грузии

Об изменении ст.ст. 1 и 2 Постановления об учреждении Комитета по делам полиграфической промышленности.

Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляет:

Ст.ст. 1-ю и 2-ю Постановления Совета Народных Комиссаров ССР Грузии, от 13-го июля 1925 г. за № 24, об учреждении Комитета по делам полиграфической промышленности изменить в следующем виде:

Ст. 1. „В целях планомерного регулирования и развития всей полиграфической промышленности на территории ССР Грузии, в чем бы ведении и управлении она ни состояла при Экономическом Управлении ВСНХ Грузии учреждается Комитет по делам полиграфической промышленности.“

Примечание. Комитеты по делам полиграфической промышленности автономной республики Аджаристана, договорной

ნომიური რესპუბლიკისა, აფხაზეთის მოკავშირე რესპუბლიკისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის პოლიგრაფიული მრეწველობის კომიტეტები მოეწყობიან პირველი ორი რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოებისა და სამხრეთ-ოსეთის ცენტრ. აღმ. კომიტეტის დადგენილებით.

მუხლი მე-2. „პოლიგრაფიული მრეწველობის კომიტეტის სათავეში სდგას თავმჯდომარე რომელსაც დანიშნავს საქართველოს სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. მბეჭდავთა კავშირის ცენტრალურ გამგეობასთან შეთანხმებით. კომიტეტში წევრად შევა ორი წარმომადგენელი საქართველოს სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოსი, ერთი წარმომადგენელი ანიერ-კავკასიის მასშტაბით მომქმედ საწარმოთა და დაწესებულებათა სტამბებისა, ერთი წარმომადგენელი მბეჭდავთა კავშირისა და ერთი საერთო წარმომადგენელი პოლიგრაფიული მრეწველობის ყველა დახარჩენი საწარმოსი.

კომიტეტის შედგენილობას დაამტკიცებს საქართველოს ეკონომიური საბჭო.

შენიშვნა. ამავე საფუძველზე მოეწყობა პოლიგრაფიული მრეწველობის კომიტეტების შედგენილობა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და აფხაზეთის მოკავშირე რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოებთან და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმ. კომიტეტთან.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭ. თავმჯდ. მოადგევე **ხ. ჯუღელი.**

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭოს საქმეთა მმართველი
აღმ. ხალარაძე.

1926 წ. იანვრის 31.
ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-29 №-ში 1926 წ. თებერვლის 6.

республики Абхазии и автономной области Юго-Осетии организовываются согласно постановлению СНК-ов первых двух республик и Цик'а автономной области Юго-Осетии“.

Ст. 2. „Во главе Комитета по делам полиграфической промышленности стоит его Председатель, назначаемый Президиумом ВСНХ Грузии, по соглашению с Центральным Правлением Союза Печатников ССР Грузии. В состав Комитета входят в качестве его членов два представителя ВСНХ Грузии, один представитель от типографий Предприятий и Учреждений, действующих в Закавказском масштабе, один представитель Союза Печатников и один общий представитель всех остальных полиграфических предприятий.“

Состав Комитета утверждается Эконом. Советом Грузии.

Примечание. На тех же основаниях организуется состав Комитета при СНК автономной республики Аджаристана, СНК договорной Республики Абхазии и Цике автономной области Юго-Осетии“.

Зам. Председателя Сов. Нар. Ком. ССР Грузии **С. Джугели.**

Управл. Делами Совета Нар. Ком. ССР Грузии **Ал. Саларидзе.**

1926 г. января 31.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 29
от 6 февраля 1926 г.

30. დადგენილება

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი

თემებისა და სოფლების შეიდწლიან და ცხრაწლიან შრომის სასწავლებლებში სწავლის ფულის გადახდევინების შეჩერების შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭო აღგენს:

1. საქართველოს ს. ს. რ. ვანათლების სახალხო კომისარიატის მიერ 1925 წლის ნოემბრის 18-ის თარიღითა და 123 №-ით გამოცემული დადგენილებით შემოღებული სწავლის ფულის გადახდევინება შეჩერებულ იქნეს თემებისა და სოფლების შეიდწლიან და ცხრაწლიან შრომის სასწავლებლებში სათანადო საკანონმდებლო აქტის გამოცემაზე.

2. ამა დადგენილების გამოკვეყნებამდე გადახდილ სასწავლო წლის პირველი ან მეორე ნახევარწლის სწავლის ფული ჩაირიცხოს ადგ ლობრეგ სასწავლებლის სპეციალურ ფონდში და მოხმარდეს ამ სასწავლებლის საქიროებას.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომის. საბჭოს საქმეთა მმართველი ალ. ხალაჩიძე

1926 წ. თებერვლის 5.

ტფილისი — სასახლე.

გამოკვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-31 №-ში 1926 წ. თებერვლის 9; ც. ა. კ-ის და ს. კ. ს-ოს „მოამბის“ მე-3—4 №-ში.

31. დადგენილება

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახალ. კომის. საბჭოსი

საბჭოთა პარტიული სკოლებისა, მუშათა ფაკულტეტებისა და კომუნისტური უნივერსიტეტის მსმენელთა ოჯახებისათვის ზოგიერთი შეღავათის მინიჭების შესახებ.

რათა საბჭოთა პარტიული სკოლებისა, მუშათა ფაკულტეტების და კომუნისტური უნივერსიტეტის იმ მუშა და

30. Постановление

Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии

О приостановлении взимания платы за правоучение в темских и сельских трудовых школах (семилетки и девятилетки).

Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляет:

1. Взимание установленной постановлением Народного Комиссариата Просвещения ССР Грузии от 18 ноября 1925 года за № 123 платы за правоучение в темских и сельских трудовых школах (семилетки и девятилетки) приостановить впредь до издания соответствующего законодательного акта.

2. Поступившие до опубликования настоящего постановления суммы в виде платы за правоучение в указанных выше учебных заведениях за первое и второе полугодия текущего учебного года зачислить в специальный фонд и обратить на удовлетворение нужд этих учебных заведений.

Председатель Сов. Народ. Комис. Соц. Сов. Респ. Грузии Ш. Элиава.

Управляющий Делами Сов. Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии Ал. Саларидзе.

1926 г. февраля 5.

Тифлисе — Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 31 от 9 февраля 1926 г.; в „Моამბა“ ВЦИК и СНК № 3—4.

31. Постановление

Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии

О предоставлении семьям слушателей Советских партийных школ, Рабфаков и Коммунистического Университета некоторых льгот.

В целях предоставления слушателям Советских партийных школ, Рабфаков и Коммунистического Университета из числа рабочих и крестьян,

გლებ მსმენელს, რომელიც ოჯახით არის დატვირთული, შეუძლებულებს თავისი ოჯახის წევრთათვის სწავლა-განათლების მიცემის საქმე და, საერთოდ, მზრუნველობა ოჯახზე, საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენს:

1. საბჭოთა პარტიული სკოლებისა, მუშათა ფაკულტეტებისა და კომუნისტური უნივერსიტეტის მუშა და გლეხ-მსმენელთა ოჯახის წევრნი მიღებულ უნდა იქნენ განათლებისა, ჯანმრთელობისა და სოციალური უზრუნველყოფის კომისარიატების სწავლა-აღზრდისა და სოციალური დახმარების ხასიათის დაწესებულებებში, როგორც არის მავალითად: სკოლა, საბავშვო სახლი, ახლად დაბადებულთა ბაგა, საავადმყოფო, საინვალიდო სახლი და სხვ., უფასოდ და პირველ რიგში.

შენიშვნა. ამა მუხლში აღნიშნული ღონისძიება განხორციელებულ უნდა უქნეს აღმასრულებელი კომიტეტების სათანადო განყოფილებათა გამგეების პასუხისმგებლობით.

2. დევალოს დაინტერესებულ სახალხო კომისარიატებს: ფინანსთა, სოციალური უზრუნველყოფისა, ჯანმრთელობისა და შრომისას—მისკენ, ერთი კვირის განმავლობაში დღიდან ამა დადგენილების გამოქვეყნებისა, განათლების სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით, ადგილობრივ ორგანოებს სათანადო ინსტრუქციები ამა დადგენილების განხორციელებისათვის.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე
ბ. ჯუღელი.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭოს საქმეთა მმართველი
ალ. ხალაბიძე.

1926 წ. თებერვლის 10.
თფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-34 №-ში 1926 წ. თებერვლის 12, ც. ა. კ-ის და ს. კ. ს. ოს „მოამბის“ მე 3—4 №-ში.

обремененных семей, возможности дать членам своих семейств образование и воспитание и, вообще, облегчить им заботу о семье, Совет Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии постановляет:

1. Прием членов семей слушателей Советских партийных школ, Рабфактов и Коммунистического Университета из числа рабочих и крестьян в учреждения просветительного характера и характера социальной и иного вида помощи Народных Комиссариатов Просвещения, Здравоохранения и Социального Обеспечения, как то: школы, детские дома, ясли, больницы, инвалидные дома и т. д.,—производить бесплатно и в первую очередь.

Примечание. Указанные в настоящем пункте мероприятия проводятся в жизнь под ответственностью Заведывающих Отделами Исполкомов.

2. Обязать заинтересованные Народные Комиссариаты: Финансов, Социального Обеспечения, Здравоохранения и Труда дать, в недельный со дня опубликования сего постановления срок, местным органам соответствующие инструкции по проведению в жизнь настоящего постановления. согласовав инструкции эти с Народным Комиссариатом Просвещения.

Зам. Председ. Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии *С. Джугели.*

Управ. Делами Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии *Ал. Саларидзе.*

1926 г. февраля 10.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 34 от 12 февраля 1926 г.; в „Мომამბე“ ВЦИК № 3—4.

32. დადგენილება

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო
კომისართა საბჭოსი

საალმშენებლო-სატეხნიკო კომი-
ტეტის დებულებისათვის მე-5¹ მუხ-
ლის დამატების შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლი-
კის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:
საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. ეკო-
ნომიურ საბჭოსთან არსებული საალმშე-
ნებლო-სატეხნიკო კომიტეტის დებულებ-
ებს, რომელიც დამტკიცებულია საქარ-
თველოს ს.ს.რ. სახალხო კომისართა საბ-
ჭოს 1924 წლის იანვრის 18-ს თარიღისა
და 1-ლი №-რის და იმავე წლის
აგვისტოს 6-ს თარიღისა და 31 №-რის
დადგენილებებით, დამატოს მე-5¹ მუხლი
შემდეგი შინაარსისა:

„ამა დებულების მე-4 და მე-5 მუხ-
აღნიშნული პროექტების წინასწარ გან-
სახილველად სამხატვრო-საარქიტექტუ-
რო თვალსაზრისით, აგრეთვე გამოსაც-
ხადებელი კონკურსებისათვის შემუშავე-
ბული პროგრამების წინასწარ დასამ-
ტკიცებლად — საალმშენებლო-სატეხნიკო
კომიტეტთან მოეწყობა სამხატვრო საარ-
ქიტექტურო საბჭო. იგი შესდგება სა-
ქართველოს ს.ს.რ. ეკონომიური საბჭოს
მიერ დანიშნული მხატვრებისა და არქი-
ტექტორებისაგან.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის.
საბჭ. თავმჯდ. მოადგილე ხ. ჯულელი.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის.
საბჭ. საქმეთა მმართვე. აღ. ხალარძე.

1926 წ. თებერვლის 17.

ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. „კომუნისტის“
მე-57 №-ში 1926 წ. მარტის 12.

33. დადგენილება

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო
კომისართა საბჭოსი

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. ფსიქო-
ნევროლოგიურ ინსტიტუტის სახმართ-
ლო-ფსიქიატრული ექსპერტიზის განყო-
ფილების დებულების დამტკიცების
შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სა-
ხალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

32. Постановление

Совета Народных Комиссаров Соц.
Сов. Респ. Грузии

О дополнении Положения о строительно-
техническом Комитете статьей 5¹.

Совет Народных Комиссаров Соц.
Сов. Респ. Грузии постановляет:

Положение о строительно-техниче-
ском Комитете, утвержденное поста-
новлениями СНК ССР Грузии от 18-го
января 1924 года за № 1 и от 6-го
августа 1924 года за № 31, дополнить
статьей 5¹ следующего содержания:

„Для предварительного рассмотре-
ния с художественно-архитектурной
стороны проектов, перечисленных в
ст. 4 и 5-ой настоящего Положения,
а также для предварительного утвер-
ждения программ объявляемых худо-
жественно-архитектурных конкурсов,
при строительно-техническом Коми-
тете учреждается художественно-ар-
хитектурный Совет (ХАС) из специ-
алистов-художников и архитекторов
по назначению Эконо ССР Грузии“.

Зам. Пред. Совета Народ. Комис-
саров Соц. Сов. Респ. Грузии С. Джугели.

Управляющий Делами Совета Народ.
Комис. Соц. Сов. Респ. Грузии Ал.
Саларидзе.

1926 г. Февраля 17.
Тифлис — Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 57
от 12 марта 1926 г.

33. Постановление

Совета Народных Комиссаров Соц.
Сов. Респ. Грузии

Об утверждении и введении в действие
Положения об Отделении Судебно-Психи-
атрической Экспертизы при Психо-Невро-
логическом Институте ССР Грузии.

Совет Народных Комиссаров Соц.
Сов. Респ. Грузии постановляет:

Утвердить и ввести в действие

დამტკიცებულ დასამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს ამასთანავე დართული დებულება საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. ფსიქო-ნევროლოგიური ინსტიტუტის სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის განყოფილების შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭ. თავმჯდომარის მოადგილე ს. ჯუღელი.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი ალ. ხალარაძე.

1926 წ. თებერვლის 23.
ტფილისი—სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის ფსიქო-ნევროლოგიური ინსტიტუტის სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის განყოფილების შესახებ.

ა. სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის განყოფილების დაარსების მიზანი.

1. ბოროტმოქმედი პიროვნების მეცნიერულად შესწავლისა და ფსიქიატრიული ექსპერტიზის მიზნისათვის ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის ფსიქო-ნევროლოგიურ ინსტიტუტთან, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სამართლო ადგიოების მთავარი სამმართველო, ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატთან ერთად, მოაწყობს განყოფილებას 15—20 საწოლით, იმ სულითავედმოყოფათათვის, რომელთაც დანაშაული ჩაუდენიათ.

2. სულითა-ივადმოყოფ 3 ტიმართა მეცნიერულად გამოკვლევისა და აგრეთვე სასწავლო მიზნით, ინსტიტუტის დირექტორს შეუძლიან სასამართლო-ფსიქიატრიულ ექსპერტიზის განყოფილებაში მოიწვიოს სხვა სპეციალობის ექიმები და მეცნიერი ანტროპოლოგები.

ბ. სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის განყოფილების შტატი და ამ შტატის შენახვა.

3. განყოფილების შტატს შეადგენს: ერთი ექიმი, 4 მოწყალეების და, 9 სანიტარი და ერთი დამლაგებელი.

приложенное к нему постановлению Положение об Отделении Судебно-Психиатрической Экспертизы при Психо-Неврологическом Институте ССР Грузии.

Зам. Предс. Сов. Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии С. Джугели.

Управляющий Делами Совета Народ. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии Ал. Саларидзе.

1926 г. февраля 23.
Тифлис—Дворец.

ПОЛОЖЕНИЕ

об отделении Судебно-Психиатрической Экспертизы при Психо-Неврологическом Институте ССР Грузии.

А. Цель открытия отделения Судебно-Психиатрической Экспертизы.

1. Для целей психиатрической экспертизы и научного изучения личности преступника при Психо-Неврологическом Институте Народного Комиссариата Здравоохранения Грузии, Главным Управлением Местами Заключения Народного Комиссариата Внутренних Дел, совместно с Народным Комиссариатом Здравоохранения, организуется для душевно-больных, совершивших преступления, отделение на 15—20 коек.

2. В целях наиболее полного научного обследования душевно-больных заключенных, а также в целях учебных в отделение Судебно-Психиатрической Экспертизы могут быть допущены Директором Института врачи других специальностей и ученые антропологи.

Б. Штат отделения Судебно-Психиатрической Экспертизы и содержание его.

3. Штат отделения состоит из одного врача, четырех сестер милосердия, девяти санитаров и одного уборщика.

4. Штат высшего и среднего персонала содержится на счет текущих бюджетных средств Народного Ко-

4. უმაღლეს და საშუალო პერსონალის შტატის ინახავს საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატი თავისი საბიუჯეტო სახსრით.

5. დაბალ პერსონალს (სანიტარებს და დამლაგებელს) ინახავს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საპატიმრო ადგილების მთავარი სამმართველო თავისი საბიუჯეტო სახსრით.

6. განყოფილების მოსამსახურეებისათვის სპეც-ტანსაცმელის მომარაგება მოხდება საქართველოს ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის ხარჯით.

გ. განყოფილების მოსამსახურეთა დანიშვნა, დათხოვნა და პასუხისმგებლობა.

7. ექიმისა და მოწყალების დების დანიშვნა მოხდება ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის განკარგულებით, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საპატიმრო ადგილების მთავარ სამმართველოსთან შეთანხმებით.

8. დაბალი პერსონალის (სანიტარებისა და დამლაგებლის) დანიშვნა და გადაყენება მოხდება ფსიქო-ნევროლოგიური ინსტიტუტის ადმინისტრაციის განკარგულებით, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საპატიმრო ადგილების მთავარი სამმართველოს თანხმობით.

შენიშვნა. დაბალი პერსონალის დანიშვნა და დათხოვნა მოხდება შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საპატიმრო ადგილების მთავარ სამმართველოს და ფსიქო-ნევროლოგიურ ინსტიტუტის წერილობითი ბრძანებით.

9. სანიტარი თავის მუშაობაში პასუხისმგებელია განყოფილების ექიმისა და ინსტიტუტის დირექტორის წინაშე და მუშაობას ეწევა იმ ინსტრუქციის თანახმად, რაც დადგენილია ფსიქო-ნევროლოგიური ინსტიტუტის სანიტარებისათვის.

10. სასამართლო-ფსიქიატრული ექსპერტიზის განყოფილების შინაგანი განყოფილების წესების დარღვევისათვის განყოფილების მოსამსახურე პასუხს აგებს დისციპლინარული წესით, საქართველოს ს. ს. რ. საპატიმრო ადგილების მომუშავეთა სამსახურის სადისციპლინო წესდების თანახმად.

მისარიათა Здравоохранения ССР Грузии.

5. Содержание младшего персонала (санитаров и уборщика) производится из текущих бюджетных средств Главного Управления Местами Заключение НКВД.

6. Снабжение служащих отделений спец одеждой производится на средства Народного Комиссариата Здравоохранения Грузии.

В. Назначение, увольнение и ответственность служащих отделений.

7. Назначение врачей и сестер милосердия производится по распоряжению Народного Комиссариата Здравоохранения по соглашению с Главным Управлением Местами Заключение НКВД.

8. Назначение и увольнение младшего персонала (санитаров и уборщика) производится администрацией Психо-Неврологического Института в ведома и согласия Главного Управления Местами Заключение НКВД.

Примечание. Увольнение и назначение младшего персонала проводятся приказами по Главному Управлению Местами Заключение и по Психо-Неврологическому Институту.

9. Санитары в своей работе ответственны перед врачом отделения и Директором Института и работы ведут согласно инструкции установленной для санитаров Психо-Неврологического Института.

10. Служащие отделения Судебно-Психиатрической Экспертизы подвергаются за нарушение установленных правил внутреннего распорядка Отделения дисциплинарной ответственности, согласно дисциплинарного устава службы работников мест заключения ССР Грузии.

Г. Снабжение Отделения Судебно-Психиатрической Экспертизы.

11. Снабжение отделения душевнобольных заключенных всеми видами пищевого и вещевого довольствия, а также постельным и нательным бельем производится за счет текущих

დ. სასამართლო ფსიქიატრული ექსპერტიზის განყოფილების მომარაგება.

11. სულით-ავადმყოფ პატიმართა განყოფილების მომარაგება ყოველგვარი კმყოფით (სურსათ-სანოვავით, ტანთსაცმელით), აგრეთვე საწოლისა და საცვალი თეთრეულით, მოხდება საქართველოს ს. ს. რ. ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის სახსრით.

12. სულით-ავადმყოფ პატიმართა განყოფილების სადგომის მოწყობა საქირო ინვენტარით, გარდა საწოლებისა, და აგრეთვე ამ სადგომის რემონტი მოხდება შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საპატიმრო ადგილების მთავარი სამმართველოს პენიტენციალური ფონდის საშუალებით.

ე. გამოძიებაში მყოფი და მსჯავრდებული პატიმრებს გამოსაცდელად მიღებისა, გადაყვანისა და გამოორიცხვის წესი.

13. სასამართლო-ფსიქიატრული ექსპერტიზის განყოფილებაში სამკურნალო და გამოსაცდელად შეიჭდება მოთავსებულ იქნეს სულით-ავადმყოფი პატიმარი, როგორც გამოძიებაში მყოფი, ისე მსჯავრდებული.

14. აღნიშნული პატიმრის მიღება მოხდება მუდმივი კომისიის მიერ-საპატიმრო ადგილების მთავარ სამმართველოს წარმომადგენლისა, ფსიქო-ნევროლოგიური ინსტიტუტის ექიმისა და საპატიმრო ადგილის ექიმის შედგენილობით, — როგორც სასამართლოს ოჯანოებისა, ისე საპატიმრო ადგილების მთავარ სამმართველოს წინადადებით.

15. ავადმყოფ პატიმართან ერთად, გამოძიებაში იქნება იგი თუ მსჯავრდებული, სასამართლო გაუგზავნის ფსიქიატრული ექსპერტიზის განყოფილებას იმ სასამართლო-საგამომძიებლო მასალასა, რაც ამ პატიმრის შესახებ მოიპოვება.

16. სულით-ავადმყოფი პატიმრის განკურნების შემდეგ, აგრეთვე იმის შემდეგ, როცა გამოცდა დამთავრდება, პატიმარი დაბრუნებულ უნდა იქნეს საერთო საპატიმრო ადგილას, რასაც ინსტიტუტის აღმინისტრაცია აცნობებს საპატიმრო ადგილების მთავარ სამმარ-

სრედств Народного Комиссариата Здравоохранения ССР Грузии.

12. Снабжение помещения отделения для душевно больных заключенных необходимым инвентарем, за исключением кроватей, а также и ремонт помещения производится за счет пенитенциарного фонда Главного Управления Местами Заключения НКВД.

Д. Порядок помещения, перевода и выписки испытуемых подследственных и осужденных.

13. В отделение Судебно-Психиатрической Экспертизы могут быть помещаемы на испытание и лечение душевно-больные заключенные как подследственные, так и осужденные.

14. Помещение упомянутых заключенных производится постоянной Комиссией, в составе представителя Главного Управления Местами Заключения, врача Психо-Неврологического Института и врача Места заключения, по предложению как судебных органов, так и Начальника Главного Управления Местами Заключения.

15. Вместе с больными заключенными, как осужденными, так и находящимися под следствием, в распоряжение отделения Психиатрической Экспертизы судом препровождается и имеющийся на них судебно-следственный материал.

16. По выздоровлении душевнобольных заключенных, а также по окончании их испытания, таковые подлежат возвращению в общие места заключения, о чем администрация Института сообщает в Главное Управление Местами Заключения на предмет соответствующего распоряжения.

17. При отправке заключенных в общие места заключения вместе с ними возвращается весь судебно-следственный материал по принадлежности с заключением Психо-Неврологического Института.

18. В случае выздоровления осужденного, приговор о коем был приостановлен судом впрямь до его выздоровления, отделение сообщает •

თველოს სათანადო განკარგულების მოსახდენად.

17. საერთო საპატიმრო ადგილას პატიმრის ვაგზავნასთან ერთად მთლად სასამართლო-საგამომძიებლო მასალა დაბრუნებულ უნდა იქნეს კუთვნილებისამებრ, ფსიქო-ნევროლოგიური ინსტიტუტის დასკვნითურთ.

18. უკეთუ განიკურნება ისეთი მსჯავრდადებული პატიმარი, რომლის შესახებაც სასამართლოს მიერ შეჩერებულია განაჩენი მის განკურნებამდე, ამას განყოფილება აცნობებს სათანადო სასამართლო ორგანოს განკარგულებისათვის.

19. ის სულით-ავადმყოფი პატიმარი, რომლის საქმეც მოსპობილ იქნება, გადაყვანება ინსტიტუტში, სადაც იგი, როგორც სულით-ავადმყოფი, ირიცხება საერთო სამოქალაქო საფუძველზე, ან, დირექტორის განკარგულებით, გამოირიცხება ინსტიტუტიდან ნათესავების მზრუნველობაზე გადასაცემად.

20. ინსტიტუტის ადმინისტრაცია ვალდებულია წარუდგინოს ხოლმე შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საპატიმრო ადგილების მთავარ სამმართველოს დადგენილი ფორმით თვითეული თვის 1-სა და 15-თვის ცნობა სულით-ავადმყოფ პატიმართა რიცხვის შესახებ.

გ. განყოფილების დათვალიერება თანამდებობის პირთა მიერ, ავადმყოფ პატიმრების ნახვა და ამანათის გადაცემა.

21. სასამართლო-ფსიქიატრულ ექსპერტიზის განყოფილების დათვალიერების უფლება აქვთ საპატიმრო ადგილების მთავარ სამმართველოს უფროსს და მის მოადგილეს, აგრეთვე საქართველოს ს. ს. რ. შრომა-გასწორების კოდექსის 286, 287 და 288 მუხ. აღნიშნულ პიუბს; ამ დათვალიერების დროს დარღვეულ არ უნდა იქნეს საერთო ფსიქიატრული რეჟიმის წესები.

22. სულით-ავადმყოფ პატიმრის ნახვა მოხდება განსაზღვრულ დღეებსა და საათებში, რაც საერთოა ინსტიტუტის ყველა ავადმყოფისათვის.

23. უკეთუ განსაკუთრებული გარემოების გამო პატიმრის ნახვა დაუყოვნებელია, ეს შეიძლება მოხდეს სხვა დროსაც, ხოლო თვითეულ შემთხვევაში,

სემ подлежащему судебному органу на распоряжение.

19. Душевно-больной заключенный, дело которого прекращено, подлежит переводу в Институт, где он, как душевно-больной, содержится на общегражданском основании или же выписывается из института директором на поечение родственников.

20. На обязанности администрации института лежит доставление в Главное Управление Местами Заключения НКВД сведений о числе душевно-больных заключенных к 1-му и 15 числу каждого месяца по установленной форме.

Е. Посещение отделения должностными лицами, свидания и передачи.

21. В Отделении Судебно-Психиатрической Экспертизы душевно-больных заключенных имеют право посещения Начальник Главного Управления Местами Заключения и его заместитель, а также лица, поименованные в ст.ст. 286, 287 и 288 Исправительно-Трудового кодекса ССР Грузии; при этих посещениях не должны нарушаться правила общего психиатрического режима.

22. Свидания с душевно-больными заключенными производится в определенных дни и часы, одинаковые для всех больных Института.

23. При наличии исключительных обстоятельств, не терпящих отлагательства, свидание может быть предоставлено и в другое время с особого в каждом данном случае разрешения директора Института.

24. Свидание душевно-больных заключенных из числа подследственных производится с ведома и разрешения следственных органов за коими таковы числятся; свидания душевно-больных заключенных из категории осужденных разрешаются врачом заведывающим отделением.

25. В особых случаях допускается свидание и с подследственными директором Психо-Неврологического Института с последующим о том извещением подлежащих судебнo-следственных органов.

ინსტიტუტის დირექტორის განსაკუთრებული ნებართვით.

24. გამოძიებაში მყოფი სულით ავადმყოფი პატიმრის ნახვა მოხდება იმ საგამომძიებლო ორგანოს დასტურით, რომელზედაც პატიმარი ირიცხება; მსჯავრდადებული სულით-ავადმყოფი პატიმრის ნახვა მოხდება განყოფილების გამგე-ექიმის ნებართვით.

25. ზოგიერთ განსაკუთრებულ შემთხვევაში, გამოძიებაში მყოფი პატიმრის ნახვა შეიძლება ინსტიტუტის დირექტორის ნებართვითაც; ხოლო შემდეგ ეს უნდა ეცნობოს სათანადო სასამართლო-საგამომძიებლო ორგანოს.

26. სულით-ავადმყოფი პატიმრის ნახვა შეუძლიან მხოლოდ მის უახლოეს ნათესავს ან უახლოეს პირს, რომელიც საპატიმრო აღვილებს მთავარ სამმართველოში ცნობილია.

27. სულით-ავადმყოფი პატიმრის (გამოძიებაშია იგი თუ მსჯავრდადებული) სანახავად მოსულმა პირმა, იმათ გარდა, ვისაც ინსტიტუტის ადმინისტრაცია იცნობს, უნდა წარადგინოს მისი ვინაობის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

28. საერთო ხელმძღვანელობის გაწვევა ნახვისათვის დევალემა განყოფილების გამგეს ან ინსტიტუტის მორიგე ექიმს.

29. თეთრეულისა და სხვ. მისაღებად ნებართვით სავანების გადაცემა მოხდება კვირაში სამჯერ, ხოლო ს.ქმელი პროდუქტების გადაცემა ყოველდღე.

30. გადასაცემი სავანების დათვლიერებას განყოფილების ექიმი დააკისობს მოწყალეობის დას, რომელიც სათანადო სიფრთხილთ მიიღებს გადასაცემად ნებადართულ სავანებს; იგი პასუგს აგებს დაუდევრობისათვის.

ზ. განყოფილების შინაგან განრიგება.

31. განყოფილების შინაგან განრიგებას დაადგენს განყოფილების გამგე-ექიმი, — ინსტიტუტის დირექტორის დირექტივების თანახმად.

32. პატიმრების პალატებზე განაწილებას და მათი ერთი პალატადან მეორეში გადაყვანას მოახდენს განყოფილების გამგე-ექიმი.

33. სულით-ავადმყოფი პატიმრების სასერნოთ გამოყვანა მოხდება განყოფილების გამგე-ექიმის განკარგულებით

26. Свидания душевно-больным заключенным предоставляются лишь с близкими родственниками, или с близкими лицами, личность которых известна Главному Управлению Местами Заключения.

27. Лица, являющиеся на свидание к душевно-больным заключенным, как к следственным, так и осужденным, должны предъявлять документы, удостоверяющие их личность, кроме лиц известных администрации Института.

28. Общее руководство свиданиями возлагается на Заведывающего Отделением или дежурного врача института.

29. Передача белья и других разрешенных к приему предметов производится три раза в неделю; прием съестных продуктов производится ежедневно.

30. Просмотр передачи возлагается врачом отделения на сестру милосердия, которая разрешенные к передаче предметы принимает с надлежащими предосторожностями и является ответственной за возможные неправильности.

Ж. Внутренний распорядок отделения.

31. Внутренний распорядок отделения устанавливает заведывающий отделением врач, согласно директивам директора Института.

32. Распределение заключенных по палатам и перевод их из одной палаты в другую производит заведывающий отделением врач.

33. Прогулки для заключенных душевно-больных производятся по распоряжению врача отделения; проиходит в специальном дворе, причем наблюдение за больными возлагается на санитаров, являющихся ответственными за возможные побеги.

34. Душевно-больные заключенные следственные и осужденные, находящиеся на испытании, подчиняются в отношении лечения и обследования общему режиму, постановленному в Психо-Неврологическом Институте.

35. Наблюдение за душевно-больными заключенными, как внутри помещения, так и наружное, в целях

სპეციალურად დანიშნულ ეზოში, და მათზე ზედამხედველობის გაწევა დაევალება სანიტარებს, რომელნიც პასუხს აგებენ მათი გაქცევის თვის.

34. გამოსაცდელად მოთავსებული სულით-ავადმყოფი პატიმარი როგორც გამოძიებაში მყოფი, ისე მსჯავრდადებულს, მკურნალობისა და გამოკვლევის სფეროში ემორჩილება ფსიქო-ნევროლოგიურ ინსტიტუტში დამყარებულ საერთო რეჟიმს.

35. გაქცევის თავიდან ასაცილებლად თვალყურის დევნება სულით-ავადმყოფ პატიმრებისათვის როგორც სადგომში, ისე გარედ, დაევალება განყოფილების სანიტარებს.

36. ინსტიტუტის დირექტორს უფლება აქვს განყოფილების პატიმრებისათვის მოაწყოს სახელოსნოები, ლექციები, წარმოდგენები და სხვა საქმე, ხოლო დაცვის საკითხებში უნდა შეეთანხმონ საპატიმრო ადგილების მთავარ სამმართველოს.

37. ლექციებზე და სამეცნიერო კრებებზე, შეიძლება მოხდეს სულით-ავადმყოფი პატიმრების დემონსტრაცია, როგორც თვით ინსტიტუტში, ისე მის გარეშე; ხოლო უკანასკნელ შემთხვევაში გაქცევის თავიდან ასაცილებლად მიღებულ უნდა იქნეს განსაკუთრებული ღონისძიებანი და აგრეთვე საპატიმრო ადგილების მთავარი სამმართველოს თანხმობა.

38. საერთო ზედამხედველობის გაწევა ფსიქო-ნევროლოგიურ ინსტიტუტის სასამართლო-ფსიქიატრულ ექსპერტიზის განყოფილებისათვის ეკუთვნის საქართველოს ს. ს. რ. ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის სამკურნალო განყოფილებას.

საქართველოს ს. ს. რ. სახალხო კომისართა საბჭ. თავმჯდ. მოადგილე
ს. ჯუღელი.

სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი **აღ. ხალაიძე.**

1926 წ. თებერვლის 23.

ტფილისი — სასახლე.

предупреждения побегов, всецело возлагается на санитаров, обслуживающих отделение.

36. Директору Института предоставляется право организовывать для заключенных отделения — мастерские, лекции, спектакли и другие занятия, согласуя вопросы охраны с Главным Управлением Местами Заключения.

37. Душевно-больные заключенные могут быть демонстрированы на лекциях и научных собраниях как внутри Института, так и вне его; в последнем случае с принятием особых мер для предупреждения побегов и согласия Главного Управления Местами Заключения.

38. Общий надзор за отделением Судебно-Психиатрической Экспертизы при Психо-Неврологическом Институте принадлежит лечебному Отделу Народного Комисариата Здравоохранения ССР Грузии.

Зам. Председателя Совета Народных Комис. ССР Грузии *С. Джугели.*

Управл. Делами Совета Народных Комис. ССР Грузии *Ал. Саларидзе.*

1926 г. февраля 23.
 Тифлис — Дворец

34. დადგენილება

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი

შალარიის საწინააღმდეგო კამპანიის განხორციელების დღის დაწინაშენის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

საქართველოს რესპუბლიკის ფარგლებში შალარიის საწინააღმდეგო კამპანიის მოწყობა, ნაცვლად 1926 წ. მაისის 2-სა, დაინიშნოს 1926 წ. მაისის 9.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის. საბჭ. თავმჯდ. მოადგ. ს. ჯუღელი.

საქ სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის. საბჭ. საქმეთა მმართვე. აღ. სალარიძე. 1926 წ. მარტის 30.

ტფილისი—სასახლე.

35. დადგენილება

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახ. კომისართა საბჭოსი

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. დაწესებულებათა და საწარმოთათვის სათანადო ნებართვის გარეშე ყოველგვარი იუბილეს გამართვის აკრძალვის შესახებ.

სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ს.კ.ს. 1925 წლის დეკემბრის 1-ის დადგენილების თანახმად, საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. აკრძალოს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ყველა სახელმწიფო დაწესებულებას და საწარმოს ყოველგვარი იუბილეს გამართვა ხელისუფლების სათანადო ორგანოთა ნებადართულად.

2. სახელმწიფო ბიუჯეტზე მყოფ სახელმწიფო დაწესებულებას ნებართვას იუბილეს გასამართავად მისცემს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო, ხოლო ისეთი

34. Постановление

Совета Народн. Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии

О дне проведения противомаларийной кампании.

Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляет:

Днем проведения противомаларийной кампании в пределах ССР Грузии, взамен 2 мая 1926 г., назначить 9-е мая 1926 года.

Зам. Председ. Сов. Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии С. Джугели.

Управляющий Делами Совета Народ. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии А. Саларидзе.

1926 г. марта 30.
Тифлис—Дворец.

35. Постановление

Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии

О воспрещении празднования учреждениями и предприятиями ССР Грузии юбилеев без соответствующего разрешения.

На основании постановления Совета Народных Комиссаров Союза ССР от 1 декабря 1925 года, Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляет:

1. Воспретить всем государственным учреждениям и предприятиям ССР Грузии празднование всякого рода юбилеев без разрешения подлежащих органов власти.

2. Разрешения на празднование юбилеев государственным учреждениям, состоящим на государственном бюджете, выдаются Советом Народных Комиссаров ССР Грузии, а государственным учреждениям и предприятиям, состоящим на коммерческом или хозяйственном расчете—подлежащими Народными Комиссари-

სახელმწიფო დაწესებულებასა და საწარმოს, რომელიც კომერციულ ან სამეურნეო ანგარიშზე იმყოფება, — სათანადო სახალხო კომისარიატი ან მასთან გათანაბრებული ცენტრალური სამმართველო, მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატთან შეთანხმებით.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **ხ. ჯუღელი**.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭ. საქმეთა მმართველი **აღ. ხალარიძე**.

1926 წ. მარტის 30.
ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-71 №-ში 1926 წ. მარტის 31.

атами или приравненными к ним центральными управлениями, по соглашению с Народным Комиссариатом Рабоче-Крестьянской Инспекции.

Зам. Председателя Сов. Нар. Ком. ССР Грузии **С. Джугели**.

Управл. Делами Совета Нар. Ком. ССР Грузии **Ал. Саларидзе**.

1926 г. марта 30.
Тифлис — Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 71 от 31 марта 1926 г.

ც. ა. ა. და ხ. კ. ხ. ზანკარგულუხანი.

РАСПОРЯЖЕНИЯ ВЦИК И СНК.

36. ცირკულარი

36. Циркуляр

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

[სასამართლოში სახალხო მსაჯულებად დაბარებულ მუშა-მოსამსახურეთა სავალდებულო გამოცხადების შესახებ].

[Об обязательной явке рабочих и служащих, приглашенных в суд в качестве народных заседателей].

ყველა სახელმწიფო დაწესებულებასა და სახელმწიფო საწარმოს.

Всем Госучреждениям и Госпредприятиям.

იმ მიზნით, რათა მართლმსაჯულების საქმეში ჩაიბას პროლეტარიატის ფართო მასა, შემოღებულია დროებითი სახალხო მსაჯულთა მონაწილეობა სასამართლოში. სახალხო მსაჯულთა ინსტიტუტი საჭიროა იმისთვის, რომ მთლიანი სახალხო სასამართლო იყოს ყველაზედ უფრო ცხოველი, ნამდვილი გამოცხადილი სამართლის იმ შეგებებისა, რომლითაც გამსჭვალულია მოსახლეობა, რომ სასამართლოს განაჩენსა და გადაწყვეტილებაში აშკარადებოდეს ეს ხალხური შეგება; საჭიროა ეს აგრეთვე იმისათვისაც, რომ სასამართლო და საზოგადოებრივი აზრი არ წარმოადგენდეს ორ სხვა და სხვა სრულიად დამოუკი-

Для привлечения к делу правосудия самых широких масс пролетариата введено участие в суде временных народных заседателей. Институт народных заседателей необходим для того, чтобы единый народный суд был постоянно самым живым, самым подлинным откликом того правосознания, которое существует в населении, чтобы в приговоре и решении суда выявлялось это народное сознание, чтобы суд и общественное мнение трудящихся не представляли из себя двух ничего общего не имеющих понятий, как это было в деревульционных судах. Необходимо массовое

დებელ ცნებას, როგორც ეს იყო რევოლუციამდე. გარდა ამისა მშრომელთა მასიური მონაწილეობა საქმეთა გარჩევაში, გააღრმავებს და განამტკიცებს სამართლის პროლეტარულ შეგნებას მოსახლეობის პოლიტიკურად ჩამორჩენილ ფენებში და ვაიცნობს მათ საბჭოთა ახალ სამართალს. სახალხო მსაჯულის მოვალეობის შესრულება წარმოადგენს საბჭოთა სახელმწიფოში ფრიად მნიშვნელოვან სახელმწიფოებრივ ფუნქციას, ვინაიდან სასამართლო არის კლასობრივი პოლიტიკის იარაღი, მიმართული მუშათა და გლეხთა გაბატონებული კლასის გაძლიერებასა და მშრომელთა ინტერესების დასაცავად. კანონის მიზანია ჩაუნერგოს მშრომელთა ფართო მასას საბჭოთა კლასობრივი მართლმსაჯულების ძირითადი პრინციპების შეგნება და ამისთვის იგი დაბეჯითებით მოუწოდებს მოქალაქეთ მიიღონ აქტიური მონაწილეობა საბჭოთა კლასობრივი სასამართლოს შექმნა-განმტკიცებაში. სამწუხაროთ ზოგიერთ სახელმწიფო დაწესებულებას და საწარმოს ჯერ კიდევ იერ შეუგნიათ სახალხო მსაჯულთა სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა. ისანი ანგარიშს უწყვენ მხოლოდ საკუთარ ინტერესებს და სათანადო მიწოდების მიცემით ანთავისუფლებენ თავის მუშა-მოსამსახურეებს სასამართლოში სახალხო მსაჯულად გამოცხადებისაგან; ამას კი მოჰყვება სასამართლოს სხდომის ჩაშლა და სასამართლოს ნორმალური მუშაობის შეფერხება, გროვდება საქმე, უგროვდება სასამართლოში მიცემულ წინასწარი დაპატიმრება და საქმეზე დაბარებულ პირთ ტყუილ-უბრალოდ ეკარგებათ დრო.

ყველა აღნიშნულს გამო, და იმ მიზნით, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს სასამართლოს ნორმალური მუშაობა და განმტკიცებული მშრომელთა შეგნებაში სასამართლოში მონაწილეობის მიღების, ამ საზოგადოებრივი მოვალეობის, მნიშვნელობა, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი წინადადებას აძლევს ყველა სახელმწიფო და საზოგადოებრივ კოოპერატიულ დაწესებულებას და საწარმოს გამგეს არავითარ შემთხვევაში წმინდა საუწყებო ინტერესების გული-სათვის არ ანთავისუფლონ სასამართლოში გამოცხადებისაგან ის მუშა-მოსამსახურენი, რომელნიც სახალხო მსა-

приобщение всех трудящихся к рассмотрению дел, так как без этого невозможно углубление среди политически отсталых слоев населения пролетарского правосознания и ознакомления их с новым советским правом. Исполнение обязанностей нарзаседателей представляет собою важную государственную функцию в советском государстве, так как суд является орудием классовой политики, направленной к укреплению господствующего класса рабочих и крестьян и охране интересов трудящихся масс. Озачиваясь внедрением в сознание широких трудящихся масс основ советского классового правосудия, закон неуклонно призывает граждан к активному участию в советском строительстве в сфере классового суда. К сожалению некоторые государственные учреждения и предприятия еще не прониклись сознанием государственной важности института нарзаседателей и, учитывая лишь свои интересы, освобождают рабочих и служащих от явки в суды в качестве нарзаседателей, путем выдачи им соответствующих удостоверений. Эта неявка влечет за собою срыв судебного заседания и тормозит нормальную деятельность суда, создавая залежи дел, удлиняя содержание подсудимых под стражей и обрекая вызываемых по делу лиц на напрасную трату времени.

В виду изложенного, в целях обеспечения нормальной деятельности судов и укрепления в сознании трудящихся важности этой общественной обязанности участия в суде, Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет предлагает руководителям госучреждений и предприятий, а также общественно-кооперативных организаций не освобождать рабочих и служащих от явки в суд в качестве нарзаседателей по чисто специальным ведомственным соображениям, вне связи с обще-государственными интересами. В противном случае вся ответственность будет возложена на заведывающих учреждениями и предприятиями и против них будет воз-

ჯულებად არიან სასამართლოში დაბარებულნი, წინააღმდეგ შემთხვევაში შთელს პასუხისმგებლობას კისრულობს დაწესებულების, ს. წარმოს გამგე და მის წინააღმდეგ აღძრული იქნება საღისეობლინო დევნა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. შახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრია.

1926 წ. თებერვლის 10.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ №38 №-ში 1926 წ. თებერვლის 17.

37. ცირკულარი

სრულ. საქ. საბჭოთა ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტისა

[სოციალური უზრუნველყოფის ადგილობრივი ორგანოების სახსრიდან გაპირვებულთა დაკმაყოფილების შესახებ].

ყველა სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს.

შემჩნეულია, რომ ამ ბოლო ხანებში მახრებიდან ტფილისში მრავალი დასახირებული, ქირივ-ობოლ-მოწაფე და შემთხვევით გაპირვებაში ჩავარდნილი ხალხი ჩამოდის ცენტრალური ორგანოებისაგან დახმარების მისაღებად. მათ მიერ წარმოდგენილი მოწმობებიდან ირკვევა, რომ მათ ტფილისში ჰგზავნიან ადგილობრივი აღმასრულებელი კომიტეტები; მაგრამ ცენტრალური დაწესებულებანი ვერ აკმაყოფილებენ მთხოვნელებს, რადგანაც მათი ბიუჯეტით საამისო თანხა არ არის გათვალისწინებული. არსებული კანონის მიხედვით დახმარების საქმის პრაქტიკულად განხორციელება ადგილობრივ დაკისრებული აქვთ ერთის მხრით სამაზრო აღმასკოპებს, რომელთა განკარგულებაშიაც გადადებულია ბიუჯეტით გათვალისწინებული განსახლავი თანხები, მეორე მხრით გლახთა საურთიერო დამხმარე საზოგადოებას. ასეთ პირობებში ადგილობრივი ორგანოების მიერ დასახირებულისა, ქირივ-ობოლთა, მოწაფეთა და შემთხვევით გაპირვებაში

ბუჯაემო დისციპლინარное преследование.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. февраля 10.

Тифлис—Д.в.реч.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 38 от 17 февраля 1926 г.

37. Циркуляр

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

[Об удовлетворении неимущих из средств местных органов социального обеспечения].

Все м уездным Исполнительным Комитетам.

В последнее время замечается массовый наплыв в Тифлис из уездов увечных, вдов и сирот, учащихся и случайно ввавших в затруднительное положение лиц для получения вспомоществования от центральных органов. Из документов, представляемых этими лицами, выясняется, что в Тифлис их направляют местные исполнительные комитеты; центральные учреждения не в состоянии удовлетворить просьб нуждающихся вследствие того, что их бюджетом не предусмотрены нужные для этого суммы. По существующим законам практическое осуществление на местах дела помощи составляет обязанность, с одной стороны, Уездных Исполнительных Комитетов, в распоряжении которых имеются предусмотренные их бюджетом определенные суммы, с другой стороны—крестьянских обществ взаимопомощи. При таких условиях направление в Тифлис местными органами увечных, вдов и сирот, учащихся и лиц, случайно вва-

ჩავარდნილ პირთა ტფილისში გამოგზავნა იწვევს როგორც დებორჯანიზაციას სოციალური უზრუნველყოფის საქმეში და უნაყოფო მიმოსვლით გამოწვეულ ხარჯს, ისე ცენტრალური ორგანოების მუშაობის შეფერხებას, რადგანაც ეს უკანასკნელი იძულებული ხდება მათთან დახმარებისათვის მოსულ ხალხს მხოლოდ რჩევა-დარიგება მისცენ და უარი თქვას გაისტუმრონ. ზემოაღნიშნული მიზეზის გამო ადგილობრივ ორგანოებს უნდა ყოველთვის ახსოვდეთ ის ვარემოება, რომ კანონით სოციალური უზრუნველყოფის საქმეს განაგებს ცენტრში სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატი, რომელიც უწევს ადგილობრივ სოციალური უზრუნველყოფის ორგანოებს და საურთიერთო დამხმარე საზოგადოებებს მხოლოდ საერთო ხელმძღვანელობას, კონტროლს და მეთვალყურეობას, ხოლო სოციალური დახმარების აღმოჩენა, როგორც ზემოთ არის აღნიშნული, დაკისრებული აქვთ სამაზრო აღმასკომებს და გლეხთა საურთიერთო დამხმარე საზოგადოებებს.

ამის გამო სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი წინადადებას აძლევს ყველა სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს:

1. მიიღოს სათანადო ღონისძიება, რათა დასახიჩრებულნი და სხვადასხვა სახის გაქირვებული პირნი დაკმაყოფილებულ იქნენ ადგილობრივი სოციალური უზრუნველყოფის ორგანოების მიერ შეძლებისდაგვარად და

2. ვახუმარტოს ადგილობრივ მცხოვრებლებს, რომ დახმარებისათვის მათ უნდა მიმართონ არა ცენტრალურ ორგანოებს, რომლებიც ფაქტიურად დახმარებას არ იძლევიან, არამედ სამაზრო აღმასკომებს და გლეხთა საურთიერთო დამხმარე საზოგადოებებს, რომელთაც ეს კანონით აქვთ დაკისრებული.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე**.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ხ. თოდრია**.

1926 წ. თებერვლის 26.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-57 №-ში 1926 წ. მარტის 12.

ших в затруднительное положение, влечет за собой как дезорганизацию дела социальной помощи и непроизводительные дорожные расходы, так и задержку работы центральных органов, которые вынуждены бывают выслушивать обращающихся к ним за помощью лиц, давать им советы и указания и по указанным выше причинам отвечать им отказом. Местные органы должны постоянно помнить то обстоятельство, что по закону делом социального обеспечения в центре ведаёт Народный Комиссариат Социального обеспечения, который ведёт лишь общее руководство и контроль местных органов социального обеспечения и крестьянских обществ взаимопомощи и наблюдает за их работой, что же касается социальной помощи, это как указано было выше, составляет обязанность Уездных Исполнительных Комитетов и крестьянских обществ взаимопомощи.

В виду всего вышеуказанного Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет предлагает всем Уездным Исполнительным Комитетам:

1. Принять соответствующие меры, дабы увечные и другие нуждающиеся в помощи удовлетворялись, по мере возможности, местными органами социального обеспечения.

2. Раз'яснить всем увечным и впадшим в затруднительное положение лицам, что за помощью они должны обращаться не к центральным органам, которые фактической помощи не оказывают, а к местным Уездным Исполнительным Комитетам и крестьянским обществам взаимопомощи, которые по закону должны оказать эту помощь.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **Ф. Махарадзе**.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **С. Тодрия**.

1926 г. февраля 26.

Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 57 от 12 марта 1926 г.

38. ცირკულარი № 357

სახალხო კომისართა საბჭოსი

[უწყებათა მიერ იუსტიციის სახ. კომისარიატის საკოდიფიკაციო-საგამომცემლო ნაწილისათვის ხელის შეწყობისა და ზოგადი ხასიათის განკარგულებათა ას-
ლების გადაცემის შესახებ].

(განათლების, სოცულზრ., სამხ. კომ., მუშ. და გლ. ინსპ., შინ. საქმ., თინასახკომს, მიწ. მოქმ., ჯანმრთელობის სახ. კომ., ს.მ.უ.ს., შინა და გარე ვაჭრ. სახკ. რწმუნ. და საგანგებო კომისიას).

იუსტიციის სახალხო კომისარიატის ახალი შტატით მის საკანონმდებლო განყოფილებაში მოეწყო საკოდიფიკაციო-საგამომცემლო ნაწილი.

საკოდიფიკაციო ამოცანების განხორციელებისათვის საკოდიფიკაციო-საგამომცემლო ნაწილს ხელთ უნდა ჰქონდეს, კანონების გარდა, ყველა ის ზოგადი ხასიათის განკარგულება, რაც საქართველოს გასაბჭოებიდან გამოიკა ან მომავალში გამოიკემა თვითეულ ცალკე უწყებაში (დადგენილება, ინსტრუქცია, ცირკულარი და სხვ.), მაგრამ ეს იმდენად დიდი მასალაა, აქა-იქ დაფანტული, ხშირად—განსაკუთრებით კი 1925 წლამდე—არსად არ დაბეჭდილი, რომ მისი შეკრეფა ადვილი საქმე არ არის, და საკოდიფიკაციო-საგამომცემლო ნაწილი თავისი მცირე შტატით ვერ შეაგროვებს მას, თუ თვით უწყებები არ აღმოუჩინენ მას უაქტივეს დახმარებას.

ძველი მასალის შეგროვებაში დახმარების გარდა, უწყებებმა უნდა იკისრონ ახალი მასალის სისტემატიურად მიწოდებაც და მხოლოდ ამ პირობით შესაძლებელი გახდება ამ მასალის „კანონთა და მთავრობის განკარგულებათა კრებულში“ დაბეჭდვა, რაც დღემდე შეუძლებელი იყო.

ამის გამო საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო წინადადებას გაძლევთ:

1) ყოველგვარი დახმარება აღმოუჩინოთ იუსტიციის სახ. კომისარიატის საკანონმდებლო განყოფილების საკოდიფიკაციო-საგამომცემლო ნაწილს იმ ზოგადი ხასიათის საუწყებო განკარგულების (დადგენილება, ინსტრუქცია, ცირკულარი და სხვ.) შეგროვების საქმეში, რაც უწყებაში გამოიკა საქართველოს

გასაბჭოების დღიდან 1925 წლამდე, აგრეთვე 1925 წელსაც, თუ განკარგულება არ იყო დაბეჭდილი ც. ა. კ.-ის და ს. კ. ს.-ის „მოამბე“-ში;

2) 1926 წლის 1 იანვრიდან ყველა თქვენი ზოგადი ხასიათის განკარგულების ასლი უგზავნოთ იუსტიციის სახალხო კომისარიატს მისი საკანონმდებლო განყოფილების საკორდიფიკაციო-საგამომცემლო ნაწილისათვის — განკარგულების გამოცემისათვის.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატს საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომ. საბჭ. საქმეთა მმართველ. აღმ. ხალხიძე.

1926 წ. იანვრის 11.

ტფილისი—სასახლე.

39. ცირკულარი № 404

სახალხო კომისარიატის საბჭოსი

[სახელმწიფო დაზღვევის სამმართველოს ორგანოებისათვის საჭირო დახმარების აღმოჩენის შესახებ ადგილებზე სავალდებულო სახელმწიფო დაზღვევის გატარების საქმეში].

ყველა მაზრის აღმასკომს.

ასლი: შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს, სახელმწიფო დაზღვევის სრულიად საქართველოს კანტორას.

ს. ს. რ. კავშირის შრომისა და თავდაცვის საბჭოს 1925 წ. სექტემბრის 2-ის დადგენილების № 178 თანახმად, 1925 წლის ოქტომბრის 1-დან შემოღებულია ს. ს. რ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სავალდებულო სახელმწიფო დაზღვევა შენობების ცეცხლისაგან და საქონლის გაწყდომისაგან შემდეგ ქალაქებში: ტფილისში, ახალქალაქში, ახალსენაკში, ახალციხეში, ბორჯომში, გორში, ღუშეთში, ზესტაფონში, ზუგდიდში, ქუთაისში, ლიუქსემბურგში, ოზურგეთში, ონში, ფოთში, სამტრედიისში, სიღნაღში, თელავში, ხაშურში, ხონში, კიათურაში, შალუშიანში, სოხუმიში, გაგრაში, გუდაუთში, ოჩამჩირეში, ბათომში, ცხინვალში.

როგორც ა/კ. სახელმწიფო დაზღვევის სამმართველოს საქართველოს კანტორას

39. Циркуляр № 404

Совета Народных Комиссаров

[Об оказании содействия органам Гоестраха в деле проведения обязательного окладного страхования на местах].

Уездисполкомам.

Согласно постановления Совета Труда и Обороны СССР от 2 сентября 1925 г. за № 178 с 1-го октября п. г. введено на территории ССР Грузии обязательное окладное страхование строений от огня и скота от падежа, в следующих городах: Тифлис, Ахалкалаки, Ахал-Сенаки, Ахалцих, Боржом, Гори, Душет, Зестапони, Зугдиди, Кутаис, Люксембург, Озургеты, Они, Поти, Самтредია, Сигნახ, Телав, Хашური, Хони, Чиаტური, Шаумян, Сухум, Гагры, Гუდაუტი, Очემчирე, Баგუმი და ცხინვალი.

По сообщению Грузинской конторы Закгосстраха, некоторые Уездисполкомы не признают обязательным вышеозначенное постановление СТО СССР и местным органам Закгосстраха не дают возможности провести в вышеозначенных городах обязательное окладное страхование.

Сообщая об этом, предлагается Вам

იტყობინება, ზოგიერთი მაზრის აღმასკომები სავალდებულოდ არ სცნობენ ს. ს. რ. კ. შრომისა და თავდაცვის ზემოაღნიშნულ დადგენილებას და ამიტომ სახელმწიფო დაზღვევის სამმართველოს ადგილობრივ ორგანოებს არავითარ დახმარებას არ უწყევენ ადგილებზე სავალდებულო სახელმწიფო დაზღვევის გატარების საქმეში.

გაცნობებთ რა ამას, წინადადებას გაძლევთ აღმადგინოთ სახელმწიფო დაზღვევის სამმართველოს ორგანოებს საჭირო დახმარება ადგილებზე სავალდებულო სახელმწიფო დაზღვევის გატარების საქმეში და მიიღოთ ზომები ქალაქებში დაზღვევის ფართოდ ჩასატარებლად.

სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **ს. ჯუღელი.**

საქმეთა მმართველი **აღ. ხალარძე.**

1926 წ. იანვრის 11.

40. ცირაქულარი № 667

სახალხო კომის. საბჭოსი

[თემის აღმასკომისათვის ბიუჯეტით გაუთვალისწინებელი სამუშაოს აკრძალვის შესახებ].

ყველა სამაზრო აღმასკომს.

სახალხო კომისართა საბჭოს და სხვა ცენტრალურ სახელმწიფო დაწესებულებებს ხშირად მიმართავენ სათემო აღმასკომების წარმომადგენელნი შუამდგომლობით ფინანსიური დახმარების აღმოჩენის შესახებ სხვადასხვა დანიშნულებისათვის: გზების გასაყვანათ, ხიდების ასაგებათ, სკოლების და სახალხო სახლების ასაშენებლად და სხვ.

ვინაიდან ასეთი შუამდგომლობით სათემო აღმასკომები უძეტეს შემთხვევაში მიმართავენ უშუალოდ, სამაზრო აღმასკომებთან შეუთანხმებლად, მთაჭრობა საშუალებას მოკლებულია გამოარკვიოს მათი მიზანშეწონილობა.

ამასთანავე, თქვენ ყურადღებას მივაქცევთ იმ გარემოებას, რომ თემალმასკომები ხშირად იწყებენ ისეთ სამუშაოების წარმოებას და წინასწარი ხარჯების გაწევას, რაც მათი და სამაზრო აღმასკომების ბიუჯეტით სრულიად არ არის გათვალისწინებული და რასაც შედეგად მოაქვს სამუშაოს ნახევარ გზაზე

оказывать местным органам Госстарха всемерное содействие в деле проведения ими обязательного окладного страхования в городах Вашего уезда.

Зам. Председ. Сов. Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии **С. Джугели.**

Управл. Делами Сов. Нар. Комис. ССР Грузии **Ал. Саларидзе.**

11 января 1926 г.

შეჩერება და ფულის ძებნაში დროის ფუ-
კათ დაკარგვა.

სახალხო კომისართა საბჭოს აზრით,
ყველა ზემოხსენებული არანორმალური
მოვლენის მიზეზი არის ის გარემოება,
რომ მასწავლებლები სათანადო კონ-
ტროლს არ უწყვენ თემალმასკომების
მოქმედებას.

მივაქცევთ რა თქვენს ყურადღებას
ამ მოვლენას, წინადადებას გაძღვეთ
მოახდინოთ სასწრაფო განკარგულება
ყველა თემალმასკომებისადმი, რათა:

1. თემალმასკომებმა არავითარ შემთ-
ხვევაში არ დაიწყონ ისეთი სამუშაოე-
ბი, უმთავრესად საღმრთებლო ხასია-
თისა, რომელიც არ არის ვათვალისწი-
ნებული მათი ბიუჯეტით ან, უკიდურეს
შემთხვევაში, თუ ასეთი სამუშაოებისა-
თვის წინასწარ არ იქნება გამოჩნული
სათანადო საშუალებანი.

2. თემალმასკომებმა არავითარ შემთ-
ხვევაში არ მიმართონ თავისი თხოვნე-
ბით უშუალოთ ცენტრს. ყველა მათ
მიერ აღძრული შუამდგომლობა შეიძ-
ლება გაეკუთვნოს ცენტრს მხოლოდ სა-
მართო აღმასკომების მეშვეობით, წი-
ნააღმდეგ შემთხვევაში ყველა ასეთი
შუამდგომლობა უშედეგოთ იქნება და-
ტოვებული.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის.
საბჭ. თავმჯდ. მოადგ. ს. ჯუღელი.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის.
საბჭ. საქმეთა მმართველ. ალ. ხალარძე.

1926 წ. იანვრის 15.

ტფილისი—სასახლე.

41. ცირაქშლარი № 1136

სახალხო კომისართა საბჭოსი

[სავალდებულო დაზღვევის ადგილობ-
რივ სააგენტოების თანამშრომლებისათ-
ვის დახმარების აღმოჩენის შესახებ
მათთვის დაკისრებული მოვალეობის
ასრულების საქმეში].

ყველა მაზრის აღმასკომს.

ასლი: შინაგან საქმეთა სახალხო კომი-
სარიატს.

სახელმწიფო დაზღვევის სრულიად
საქართველოს კანტორას.

ს. ს. რ. კავშირის შრომისა და თავ-
დაცვის საბჭოს 1925 წლის სექტემბრის

41. Циркуляр № 1136

Совета Народных Комиссаров

[Об оказании содействия сотрудникам
местных агентств Гостраха при выпол-
нении ими, возложенных на них обязан-
ностей].

Уездисполкомам.

Всегрузинской конторой Гострах-
образованы в некоторых городах Гру-
зии Агентства для проведения на ме-
стах государственного окладного стра-
хования, согласно постановления Со-
вета Труда и Оборонны СССР от 2-го
сентября 1925 года за № 178.

2-ის დადგენილების № 718 თანახმად, სავალდებულო დაზღვევის ჩატარების მიზნით სახელმწიფო დაზღვევის სრულიად საქართველოს კანტორის მიერ დაარსებულია ს. ს. ს. რესპუბლიკის სხვა და სხვა ქალაქებში სააგენტოები; ამ სააგენტოებს იმავე დროს ექვემდებარებიან ისეთი პუნქტები, სადაც ცალკე სააგენტოები ეკონომიური მოსაზრებით არ იქნა დაარსებული. ასეთ პუნქტებში სათანადო სააგენტოებიდან დანიშნულია ითო თანამშრომელი დასაზღვევი პრემიის ასაკრეფად.

მაგალითად:

1) ახალსენაკი და ზუგდიდი ექვემდებარებიან ფოთს, 2) ჭიათურა—ხესტაფონს, 3) ბორჯომი და გორი—ხაშურს, 4) ონი—ქუთაისს, 5) ხონი—სამტრედიას, 6) ახალქალაქი—ახალციხეს, 7) სიღნაღი—თელავს, 8) გაგრა, გუდაუთი და ოჩემჩირე—სოხუმს, 9) შაუმიანი—ლიუქსემბურგს.

როგორც სახელმწიფო დაზღვევის სრულიად საქართველოს კანტორა იტყობინება, ზოგიერთი ადგილობრივი აღმასკომები წინააღმდეგობას უწევენ ხსენებულ აგენტებს და არ აძლევენ მათ აღნიშნულ ქალაქებში დასაზღვევი პრემიის აკრეფისა და საერთოდ მათზე დაკისრებული მოვალეობის აღსრულების საშუალებას და მოითხოვენ ცალკე სააგენტოების დაარსებას.

ვინაიდან სააგენტოების დაარსება აღნიშნულ ადგილებზე ეკონომიური მოსაზრებით შეუძლებელია, წინადადებას გაძლევთ მოახდინოთ განკარგულება, რათა ადგილობრივმა აღმასკომებმა გაუწიონ ყოველგვარი დახმარება სახელმწიფო დაზღვევის სააგენტოს თანამშრომლებს ადგილებზე დასაზღვევი ფულის აკრეფის საერთოდ მათზე დაკისრებული მოვალეობის აღსრულების შესახებ.

სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ს. ჯუღელი.

საქმეთა მმართველი ალ. ხალარაძე.

1926 წ. იანვრის 26.

Этим Агентствам одновременно подчинены такие пункты, где отдельные Агентства не были образованы по экономическим соображениям. В таких пунктах соответствующими Агентствами командуются свои сотрудники для сбора с населения страховых премий.

Например: 1) Ахалсенаки и Зугдиды подчиняются Потийскому Агентству, 2) Чиатуры—Зестафонскому, 3) Боржом-Гори—Хашурскому, 4) Оნი—Кутаисскому, 5) Хони—Самтрედскому, 6) Ахалкалаки—Ахалцихскому, 7) Сигнах—Телавскому, 8) Гагры-Гудауты и Очемчире—Сухумскому и 9) Шаумян—Люксембургскому.

По сообщению Всегрузинской конторы Госстраха, некоторые местные Исполкомы командируемым на местах агентам не дают возможности собрать в указанных городах страховые премии и вообще выполнять возложенные на них поручения и требуют, чтобы там были образованы отдельные агентства.

В виду того, что учреждение Агентства в указанных городах по экономическим условиям не представляется возможным, предлагается Вам сделать распоряжение о том, чтобы местные Исполкомы оказывали сотрудникам соответствующих Агентств государственного страхования всемерное содействие при выполнении ими возложенных на них поручений.

Зам. Председ. Совета Народ. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии С. Джугели.

Управ. Делами Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии Ал. Саларидзе.

26 января 1926 г.

42. ცირკულარი № 1427

სახალხო კომისართა საბჭოსი

[სახელმწიფო საწარმო-დაწესებულებათა მიერ განცხადებების მხოლოდ ოფიციალურ ორგანოებში დაბეჭდვის შესახებ].

აპარისტანის სახ. კომ. საბჭოს და ყველა სახალხო კომისარიატს.

ამ ბოლო დროს შემჩნეულია, რომ ს. ს. რესპუბლიკის სახელმწიფო წარმოება დაწესებულებანი ხშირად ათავსებენ, როგორც პერიოდიულ, ისე არაპერიოდულ ბეჭდვითი ორგანოებში მეტად დიდი ზომის სხვა და სხვა ხასიათის სარეკლამო განცხადებებს, რომელთა სიდიდე არ შეეფერება დაბეჭდვითი ცნობების კომერციულ აუცილებლობას ან და მისი სარეკლამო მიზანშეწონილობას.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს იმ გარემოებას, რომ ასეთი განცხადებები იბეჭდება არა მარტო ოფიციალურ ორგანოებში, არამედ ისეთ გამომცემებშიაც კი, რომელთაც ვიწრო სპეციალური მნიშვნელობა აქვთ და სადაც განცხადებების მოთავსება სრულიად უაზრო და მიზანშეუწონელია. სახელმწიფო წარმოება-დაწესებულებათა ასეთი მოქმედება შეიძლება მიეწეროს მხოლოდ იმ გარემოებას, რომ მათ სურვილი აქვთ ამით ფინანსური დახმარება აღმოუჩინონ ამა თუ იმ ბეჭდვითი ორგანოს.

ამ რიგად სახელმწიფო დაწესებულებანი სრულიად უადგილოდ სწევენ ზედმეტ ხარჯებს, რაც ყოველად დაუშვებელია.

მივაქცევთ რა თქვენ ყურადღებას ამ მოვლენას, წინადადებას გაძღვეთ მოახდინოთ განკარგულება თქვენი ქვემდებარე დაწესებულებებისადმი, რათა მათ ყოველგვარი განცხადებები, რომელთა გამოქვეყნებაც აუცილებელია, მოათავსონ მხოლოდ ოფიციალურ ორგანოში და აგრეთვე განცხადების ზომა შეუფარდონ გაზეთში მოთავსებულ ცნობების მნიშვნელობას და მათ აუცილებლობას კომერციულ მხრივ.

სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ს. ჯუღელი.

საქმეთა მმართველი ალ. ხალარიძე.

1926 წ. იანვრის 30.

43. ცირკულარი № 1804

სახალხო კომისართა საბჭოსი

[ნარდად მუშაობისა და გაყიდვა-მიწოდების შესახებ არსებული კანონის შესრულების შესახებ].

ყველა სახელმწიფო დაწესებულებას, სააქციო საზოგადოებას, ტრესტს, სინდიკატს, კოოპერატიულ და კერძო ორგანიზაციას.

ს. ს. რ. კ. ცაკის და სახკომსაბჭოს 1925 წ. ოქტომბრის 2-ს დადგენილებით (გამოკვეყნებულია გაზ. „ზარია ვოსტოკა“-ს 1016 №-ში 1925 წ. ოქტომბრის 30-ს) შემოღებულია წესები ნარდად მომუშავეთა და გამყიდველ მიმწოდებელთაგან სარეწავი გადასახადის გადახდვინები უზრუნველყოფის შესახებ. ამ წესების თანახმად ყველა სახელმწიფო, კოოპერატიული და კერძო დაწესებულება და საწარმო ვალდებულია მიაწოდოს საქართველოს ფინსახკომისარიატის საგადასახადო განყოფილებას ცნობები ნარდად მუშაობისა და გაყიდვა მიწოდების ხელშეკრულებების შესახებ, რაც დადებულია კერძო პირთა და ორგანიზაციათა შორის, ერთი თვის ვადაზე დღიდან ხელშეკრულების დადებისა, იმ ფორმით, რომელიც დაწესებულია საკავშირო ფინსახკომის მიერ (მუხ. 1). ამასთანავე, ამა თუ იმ შემოსენებულ დაწესებულებას და აგრეთვე სააქციო საზოგადოებას, რომელიც კი ვასცემს ნარდად მუშაობისა და გაყიდვა-მიწოდების საქმეს არა აქვს უფლება მისცეს თავის კონტრაგენტს (სახელმწიფო ორგანოების გამოკლებით) რაიმე თანხა, გარდა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ავანსისა, ვიდრე ნარდად მომუშავე თუ გამყიდველ-მიმწოდებელი არ წარადგენს სათანადო სარეწავ პატენტს ან ფინორგანოების მოწმობას, რომ იგი განთავისუფლებულია პატენტის აღებისაგან (მუხ. 2); ფინსახკომისარიატის საგადასახადო განყოფილებას უფლება აქვს მოსთხოვოს სახელმწიფო და კოოპერატიულ დაწესებულებას და აგრეთვე სააქციო საზოგადოებას დაუჭირონ ნარდად მომუშავეს თუ გამყიდველ-მიმწოდებელს (სახელმწიფო ორგანოების გამოკლებით) იმ სასყიდლიდან, რაც მას შემკვეთისაგან ერგება, მისთვის (ნარ-

დად მომუშავეთა თუ გამყიდველ-მიმწოდებლისათვის) შეწერილი სათანადო გამოსაღების თანხა. ამ წესების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აცებს რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის სათანადო მუხლისამებრ (მუხ. 6).

როგორც საქართველოს ფინსახკომისარის მოადგილეს მოხსენებიდან სჩანს, არც ერთი ზემოხსენებული დაწესებულება, გარდა იშვიათი გამონაკლისისა, არ ასრულებს კანონის მოთხოვნას და ამით ხაზინას აუნაზღაურებელ ზიანს აყენებს.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომისართა საბჭო მიაქცევს ზემოხსენებულ დაწესებულებათა სათავეში მდგომ პირთა ყურადღებას ასეთ ყოველად შეუსაბამო მოვლენას და კატეგორიულ წინადადებას აძლევს მათ მტკიცედ და ურყევად დაიცვან კანონი და ყოველი მოთხოვნა, რაც ზემოხსენებულ წესებისაგან გამომდინარეობს, უცვლელად შეასრულონ.

ამასთანავე ერთად სახკომსაბჭოს საჭიროდ მიაჩნია გააფრთხილოს ზემოხსენებული პირნი, რომ მომავალში კანონის დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხისგებაში იქნება მიცემული სისხლის სამართლის წესით, თანახმად აღნიშნული წესების მე-6 მუხლისა.

საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე
ს. ჯუღელი.

ფინსახკომის მოადგილე **ფანცხავა**
საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის.
საბჭ. საქმეთა მმართველი **ა. ხალარძე.**
1926 წ. თებერვლის 8.

44. ცირკულარი № 2883

სახალხო კომისართა საბჭოსი

[1925/26 წ. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის აკრეფის კამპანიის ჩატარების შესახებ].

ყველა სამაზრო აღმასკომს.

ასლები: შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს.

საქ. ფინანსთა სახალხო კომისარიატს.

მიმდინარე წლის სასოფლო-სამეურნეო გადასახადთა აკრეფის უკანასკნელი ვადა თავდება ა/წ. მარტის 1-ლს. ამ

44. Циркуляр № 2883

Совета Народных Комиссаров

[О проведении кампании по собиранию с.-х. налога в текущем 1925/26 году].

Последний срок уплаты сельскохозяйственного налога на территории ССР Грузии за 1925/26 г. истекает 1-го марта с. г. К указанному сроку должна быть собрана полностью как последняя треть сельскохозяйственного налога, так и все недоимки. Успешное выполнение этого задания

დროისთვის აუცილებლად უნდა იქნეს აკრეფილი მთლიანად როგორც 1925/26წ. გადასახადის უკანასკნელი მესამედი, ისე ძველ გადასახადთა ნარჩენები. ამ საქმის წარმატებით შესრულება თითქმის სავსებით დამოკიდებულია სამაზრო აღმასკომების მოქმედებაზე. ყოველგვარი უმოქმედობა და ცენტრიდან გაცემული განკარგულების შეუსრულებლობა მაზრალმასკომების მხრივ დიდ ზიანს მიაყენებს რესპუბლიკის ეკონომიურ მდგომარეობის გაუმჯობესების საქმეს.

ამიტომ საჭიროა სამაზრო აღმასკომებმა განსაკუთრებული ყურადღება მიექციონ სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის აკრეფის საქმეს რისთვისაც წინადადება გეძლევათ მიმართოთ შემდეგ ზომებს: ჩაატაროთ ფართო აგიტაცია მასაში და განუმარტოთ მას, რომ არავითარ გადასახადთა შემცირებას, პატიებას ან ვადის გაგრძელებას მიმდინარე წელს ადგილი არ ექნება; სასოფლო-სამეურნეო გადასახადთა აკრეფის საქმეში ფართოდ ჩაებათ თემლმასკომები და მისცეთ მათ წინადადება, მიიღონ ენერგიული ზომები ამ საქმის წესიერად შესრულებისათვის. გადაახდევინოთ კანონიერი ჯარიმა იმ პირთ, ვისაც პირველი და მეორე ვადებისათვის დანიშნული გადასახადი დღემდე არ გადაუხდიათ.

გადასახადთა არაწესიერად გადახდევლების წინააღმდეგ მიიღეთ არსებული კანონმდებლობით გათვალისწინებული იძულებითი ზომები.

ყველა ის თანამდებობის პირი, ვინც მასზე დაკისრებულ მოვალეობას არ შესრულებს, მიცემული იქნება პასუხისმგებაში.

იუსტიციის სახალხო კომისარიატს წინადადება ეძლევა დანიშნოს ადგილებზე სასამართლოს სესია გადასახადის არაწესიერად გადახდელ პირთა წინააღმდეგ საჭირო ზომების მისაღებად.

სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **ხ. ჯუღელი.**

საქმეთა მმართველი **ა. ხალარიძე.**

1926 წ. თებერვლის 26.

почти всецело зависит от действия местных Уездисполкомов.

Высокое бездействие со стороны Уисполкомов и невыполнение ими распоряжений центра нанесет большой ущерб в деле улучшения экономического положения республики. Поэтому Уисполкомам надлежит особенное внимание обратить на сбор сельхозналога.

Сообщая об этом, предлагается Вам, для более успешного выполнения задания по сельхозналогу, принять следующие меры: провести широкую агитационную кампанию среди населения и разъяснить им, что никаких отсрочек по внесению сельхозналога в текущем году, никаких сложений или уменьшений неуплоченных сумм налога сделано не будет; предложить Темисполкомам выявить самую энергичную деятельность по сбору сельхозналога, взимать пени с сумм налога, неуплоченных в первые два срока, и применять принудительные меры взыскания сельхозналога с неисправных плательщиков.

Должностные лица, виновные в бездействии в деле выполнения налога, будут привлечены к ответственности.

Наркомюсту ССР Грузии предлагается назначать выездные сессии судов на местах по делам о злостном или массовом неплатеже.

Зам. Председ. Совета Народных Комиссаров Соц. Советской Респ. Грузии **С. Джумели.**

Управ. Делами Экономического Совета ССР Грузии **Ал. Саларидзе.**

26 февраля 1926 г.

45. ცირკულარი № 3220

სახალხო კომისართა საბჭოსი

[სახელმწიფო დაწესებულებათა აპარატის გაჯანსაღება-გამოცოცხლების შენახებ].

ყველა სახალხო კომისარიატს.

მიუხედავად ჩვენ მიერ არა ერთხელ გაცემულ ცირკულარული განკარგულებებისა ს.ს.ს. რესპუბლიკის სახელმწიფო დაწესებულებათა აპარატის მუშაობის გაუმჯობესების საქმე დღემდე სასურველ დონეზე ვერ სდგას. ყოველივე ღონისძიება ამ მხრივ თითქმის უშედეგოთ რჩება. სახელმწიფო დაწესებულებათა მუშაობა კვლავ ნელი ტემპით სწარმოებს. არის ხშირი შემთხვევები, რომ დაწესებულებები სასწრაფო დასკვნისათვის გადაცემული საკითხის განხილვას მთელი თვეობით აგვიანებენ და ზოგჯერ კი არ იძლევიან პასუხს. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს იმ გარემოებას, რომ ა. /კ. და საკავშირო ორგანოების მიერ გადმოცემული საკითხები, რომელიც მოითხოვს სათანადო დაწესებულებათა დასკვნის სასწრაფოდ წარდგენას, ამ უკანასკნელთა მიერ ხშირად სრულიად განუხილველი რჩება და განმეორებითი შეკითხვები მის შესახებ, მიზანს ვერ აღწევენ.

ამ რიგად ხშირად საკითხი სწყდება ს.ს.ს. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს დასკვნის გარეშე, რაც უმკველად არანორმალურ მოვლენად უნდა ჩაითვალოს.

გარდა ამისა შემჩნეულია, რომ ა. /კ. და საკავშირო ცენტრალური ორგანოების ესა თუ ის დადგენილება სათანადო სისწრაფით არ ტარდება ს.ს.ს. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე.

ამ არანორმალურ მოვლენის ერთხელ და სამუდამოდ აღმოსაფხვრელად საჭიროა დაუყოვნებლივ იქნეს მიღებული რადიკალური ზომები, საჭიროა სახელმწიფო დაწესებულებათა აპარატის გაჯანსაღება-გამოცოცხლება, რომ ამით გაძლიერებულ იქნეს შრომის ნაყოფიერება.

გაცნობებთ რა ამას, წინადადებას გაძლიერებული მოახდინოთ განკარგულება, რათა არც ერთი საკითხი, რომელიც გადმოგეცემთ თქვენ დასკვნისათვის, არ

დარჩეს განუხილველად, პასუხი აღნიშნულ საკითხებზე წარმოდგენილ იქნეს სასწრაფო წესით და აგრეთვე ყოველ-გვარი დადგენილება, რომელთა გავრცელება ს.ს.ს. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სავალდებულოა, სისწოროთ იქნას გატარებული ცხოვრებაში.

თქვენ მიერ მიღებული ზომების შესახებ გვაცნობეთ.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის.

საბჭ. თავმჯდ. მოადგ. ს. ჯუღელი.

საქ. სოც. საბჭ. რესპ. სახ. კომის.

საბჭ. საქმეთა მმართვე. აღ. სალარიძე.

1926 წ. მარტის 3.

ტფილისი—სასახლე.

46. ცირკულარი № 3758

სახალხო კომისართა საბჭოსი

[სახალხო კომისარიატების და ცენტრალურ დაწესებულებათა მიერ კვარტალური, სამთვიური ანგარიშის წარდგენის შესახებ].

ს. ს. ს. რ. ყველა სახალხო კომისარიატს და ცენტრალურ დაწესებულებას.

რათა საქართველოს ს. ს. რ. სახალხო კომისართა საბჭოს ჰქონდეს საკმარის ინფორმაცია სახალხო კომისარიატებისა და ცენტრალურ დაწესებულებათა მიერ წარმოებულ მუშაობის შესახებ და რათა მას მიეცეს საშუალება პერიოდული სამოქმედო ანგარიშის შესადგენად ა/კ. ს. ფ. ს. რ.-ისა და ს. ს. რ. კ.-რის სახკომსაბჭოებისათვის, ამასთანავე გივზავნით სქემას თქვენი დაწესებულების კვარტალური, სამთვიური ანგარიშის შესადგენად და წინადადებას გაძღვეთ:

1. ამასთანავე დართულ ინსტრუქციის მიხედვით შეუდგეთ სქემაში აღნიშნულ საკითხებზე პასუხის შედგენას თქვენი დაწესებულების საქმიანობის ფარგლებში და ეს ანგარიშები უგზავნოთ სისტემატიურად კვარტალებისდა მიხედვით სახკომსაბჭოს საქმეთა მმართველობას, არა უგვიანეს კვარტალის მიმდევრო თვის 10 რიცხვისა.

2. ანგარიში ხელმოწერილ უნდა იქნეს დაწესებულების ხელმძღვანელი პირის მიერ, რომელიც პასუხისმგებელია ანგარიშში აღნიშნული ცნობების სისწორობისათვის.

3. აღნიშნული ანგარიშის შედგენა

ერთდროული არ არის და იგი შედგენილ უნდა იქნეს წელიწადში ოთხჯერ, კვარტალების მიხედვით.

საქართველოს სახკომსაბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **ს. ჯუღელი**.

საქმეთა მმართველი **აღ. ხალაჩიძე**.
1926 წ. მარტის 16.

47. ცირკულარი № 4042

სახალხო კომისართა საბჭოსი

[„სახელმწიფო სათბობის“ განკარგულებაში არსებული ნავთსაცავების შესახებ.)

ყველა სამაზრო აღმასკომს.

ახლი: შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს.

საქართველოს ს. ს. რ. ყოფ. რევკომის 1921 წლ. ივლისის 6-ის დეკრეტის თანახმად ს. ს. ს. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული ყველა ნაციონალიზაციაქმნილი ნავთსაცავები გადაცემულია ს. მ. უ. ს. „სახელმწიფო სათბობი“-ს განკარგულებაში, რომელიც უშუალოდ განაგებს ნავთის განაწილების საქმეს მთელს რესპუბლიკის ფარგლებში.

როგორც სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო იტყობინება, ზოგიერთ ადგილობრივ სახელმწიფო და კოოპერატიულ ორგანიზაციებს „სახელმწიფო სათბობი“-ს ნებადაუოთველად გადააქვთ აღნიშნული ნავთსაცავები ერთი ადგილიდან სხვა ადგილას.

ვინაიდან ეს მოვლენა ხელს უშლის ს. მ. უ. ს. „სახელმწიფო სათბობი“-ს ნავთის ნაწარმოების გეგმიანი განაწილების საქმეში, წინადადებას გაძღვევთ მოახდინოთ განკარგულება, რათა „სახელმწიფო სათბობი“-ს განკარგულებაში არსებული ნავთსაცავები აოავითარ შემთხვევაში არ იქნეს მის ნებადაურთველად გადატანილი ერთი ადგილიდან სხვა ადგილას.

სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **ს. ჯუღელი**.

საქმეთა მმართველი **აღ. ხალაჩიძე**.

1926 წ. მარტის 23.

48. დ ა დ ვ ე ნ ი ლ ე ბ ა

საქართველოს ს. ს. რ. ეკონომიური საბჭოსი

დამატებითი რენტის განაკვეთების შესახებ.

საქართველოს ს. ს. რ. ეკონომიური საბჭო აღდგენს:

1. დამტიცებულ იქნეს დამატებითი რენტის შემდეგი განაკვეთები:

№ რიგზე	ქალაქების სახელწოდება	არდასახლებული მიწის ნაკვეთები	დ ა მ ა ტ ე ბ ი თ ი რ ე ნ ტ ი ს გ ა ნ ა კ ვ ე თ ე ბ ი											
			საცხოვრებელი შენობე- ბიანი ადგილები ეზოე- ბითურთ						სავაჭრო და სამრეწველო სა- წარმოთა შენობებიანი ადგი- ლები					
			რ ა ი ო ნ ე ბ ი						რ ა ი ო ნ ე ბ ი					
			1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1	ტფილისი	1,5	20	10	7	4	2	1,5	1-40	70	50	30	10	10
2	ბათომი	0,8	12	6	4	1	12	—	72	36	24	6	72	—
3	ქუთაისი	0,8	6	4	1	0,8	2	—	60	24	5	48	—	—
4	სოხუმი	0,8	5	3	2	0,8	—	—	25	15	10	5	—	—
5	ფოთი	0,8	3	2	1,5	1	—	—	15	10	7,5	5	—	—
6	ახალციხე	0,4	3	3	2	0,4	—	—	12	12	8	2	—	—
7	ზონი	0,3	3	0,5	—	—	—	—	12	2	—	—	—	—
8	თელავი	0,4	3	2	1	—	—	—	12	8	4	—	—	—
9	ხაშური	0,4	2	1	0,5	—	—	—	8	4	2	—	—	—
10	სამტრედია	0,4	3	0,4	—	—	—	—	12	2	—	—	—	—
11	ოზურგეთი	0,3	1	0,5	0,3	—	—	—	4	3	2	—	—	—
12	ზესტაფონი	0,3	2	1	0,3	—	—	—	8	4	2	—	—	—
13	ხუგდიდი	0,3	2	1	0,3	—	—	—	8	4	2	—	—	—
14	ცხინვალი	0,2	2	0,2	—	—	—	—	8	1	—	—	—	—
15	სენაკი	0,4	2	1	0,4	—	—	—	8	4	2	—	—	—
16	სიღნაღი	0,3	3	2	0,3	—	—	—	12	8	2	—	—	—
17	ბორჯომი	0,4	3	2	1	0,4	—	—	12	8	4	2	—	—
18	კიათურა	0,4	3	2	1	0,4	—	—	12	8	4	2	—	—

2. დამატებითი რენტის გაწერისა და გადახდელთათვის საშენაწერო ბლანკების ჩაბარების უკიდურეს ვადად დაწესებულ იქნეს 1926 წლის მარტის 15, ხოლო თვით რენტის შეტანის უკიდურეს ვადად—1926 წ. აპრილის 15.

3. დამატებითი რენტის გადახდისაგან განთავისუფლებულ იქნეს ქ. ქ. გორი, დუშეთი, ახალქალაქი, ონი, შულავერი და ლიუქსემბურგი.

საქართვე. ს. ს. რ. ეკონომიური საბჭოს თავმჯდ. მოადგილე ს. ჯუღელი.
საქართვე. ს. ს. რ. ეკონომიური საბჭოს საქმეთა მმართველი ალ. საღარიძე.

1926 წ. თებერვლის 18.
ტფილისი—სასახლე.

43. **Постаковление**

Экономсовета С. С. Р. Грузии

о ставках дополнительной ренты.

Экономический Совет ССР Грузии постановляет:

1. Утвердить нижеследующие ставки дополнительной ренты.

№№ по порядку	Наименование городов	Ставки дополнительной ренты на:												
		Незастроенные участки земель	Участки земель под жилищными постройками вместе с дворовыми местами						Участки земель под постройками торгово-промышленных предприятий					
			Р а й о н ы						Р а й о н ы					
			1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1	Тифлис	1,5	20	10	7	4	2	1,5	1-40	70	50	30	10	10
2	Батум	0,8	12	6	4	1	12	—	72	36	24	6	72	—
3	Кутаис	0,8	6	4	1	0,8	—	—	60	24	5	48	—	—
4	Сухум	0,8	5	3	2	0,8	—	—	25	15	10	5	—	—
5	Поти	0,8	3	2	1,5	1	—	—	15	10	7,5	5	—	—
6	Ахалцих	0,4	3	3	2	0,4	—	—	12	12	8	2	—	—
7	Хопи	0,3	3	0,5	—	—	—	—	12	2	—	—	—	—
8	Телав	0,4	3	2	1	—	—	—	12	8	4	—	—	—
9	Хашури	0,4	2	1	0,5	—	—	—	8	4	2	—	—	—
10	Самтреди	0,4	3	0,4	—	—	—	—	12	2	—	—	—	—
11	Озургети	0,3	1	0,5	0,3	—	—	—	4	3	2	—	—	—
12	Зестафони	0,3	2	1	0,3	—	—	—	8	4	2	—	—	—
13	Зугдиди	0,3	2	1	0,3	—	—	—	8	4	2	—	—	—
14	Цхинвали	0,2	2	0,2	—	—	—	—	8	1	—	—	—	—
15	Сенаки	0,4	2	1	0,4	—	—	—	8	4	2	—	—	—
16	Сигнах	0,3	3	2	0,3	—	—	—	12	8	2	—	—	—
17	Боржом	0,4	3	2	1	0,4	—	—	12	8	4	2	—	—
18	Чхатару	0,4	3	2	1	0,4	—	—	12	8	4	2	—	—

2. Предельным сроком раскладки дополнительной ренты и вручения плательщикам окладных листов установить 15-ое марта 1926 года, а предельным сроком взноса самой ренты—15-ое апреля 1926 г.

3. Освободить от взимания дополнительной ренты города: Гори, Душе т, Ахалкалаки, Они, Шулаверы и Люксембург.

Зам. Председателя Экономического Совета С. С. Р. Грузии *С. Джугели.*

Управделами Экономсовета С. С. Р. Грузии *Ал. Саларидзе.*

1926 г. февраля 18.
Тифлис - Диорец.